

Vestnik naslednjič v petek,
28. decembra, Pen 3. januarja

VESTNIK

MURSKA SOBOTA, LETO LXIV, ŠT. 51, ODGOVORNA UREDNICA MAJDA HORVAT, CENA 1,80 €

20. DECEMBRA 2012

Pavel Štraki

Čavlek – junak današnjega časa

Čeprav je že tretje leto priklenjen na invalidski voziček, je v njem neizčrpen vir energije in optimizma

Pavel Štraki Čavlek je izbojeval najtežjo bitko v življenju, iz katere je izšel kot zmagovalec in še z večjo voljo do življenja. Popoln zmagovalec, ki ne pozna porazov! Prlek, nabit z energijo in optimizmom, ki kar bruhata iz njega, je bil vedno poln načrtov. Tako je tudi danes, navkljub tragediji, ki mu je zaznamovala življenje. Kruta nesreča mu je dala zgolj še več zagona. Nova hiša je zdaj novo upanje! Ni minil dan, da ne bi bil na gradbišču. Po dvorišču so položene deske, ki služijo za tirnice, po katerih drvi kot lokomotiva. Junija bo hiša nared, pravi Čavlek: »Vse bo prilagojeno meni. Sploh ne bo več težava iti po rdeče vino v klet!« Več na 13. strani FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

V premislek

IMELI SMO DRŽAVO

Drago Pavič

Sem človek srednje generacije. Po-deželan in človek s privzgojenim spoštljivim odnosom do domovine. Morebiti se je vame vtisnil mnogo bolj in sem ga doživljal globlje kot kdo drug iz urbanega okolja. Ne toliko zaradi težjega življenja, ampak zdomstva mojih staršev. Ti so šli ven zaradi preživetja, vem pa, kako jim je bilo, ko so se vračali in kako so polnili praznino pomanjkanja domovine v tistem kratkem času, ki jim je bil dan za preživetje v domačem okolju.

Poklicna pot me je zanesla, kakor me je. Ne bom trdil, da visoko. Morda bi se dalo storiti kaj več, pa se zaradi tega ne obremenjujem, ker sem se odločil za poklic, ki mi je dal to, kar sem potreboval – ustvarjalno delo na tehničnem področju. Zaneslo me je tudi nazaj k naravi, k vinski trti, ki mi je odpirala nova spoznanja in me silila, da sem vzpostavil pozitivni odnos z naravo. S to izkušnjo sem pričakal in podpiral našo pot k samostojnosti. Ne bom trdil, da sem neodvisnost razumel in doživel, kot da bi ušel duh iz steklenice. Morebiti pa – toda ne v negativnem razumevanju teh besed. Zdi se mi, da se je takrat nekaj premaknilo, in ne samo v meni, ampak tudi v širši okolici, v kateri sem se gibal. Ne vem, ali imam prav, toda zdi se mi, da kljub navidez brezupnemu položaju, ki smo ga doživeli z neke vrste izolacijo nekdanje skupne domovine, tega nismo jemali tragično. Najprej smo se postavili na noge sami pri sebi in zatem začeli delovati kot skupnost, ki si ni postavljala vprašanj za koga in komu. Brez večjih težav in z nekaj odpovedovanja smo prebrodili vse stiske tistega časa, od gospodarskih naprej. Pričakoval sem, da se ta povezanost, medsebojno spoštovanje in solidarnost ne bodo izpeli, sploh pa ne tako hitro. Predvsem pa tega ne, da se bo vse naštetu tako zlorabilo. Navadni ljudje tega nismo pričakovali in tudi na začetku nismo razumeli, saj naš vrednostni sistem na te odklone ni bil pripravljen.

Nadaljevanje na 3. strani

Nepreslišano

KARINATURA ANTON BUZETI

Vestnikovi naročniki dobijo VEČ!

Za vse sedanje in nove naročnike Vestnika v hladilnici podjetja Lukos Agro, d. o. o., v Puconcih

20 % popusta

pri nakupu vseh sort jabolk 1. kakovostnega razreda

Akcija velja do 12. januarja 2013

LUKOS • AGRO

Pri uveljavljanju ugodnosti je treba predložiti Vestnikovo kartico naročnika in ta izrezek iz časopisa. Za nove naročnike velja izpolnjena naročilnica Vestnika.

Naročnik

ISSN 0351-6407

NAJ DOBRO PREMAGA TEMO

Geza Erniša,
škof Evangeličanske cerkve na Slovenskem

Božična zgodba je zgodba ljubezni, upanja, dobrote. Že mnoga stoletja človeštvo tej zgodbi prisluhne, čeprav smo v hitrem tempu pozabili zgodbe poslušati in jih pripovedovati. Morda se nam besede: »Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Zveličar, ki je Kristus, Gospod,« zdijo le kot lepa pravljica, pa je ta vsebina postala ena izmed največjih in najpomembnejših v naši zgodovini. In zakaj je Bog prišel med nas? Tudi zato, da bi nam povedal, da je človek ob meni toliko vreden, kot sem vreden sam, kajti brez tega spoznanja ni prave sreče. Dokler tega ne bomo prepoznali, bo marsikaj v prihodnje šlo narobe, kajti vse preveč je tudi v naši lepi domovini bolečin, ki si jih medsebojno povzročamo. Spomnimo se besed pesnika Gregorčiča: »Živeti vrli mož ne sme zase, iz bratov sreče njemu sreča klije, veselje ljudsko njemu v oku sije.« Toda, ali tudi zaradi nas danes ne sije marsikomu in tudi narodu namesto sreče mnogotera žalost v oku in v srcu?

Vprašajmo se tako v teh lepih božičnih dneh, preden v mislih in srcu pojdemo v Betlehem k božjemu otroku, kaj polagamo na njegov in narodov oltar. S čim segamo v srce in dušo slovenskega človeka in ljudi, ki skupaj z nami živijo? Je to sovraštvo ali ljubezen, pomoč potrebnim ali sebičnost? Je to prijateljstvo in sprava ali pa razdor in sovraštvo? Če je to zadnje, potem »pot v Betlehem« ni na mestu.

Kljub vsemu nam ni treba obupati. Trdno verujem, da je v naših srcih še vedno dovolj prostora za dobro, pošteno, pravično. Stisnimo si zato roke krepko in pošteno, vsi verujoči in neverujoči, kajti verjamem, da vsi še danes premoremo toliko dobrega, da bo to premagalo največjo temo. Naj dobro, kar nam Bog polaga na oltar našega življenja, zaživi v prazničnih dneh in v prihodnje v naših srcih, naših vaseh in naših mestih. In to dobro ponesimo v življenje tistih, ki trpijo, so osamljeni, bolni, razočarani. Naredimo vsem lep, vesel in svetel božič. Takšnega voščim tudi vam, doma in rojakom po svetu. In prav tako iz srca želim vsem vse dobro v novem letu 2013, ki naj med nas prinese več razumevanja in več optimizma.

DRAGI PRIJATELJI!

Dr. Peter Štumpf,
soboški škof

Pastirji, ki so čuvali črede zunaj na poljanah in se greti ob ognju, so prvi prišli do novorojenega Jezusa in ga počastili. Bog je po angelu najprej povabil k sebi tiste z obrobja človeške družbe. Oni od znotraj ali ljudje iz betlehemskih domov, Nazarečani in Jeruzaleščani so mnogo pozneje sprejeli Jezusa kot sonarodnjaka in samo nekateri kot Boga. Rekli bi, da civilizacija zamuja za obrobjem. Tudi sedaj je še dosti mest, ki pred Jezusom zapirajo vrata. Toda to ne pomeni napredka. Nagnati Jezusa iz svojega srca ne pomeni biti bolj človeški. Pomeni osiromašenje duha, zaslužjenost od kulturnih predsodkov in avtoritarnih ideologij. Bog je Duh. Bog je svoboda. Bog je prihodnost. Kdor mu odpre vrata srca, jih odpre za čudeže solidarnosti, nesebičnosti in upanja. Angel je pastirje pomiril: »Ne bojte se!« (Lk 2, 10) Povabil jih je, naj gredo v hlev počastit Odrešenika in potem naj ga oznanjajo tistim, ki ga še niso srečali. Pastirji so bili neuki, nepoučeni, celo grešni. Njihove omejenosti in nepopolnosti so bile očitne. Toda Bog prav takšne ljudi pošilja oznanjat betlehemski dogodek. Njihove revne zmožnosti Bogu zadoščajo, da jih usposobi za prve znanilce veselega dogodka. Zakaj še danes praznujemo božič? Zato, ker Bog nagovarja otroke, da se veselijo Jezusa v jaslicah. Nagovarja starše, da jim omogočijo božično praznovanje. Nagovarja preproste in čiste v srcu, da se Jezusa veselijo. Ne puščajo ga zunaj, ampak ga vabijo v jaslice srca. Jezusa je mogoče sprejeti samo z vero. Samo v luči vere lahko v njem spoznamo Odrešenika človeštva. Kdor se sreča z Njim, lahko najde polnost življenja. In tega nam ne more nihče vzeti. Voščim Vam, da bi se lahko osebno srečali z Jezusom in v Njem našli veselje in mir, ki dajeta smisel naši prihodnosti.

Blagoslovljen božič in blagodejno leto 2013 vam želim!

S PODUHOVLJENIM PRAZNOVANJEM DO PRAVE MODROSTI

Daniel Grabar,
tajnik Binkoštno evangelijske cerkve v Sloveniji

Praznično razpoloženje letos drugače vstopa v december. Mrzlična iskanja daril kot da ne najdejo več prostora v kopici vprašanj, kako bomo preživeli, kaj nam bodo prinesli protesti ... Kot da vseh tegob še ni dovolj, je nekje v podzavesti že čutiti misel, da bo ob vse pogostejših strašenjih enkrat tudi našega sveta konec. Ne še kmalu, toda kako dolgo?

Iščemo krivce sesutih sanj, uperjamo prst v namišljene tatove naše sreče. Krivimo politike, obtožujemo sisteme, zahtevamo spremembe. A bomo v tej ihti zahtev, naj nam končno pustijo živeti našo usodo mirnih in srečnih ljudi, v teh prazničnih dneh zbrali pogum za razsojanje naših lastnih dejanj in besed? Smo se pripravljene sprijazniti z mislijo, da družbo, v kateri živimo, krojimo in ustvarjamo vsi? S svojim govorom, načeli, vrednotami in vsakodnevnim odzivom na dogajanje. S svojo lastno življenjsko modrostjo. Preden z lahkoto obtožujemo vsevprek, vsaj pred prazniki skušajmo najti pošten odgovor, koliko prave modrosti je v našem vsakdanu.

Iskrenost pa nas lahko pripelje prav do svetopisemskih ugotovitev, ki med drugim pravijo: »Če nas vodi modrost, ki jo daje Bog, pa smo: osvobodjeni zla, miroljubni, prizanesljivi, razumevajoči, polni sočutja, goreči za dobro, nepristranski, brez pretvarjanja. Miroljubnost je torej pot do pravega odnosa z Bogom in z ljudmi – mir od začetka do konca.«

Žal smo si v sodobnem času pustili vzeti duhovne vrednote, modrost je postala sinonim za metode zadovoljevanja pohlepa. Kako daleč smo od svetopisemske ponudbe, složnega, srečnega in zadovoljnega sobivanja ljudi na zemlji!

Letos bomo morali praznovati drugače. Dovolimo si v naši prazničnosti kanček duhovnosti. Poiščimo pravi smisel božičnih praznikov, odstrimo težko zaveso lastnih predsodkov do približevanja modrosti, ki jo daje Bog. Koliko lepši bo popraznični dan, če nas bo vanj popeljala modrost, ki jo daje Bog! Želim vam blagoslovljene praznike, da bi v njih našli nove korake do modrosti od Boga. Potem nam bo vsem blagoslovljeno in srečno novo leto!

Leto vere

Poglobitev vere

Sprejeti in živeti bogastvo življenja

Leto vere v Rimskokatoliški cerkvi se je začelo 11. oktobra z objavo pisma papeža Benedikta XVI. Vodja pastoralne službe pri soboški škofiji dr. Franc Zorec je povedal, da je leto vere povezano tudi z odločitvijo slovenskih škofov izpred dveh let, da morajo vsi v Cerkvi na pot duhovne in moralne preнове ter poglobitve osebne vere. Leto vere

nost in bogoslužje. Posebna pozornost je namenjena mladim, katerim so namenjeni Katekizem za mlade in posebna mesečna srečanja v Veržeju.

Nekakšen vodnik v leto vere so tudi nove Stopinje in ponatis knjige Takšen prag Lojzeta Kozarja, duhovnika in pisca z izrednim razumevanjem človeka in njegove biti, kot tudi soci-

Deset let Varne hiše Pomurja

Včasih je treba na varno

V desetih letih delovanja so zagotovili zavetišče 170 ženskam in 148 otrokom

Nasilje se velikokrat skriva za štirimi stenami in rani predvsem ženske in otroke. Kako mu ubežati in kam se zateči? Že nekaj let so to varne hiše. Ene izmed njih je tudi v Pomurju, ki je pred dnevi s posebno prireditvijo zaznamovala deset let delovanja.

Varna hiša Pomurja je namenjena ženskam in otrokom, žrtvam kakršnega koli nasilja, v njej pa lahko hkrati biva pet žensk in od 10 do 14 otrok. Lokacija je zaradi varnosti tajna, deluje pa pod okriljem Društva varnega zavetja Ljutomer. Kot pravi predsednica društva Darinka Štuhček, so od septembra leta 2002, ko so odprli svoja vrata, njihovi prostori ves čas zasedeni. »To je še vedno edina varna hiša v naši regiji, ker program ministrstva za delo, družino in socialne zadeve financira samo eno varno hišo za to območje.« Pomoč prejema še od pomurskih občin, iz sredstev FIHO ter z donacijami različnih organizacij in posameznikov. V varni hiši so redno zaposlene štiri strokovne delavke in štirje prostovoljci.

Eno leto varnosti

Vsaka uporabnica ima svojo sobo, za vse pa so drugi skupni prostori. Matere morajo same poskrbeti za gospodinjstvo in osnovno skrb za otroke, popoldne pa imajo različne delavnice za otroke, učno pomoč in družjenja. Pogosto gredo na enodnevn izlet, kopanje, sprehod ali pa si ogledajo kakšno prireditev. Pri njih lahko uporabnice ostanejo eno leto, v tem času pa skušajo skupaj najti ustrezne rešitve, da lahko zaživijo samostojno, varno in brez nasilja.

V desetih letih so zagotovili zavetišče 170 ženskam in 148 otrokom, skupno 318 uporabnikom. Po začetnih velikih finančnih težavah so končno

zadihali in njihovo delovanje je zdaj nemoteno. Večina financerjev izpolnjuje svoje obveznosti, razen lokalnih skupnosti. Kot razloži Štuhčeva, so uporabniki tako iz Pomurja kot tudi iz drugih krajev Slovenije, saj pomurske ženske in otroke sprejmejo tudi v drugih varnih hišah po Sloveniji. Prihajajo tako iz mestnega kot vaškega

»Povpraševanje po bivanju v varni hiši se povečuje, vendar je odločitev, da se uporabnica preseli vanjo, težka osebna odločitev. Zapustiti mora svoj dom, vse stvari in oditi z otroki in culo.« Trenutno še imajo dovolj prostora, bi pa Pomurje po njenem mnenju nujno potrebovalo materinski dom. Prireditve ob jubileju so praznovali v

Njegove močne roke so me nešteto krat davile

Zgodbe žensk in otrok, ki bivajo v varni hiši, so presunljive. To je le del zgodbe ene izmed uporabnic, ki je varno hišo že zapustila. »Mož je psihično in fizično nasilje nad mano izvajal ponoči in med štirimi stenami. Vcepil mi je tak strah, da sem dolga leta požirala in prenašala vsa grozovita maltretiranja, bolečine, strah, grozo in ponižanje. To so bile na primer grožnje in ustrahovanja z nabito puško, ki mi jo je držal na čelo, ostrino velikega kuhinjskega noža, ki mi ga je držal na vrat, ter s sekiro, ki je švigala mimo moje glave in puščala velike luknje v zidu. Njegove močne roke so me nešteto krat davile. Ko me je

udarjal, je pazil, da so udarci leteli po glavi, telesu in ušesih, ne pa po obrazu. Pazil je, da na zunaj ni bilo videti nič.

Okolica pa ga je poznala kot »dobro dušo« in družabnega človeka. Ustvarjal je posebno sliko in marsikdo si ni mislil, da imajo žena in otroci doma pravi pekel. Deset let trpljenja se je končalo šele, ko me je tako poškodoval, da sem premagala strah in poklicala varno hišo. Še isto noč sem se z otrokoma tudi preselila. Tam smo bili deležni različne podpore in pomoči. Pomagali so mi, da sem si našla službo in stanovanje. Ponosna sem tudi na otroka, da sta zdržala vse to trpljenje.«

Dr. Franc Zorec in Lojze Kozar sta spregovorila o letu vere in novih Stopinjah ter Takšnem pragu. FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNOV

pa posredno pomeni tudi izpolnjevanje zaveze drugega vatikanskega koncila, ki se je začel pred petdesetimi leti in si je na pastoralni ravni zadal naloge, da Cerkev pomaga odkriti in zaživet v svet slehernemu človeku.

V soboški škofiji bodo aktivnosti usmerili v poglobljanje osebne vere, ki je, tako dr. Franc Zorec, eden od temeljev za bogastvo življenja, v vprašanje sprejemanja in življenja v veri, oznanjevanje vere, karitativno dejav-

alnega in družbenega okolja, v katero je umeščena ta bit. Petdeset let je dovolj dolga ali kratka doba, ko se je vredno vprašati, kje smo in kam naprej.

Če se vrnemo k drugemu vatikanskemu koncilu, gre za prelomnico ne samo v smislu vere in utrditve vere, ampak tudi v smislu humane umestitve človeka v družbeno skupnost. Lahko letošnji nov začetek v veri razumemo tudi na tak način? To bo pokazal čas.

J. Votek

novem vaško-gasilskem domu v Babincih ob pomoči tamkajšnjega turistično-kulturnega društva. Pripravili so kulturni program in pogostitev. Ob tej priložnosti so jih med drugim obiskali predstavniki pristojnega ministrstva in vodje drugih varnih hiš po Sloveniji, pogrešali pa so več strokovnih delavcev iz centrov za socialno delo in župane pomurskih občin. Prireditve se kljub vabilu ni udeležil nobeden. C. K.

Dan samostojnosti in enotnosti

Domovina, za katero bi dal življenje?

Stoletje staro vprašanje, ki ponovno vrača misel k izvoru ali rojstvu države – Odgovorite si še sami

Iskanje sreče kot pomembne prvine domovine je ob pravni državi, svobodi in blaginji ljudstva, kakor lahko bremo v zgodovinskih zapisih, mislece stare celine zaposlovalo že v času razsvetljenstva v osemnajstem stoletju in še nešteto krat pozneje, ko so voditelji

svoj narod vodili po poti iskanja idealne podobe »dobre domovine, za katero bi bilo vredno umreti«. Tudi slovensko ljudstvo je 23. decembra 1990 na plebiscitu z odgovorom na vprašanje, ali naj Slovenija postane samostojna in neodvisna država, sledilo svojemu

idealu in podobi demokratično urejene, pravne in socialne države kot dragocene dobrine ljudstva.

Ob obletnici spomina na 26. december, dan razglasitve plebiscitarne odločitve slovenskega naroda, ki ga slavimo kot dan samostojnosti, pred

sedmimi leti pa smo ga dopolnili še z besedo enotnost, v ljudeh zeva praznina. Ne samo zaradi globalne gospodarske in finančne krize, ampak zaradi odklonov in sprevrženosti v družbi. Prišel je čas (samo)očiščenja in potrebe, da se v mislih vrnemo k

izvoru, rojevanju države ter njenega smisla tudi z vprašanjem: za kakšno domovino bi bil pripravljen umreti. V naslednjih vrsticah preberite razmišljanja nekaterih povabljenih k besedi in si morda na takšno vprašanje odgovorite še sami.

Nadaljevanje s 1. strani

Ves ta čas mi ni šlo vse dobro, toda vse bolj sem čutil, da mi gre vse slabše. Pa ne zaradi mene ali mojega odnosa do dela, ampak zaradi tega, ker se je vedno bolj zlorabljalo moje zaupanje. Vse bolj sem postajal in z mano velika večina tistih, ki sta nam bili poštenost in zaupanje vrednoti, na katerih smo gradili svoj odnos do soljudi in države, zgolj statistična kategorija, strošek, ki bremeni kapital.

Zdi se mi prav, da smo se premaknili, toda ne vem, kje naj se najdemo, če se ozrem na tiste, za katere pravim, da še nekaj damo na poštenost in zaupanje. Če hočemo, da se kaj premakne, se moramo razumeti. Zdaj hitimo v brezno razklanosti, ne ideološke, ampak ekonomske. Ne samo med vse ožjo peščico bogatih in vse več revnih, ampak med javne in zasebne delavce, kar je mnogo huje. V dilemi sem, kaj sploh še lahko storimo.

Pa vse najboljše Slov...

Državni praznik se je leta 2005 preimenoval iz dneva samostojnosti in enotnosti. Sicer ne vem od kod ta ideja, saj duha enotnosti v Sloveniji že dolgo ni. V slovenski zgodovini smo bili enotni le enkrat. To je bilo 23. decembra 1990, ko smo s 95 odstotki potrdili idejo o samostojnosti in neodvisnosti države. A z leti je država kot subjekt izgubljala svojo vrednoto. Večkrat jo vidim kot »nujno zlo«, ki služi interesom posameznikov in skupin pri širjenju njihovega egoizma. Tudi državni grb je izgubil svojo vrednoto. Zato ni presenetljivo, da vedno več športnikov zavrne nastop za slovensko državo. Razlogi so različni in jih sprejemam. Ne morem pa sprejeti zavrnitve finančno preskrbljenega športnika zaradi njegovega ega in nezmožnosti enotnosti v smislu podrejanja ekipe za skupen cilj. Pa smo spet pri egoizmu. Ta je vzrok za zastoj razvoja in blaginje vseh državljanov. Trenutno se mi zdi misija, da bi ukrotili ta egoizem, nemogoča. A če nam enkrat v daljni prihodnosti mogoče, mogoče uspe, se ljudje na trgih ne bodo več zbirali s plakati in kockami v rokah. Pa vse najboljše Slov... oziroma srečno Slovenija!

Mitja Horvat

Opravili smo nalogo, nismo pa je dokončali

Konec poletja 1990 sva z očetom sedela za domačo hišo v Cezanjevcih in se pogovarjala vsemogoče. Med pogovorom sem mu povedal, da delujem v za zdaj majhni skupini prijateljev, s katerimi pod okriljem predsednika Kučera in na širih, domačih, slovenskih mladih, novih politikov pripravljamo izvedbo ukrepov, s katerimi bomo obranili Slovenijo na poti v samostojnost in neodvisnost. V svoji preprostosti me je vprašal: »Čuj, kaj pa ljudje, pogled, zadovoljni so, srečni, imajo vse. Ali misliš, da vas bodo tudi v sili podprli?« Takrat sem bil poln idealov. Prepričan, da je to, kar ustvarjamo, prav, da bodo naši zanamci na nas ponosni, spomnil sem se odločitve referendumu o neodvisnosti in samostojnosti. In smo delali. Nikoli v življenju nisem znošil tolikšne in tovrstne oborožitve, vojaške opreme, nagovarjal ljudi in vodil priprav na zoperstavljanje nečemu neznanemu. Še predstavljal si nisem, da bo vojna, čeprav kratka, zahtevala toliko žrtev, povzročila toliko škode, toliko gorja ... Pa smo kljub vsemu zmagali. Ustvarili smo neodvisno, suvereno, mednarodno priznano in spoštovano državo, o kateri smo sanjali. Pono-

sni smo bili na svoja dejanja in dosežke, čeprav se mi je zdela cena zanje visoka. Ponosni smo bili na doseženo, na našo Slovenijo.

Pa sedaj, ko očeta ni več, da bi mu po enaindvajsetih letih povedal o naših dosežkih? Ali smo res želeli ustvariti državo za vsako ceno, v kateri prevladujejo sprevačanje, laži, nespoštovanje pravnega reda, siromaštvo in ropanje ljudi, brezdelje, država brez cilja, vizije in napredka?

V nas so ostali ponos, pogum in dostojanstvo. Tega nam ne more vzeti nihče! Ko bodo oblastniki posegali po tem, se bomo spet dvignili.

Ciril Magdič, predsednik policijskega veteranskega društva SEVER za Pomurje

Je to še moja domovina, za katero bi bila pripravljena žrtvovati življenje?

»Upokojena sem od 2007. leta, pred tem sem imela zasebno podjetje, še prej pa sva oba z možem 17 let delala v tujini. Zdaj sta v tujini zaposlena oba sinova. Kljub vsemu pravim, da je to moja domovina, za katero sem pripravljena dati življenje. Mi smo se odločili, da bomo živeli v Radencih in znamo ceniti to, da je življenje v takem majhnem kraju na podeželju čudovito. Kar manjka, je le pozitivna energija. Prav na vsa področja življenja bi bilo treba pripeljati več pozitivne energije. Vse življenje sem delala v turizmu in še zdaj občasno vodim skupine nemško govorečih turistov, zato lahko povem, da mi tuji turisti dajo ogromno pozitivne energije. V Radencih bi bilo lahko marsikaj boljše, toda preveč so še zakoreninjene stare strukture, manjka pa predvsem tista »domačijska srčika«. Mati domovina pa smo mi vsi: vemo, da so hudi časi, marsikdo ne more shajati, toda moramo biti pogumni in odkriti in si pomagati, vnaprej misliti na to, kaj se lahko zgodi, poprijeti za vsako delo, tudi pri kmetu. Jaz sem morala preživeti tudi marsikaj slabega, pa najsi gre za moje zdravstvene probleme ali za težki čas, ko sem delala kot podjetnica v turizmu. Toda kljub temu pravim, da je moja domovina v redu. Želim si le, da bi bili vsi ljudje bolj optimistični in bi se znali tudi veseliti, pa da bi tisti, ki sta jim zaupani odgovornost in vodilna funkcija, imeli več morale.«

Marija Premuš, Radenci

Največji sovražnik tiči v nas samih

Tisti, ki ne ve, kaj je dom, ne bo nikoli začutil domovine. Samo, kdor je okusil toplino doma, ve in tudi razume, kaj je domovina. V Prlekiji namreč domu, iz posebnega spoštovanja, rečemo tudi domovina. /.../ Samo tak, ki je za debelimi stenami doma doživljal zagon zimskih viharja in nalete poletne besneče treskavice, ve, kaj je varnost in zavetje doma. Ve, kaj je domače ognjišče, sosedstvo in medsebojna pomoč. Ve in se zaveda, kdo in kaj je njegov bližnjik. Tudi ve, kje rase kruh. Ve za srečo, pa tudi za trpljenje. Imeti dom! Mi ga imamo! Imamo domovino! Pa se zavedamo dovolj, da jo imamo? /.../ Če nam je bil lasten dom največja maksima v časih, ko smo živeli v večnacionalnih državah, v katerih so imeli prioriteto močnejši narodi ali so vladali celo monarhi, potem je tem bolj naša skrb, da te najdragocenejše pridobitve ne zapravimo danes. Prleki smo že zaradi svoje močne navezanosti na dom, zemljo, močni potencialni državotvorci in hkrati ohranjevalci zelo pisanega mozaika slovenske domovine. Slovensko kulturno zakladnico smo namreč v vseh časih zalagali z najboljšimi, kar smo premogli – namreč s številnimi velikimi možmi. /.../ Nikakor si ne smemo dovoliti, da bi po

stvaritvi lastne države doživljali utopijo. Ne sme se zgoditi, da Slovenija postane izključno torišče tujih interesov, da ne rečem, poligon zahoda. /.../ Naj bo slovenska država, temelječa na koheziji medsebojnih odnosov, poštovanosti in razumevanju, tudi strpna v vsakem pogledu. /.../ Ne potrebujemo lažnega, izpraznjenega bombastičnega heroizma in nabrekli patosa. Ne glorifikacije o tem, kaj da smo. Še manj povzdignjenega osebnega zaimka MI. Tudi ne umeznega ustvarjanja videza o neki nevarnosti. Naš sovražnik ni onkraj Sotle, Soče ali Karavank. Največji sovražnik tiči v nas samih.

Recimo ne kopiranju vzorcev dežel, kjer sonce zahaja! Ne pobiranju drobtin, ki padajo z miz korumpiranih vzornikov! Ne filozofiji sitih želodcev, saj je strup in slepilo jasnim vizijam in premišljenim korakom! Ne skupinski smrti Evrope! Ne vsemu, kar nam prikriva resnico našega trenutka – to je tavanje v lastni megli. Bili so časi srečanj, veselja! Tudi odrekanj in trpljenja! Ampak držali smo skupaj – žrtvovali smo se! In za čuda – bili smo srečni! So časi, ko se ne poznamo in smo polni sami sebe. Pa smo še srečni? (odlomke slavnostnega govora na ljutomerski proslavi ob dnevu državnosti)

dr. Miran Puconja

Nisem pričakoval, da bo tako, kot je zdaj

»Zame bi bila Slovenija idealna država, v kateri bi bil zadovoljen, taka, da bi bilo čim več ljudi zaposlenih in da bi bila mladim, ko končajo šolanje, na voljo dobra delovna mesta. Da bi imeli uspešna podjetja, s poštenim poslovanjem. Prihodnost države moramo graditi na mladih ljudeh, oni bi morali biti steber družbe, ne pa tisti, ki so že v jeseni življenja. Potem bi bilo tudi boljše življenje in boljši odnosi med ljudmi. Tako pa mlad, sposoben kader odhaja iz države, v Sloveniji pa je vse slabše.

Stvari se bodo izboljšale, ko bomo uvideli, da moramo stopiti skupaj in da le s skupnimi močmi lahko kaj dosežemo. Tudi z demonstracijami na ulici ne bomo dosegli izboljšanja razmer. Tekmovalnost je sicer lahko tudi koristna, vendar je nenehno nasprotovanje drug drugemu, tako v politiki kakor tudi na vseh drugih področjih, škodljivo za vse nas. Tu gre le za prestiž, za osebne interese. Država, ki bi nam bila lahko zgled, je po mojem mnenju že sosednja Avstrija. Pri njih so stvari bolj urejene, bolj poštene odnosi, boljši nadzor, zato tudi ne prihaja do takega gospodarskega kriminala kot pri nas. Ob osamosvojitvi smo sanjali, da nam bo bolje, kot nam je sedaj. Sam sicer nisem verjel, da bomo hitro postali kot Švica, kot so mislili nekateri, nisem pa tudi pričakoval, da bo tako, kot je zdaj.«

Jožef Ferčak, Lipa

Prava domovina

»Verjela sem v obljube, da bomo kot samostojna Slovenija še bolj podobni Švici. Danes ugotavljam, da je nastalo nekaj popolnoma drugega in ne to, o čemer je sanjala naša generacija. Takrat si nisem niti v sanjah predstavljala, da bo moralo v letu 2012 toliko ljudi kar nekajkrat obrniti vsak kovancec in dobro premisliti, za kaj ga bodo potrošili. Kaj šele, da bi si lahko privoščili kaj večjega, kajti ni malo takih, ki si ne morejo kupiti najnujnejših stvari niti ob praznikih. Res pa je, da smo mi, ki smo dočakali upokojitev, živeli v drugačni družbi, v družbi večjega sožitja. Prav tako smo lahko delali v podpornem okolju, kjer je bilo veliko sodelovanja. Predvsem pa smo lahko delali in za to dobili dostojno plačo. Danes pa je veliko ljudi, ki bi radi delali, pa ne morejo. Ali bi se bila danes pripravljena žrtvovati za domovino? Veste, za domovino, toda pravo domovino bi dala življenje. Za pravo domovino, ki skrbi za svoje državljane, se ni težko žrtvovati!«

Ivanka Donko, Murska Sobota

VESTNIK

Izdaja: Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o. Izhaja ob četrtkih.

Uredništvo: Majda Horvat (odgovorna urednica), Janez Votek (namestnik odgovorne urednice), A. Nana Riturup Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balazic Peček, Milan Jerše, Vida Toš, Timotej Milanov, Jože Gabor, Ciril Kosednar (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelom). Direktor: Dejan Fujs. Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 538 17 10 (redakcija), 538 17 20 (naročniška služba), 538 17 18 (marketing), št. telefaksa 538 17 11. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Letna naročnina za fizične osebe je 91 evrov, za pravne osebe 135 evrov, za naročnike v tujini 205 evrov, letna naročnina za on-line Vestnik je 58,50 evra. Naročniki tiskane izdaje imajo on-line dostop brezplačen. Izvod časopisa za naročnika je 1,75 evra. IBAN pri Novi KBM SI56 0488 1000 1763 203, SWIFT koda banke KBMASI2X. Tisk: Druck Styria GmbH & Co KG, Avstrija. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izdava in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 30. 12. 1998, št. 89, in Zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103. Naklada: 12.300 izvodov. Elektronska pošta: Vestnik: vestnik@p-inf.si, marketing: marketing@p-inf.si, naročniška služba: oglasi.vestnik@p-inf.si, www-stran: http://www.vestnik.si.

Aha Mura

»Günci« že komaj vlečejo prenalozhen voz

Brez svežega denarja »tujega partnerja« iz londonskega predala ne bo šlo – Toda ne državnega, da ne bo pomote

Delavci Aha Mure so ta teden zahtevali ureditev razmer v podjetju in izplačilo božičnice. Če vodstvo ne bi uslišalo njihovih zahtev, so napovedali možnost stavke. V ponedeljek so sedli za mizo predstavniki sindikata, uprave in lastnika družbe. Kot je povedala predstavnica sindikatov Jolanka Horvat, delavci od svojih zahtev niso odstopili, so se pa prilagodili trenutnemu položaju v podjetju. Pogajanja o izplačilu božičnice so preložili v januar, saj podjetje, kot je povedala predstavnica sindikata, glede na položaj na trgu in trenutne likvidnostne razmere v družbi ta trenutek ne more izplačati zahtevanega regresa. Ob božičnici je bil narešen še problem nadurnega dela. Trenutni presežki ur ne presegajo zakonsko dovoljenih dvesto ur, zato so delavci privolili, da namesto plačila nadur koristijo proste dneve. S tem so bistveno razbremenili družbo.

Problemi Aha Mure se vlečejo že dobrega pol leta in so večplastni, nikakor pa niso posledica nedela ali nizke produktivnosti. Če že je problem produktivnost, ta ne tiči v delavcih, ampak v organizaciji dela, ki je problem vodstva družbe. Gotovo pa ne gre samo za notranje probleme. V prvi polovici leta je ključni partner Aha Mure Hugo Boss, na katerem ta stoji ali pade, dosegel izredno rast prodaje na britanskem in nemškem trgu. V drugi polovici leta, ko se je začelo zmanjševati povpraševanje

v Nemčiji, je to čutil tudi Boss. V zadnjem četrtletju je padec prodaje še bolj drastičen in po napovedih bo prodaja bistveno slabša kot lani. Manjša prodaja pa se je morala izraziti v naročilih pri Aha Muri. Sicer pa je v celotni oblačilni industriji zaznati močan padec prodaje. Ta naj bi se v zadnjem četrtletju zmanjšala za več kot petino. Gibanj v pozitivno smer ni premaknil niti december kot izrazito konjunkturni prodajni mesec. Še več, ugledna revija Textil Wirtschaft, ki spremlja tedenska gibanja prodaje oblačil na evropskem trgu, je v prejšnjem tednu ugotovila nov petodstotni padec prodaje. Da so razmere kritične, je moč ugotoviti tudi po bistveno bolj agresivnem oglaševanju nekaterih prepoznavnih blagovnih znamk, predvsem v elektronskih medijih.

Kamni za vratom

Aha Muro bremeni še kaj več kot zgolj recesija. Družba letos posluje pod drugačnimi pogoji kot še v lanskem letu. Do začetka letošnjega leta so se materialni stroški proizvodnje razen dela pretežno plačevali iz stečajne mase. Zdaj te stroške plačuje družba sama. Tu je še breme nakupa – posojila, pretežno najetega pri Banki Koper. Lastnica Mojca Lukančič je ob nakupu sicer razlagala, da je za posojilo zastavila vse zasebno premoženje, toda le do takrat, dokler ni bil posel o nakupu Mure in partnerjev

formalnopravno sklenjen. Pa četudi je garancija zasebnega premoženja ostala, posojila odplačuje Aha Mura. Vmes si je Aha Mura nakopala dodatno finančno breme za nakup Prvega maja v Pirotu. Kupnina je bila sicer nižja od dogovorjene državne pomoči. Državna pomoč pa je strogo namenska in je namenjena novim zaposlitvam delavcev v Prvem maju. Aha Mura ima še en notranji strukturni problem – EHM. Družba, ki je samostojna in so jo Mura in partnerji kupili z namenom, da bi vrnila na trg Murine blagovne znamke in zmanjšala odvisnost od kooptacijskih poslov, ni dala pričakovanih rezultatov. Delež prodaje lastnih blagovnih znamk se ne dviga in predstavlja le sedem odstotkov celotne realizacije, in to kljub velikim vložkom v posodobitev trgovske mreže. Očitno so v Aha Muri precenili morebitno moč blagovne znamke tako na domačem kot na hrvaškem trgu. Nekaj je spomin na nekoč uspešno blagovno znamko pri kupcih, drugo pa dejansko zanimanje kupcev za nakup Murine konfekcije. V EHM-u so podcenili ali pa niso analizirali kupne moči morebitnih kupcev Mure. V zadnjem obdobju je prišlo med kupci do močne diferenciacije. Sloj bogatih kupuje najprestižnejše blagovne znamke, višji srednji sloj, ki je bil kupni potencial Murine konfekcije, pa je dohodkovno tako padel, da mu je Mura predraga in se je zatekel k cenovno dostopnejšim

in še vedno znanim blagovnim znamkam, kot je Zara. Če se vrnemo na začetek, se šele zdaj vidi, kako prav je imel nekdanji direktor Mure in partnerjev Bojan Starman, ki je odločno nasprotoval nakupu EHM-a in zagovarjal samostojen nastop Mure in partnerjev na trgu. Milan Mörec in Mojca Lukančič, ki je takrat že uveljavljala svoj neformalni vpliv na odločanje v Muri, tega nista razumela in zdaj mora Mojca Lukančič to vzeti v zakup, vendar ne tako, da rešuje EHM iz tekočih prilivov Aha Mure.

Pirot je Bossova zanka

Boss ni šival in ne šiva samo v Muri. Drži pa, da so kolekcije, ki niso bile sešite na pričakovani kakovostni ravni v tovarnah na Daljnem vzhodu, popravljali v Aha Muri. Te stroške je Aha Muri poravnava Boss. V drugi polovici leta se je položaj bistveno spremenil. Boss je kljub slabi izkušnji s kakovostjo, ki jo je imel v Prvem maju, nekako zahteval od Aha Mure nakup Prvega maja, ki ga je ta tudi uresničila. In zdaj se dogaja to, kar se in dviguje tlak Murinim delavcem. V prejšnjem tednu je prišla iz Pirota prva pošiljka sešite konfekcije za Boss z napakami, ki jih zdaj popravljajo Murini delavci. Hkrati je v Pirotu prišlo do negativnega udara. Srbski delavci niso pripravljeni delati za ponujenih 250 ali 300 evrov neto na mesec, tako da načrtovanih novih zaposlitev ni. To je tudi

razumljivo, saj npr. Benetton kljub veliki krizi, ki jo doživlja, delavce v svoji nižji tovarni plačuje bistveno bolje (če držijo podatki srbskih medijev, je plača okrog 400 evrov neto brez dodatkov). V primeru Prvega maja se je še enkrat izkazala nemška poslovna zvitost. S povečanjem proizvodnje v Aha Muri in Prvem maju se je Boss znebil velikega stroška, ki ga je imel na račun kakovosti. Vse stroške nizke kakovosti in dodatnega dela, ki ga morajo opraviti delavci Aha Mure v Murski Soboti, plača Aha Mura. In zdaj h koncu, Boss že pred vstopom Slovenije v EU ni pokrival vseh proizvodnih stroškov s ceno minute. Prav tako nikoli ni plačal razvoja ženske kolekcije, razvite v Muri. Toda takrat se je razlika elegantno pokrivala iz deviznih »šticing«. Sedanja cena minute je na robu rentabilnosti in zadostuje za plače in plačilo osnovnih materialnih stroškov proizvodnje. Vse, kar je zraven, pa že presega dolžino štrika.

Nastali položaj sicer nekoliko blaži državna pomoč za tuje naložbe, ki si jo je pridobil londonski poštni predal. Aha Mura pa je zdaj v takem položaju, da se bo ta londonski poštni predal moral odpreti nekoliko drugače in sprostiti zajeten kup funtov, če hoče, da Aha Mura pride na zeleno vejo. Hučo pa bo, če v predalu ni funtov in je samo pajčevina, saj se ga, kot kaže, uporablja za izjemne prilležitosti.

J. Votek

Le ena agencija

Spirit za razvoj

Javna agencija RS za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma

Nova javna agencija, ki je bila ustanovljena že pred slabim mesecem, pred dnevi pa je dobila tudi vršilca dolžnosti direktorja, bo skrbela za promocijo slovenskega gospodarstva, promocijo Slovenije kot turistične destinacije, razvoj podjetništva ter spodbujanje inovativnosti, tehnološkega razvoja, tujih investicij in internacionalizacije podjetij. Nova javna agencija s kratkim imenom Spirit bo torej združila dosedanje tri agencije: Javno agencijo RS za podjetništvo in tuje investicije (JAPTI), Slovensko turistično organizacijo (STO) in Javno agencijo za tehnološki razvoj Republike Slovenije (TIA). Gre za agencije, ki so po mnenju mnogih podjetnikov v turizmu in gospodarstvu dobro opravljale svoje delo. Ali bo nova agencija res učinkovitejša od starih pri strategiji pomoči slovenskemu gospodarstvu? Direktorja pa že ima, to pa je vršilec dolžnosti Boštjan Skalar, ki je do zdaj opravil delo konzula v Turčiji.

B. B. P.

Nov nadzorni svet v Nafti Lendava

Žerjava ne zanima direktorsko mesto

Sklep o razrešitvi med neoperativnostjo AUKN sprejela vlada – Pod drobnogledom prodaja Naftne Strojne

Vlada je prejšnjo sredo, 12. decembra, imenovala nov nadzorni svet v Nafti Lendava, čeprav zdajšnjemu še ni potekel mandat. Roman Ferenčak kot predsednik, dr. Evgen Dervarič in Drago Petrovič so namreč mesta v nadzornem svetu zasedli konec februarja 2010, s tem da je konec maja s funkcije že odstopil dr. Evgen Dervarič, vendar je nadzorni svet, v katerem je kot predstavnica zaposlenih tudi Vera Markoja, lahko še naprej sprejemal odločitve. Imenovanje novih nadzornikov Metke Feher Pal, Gabrijele Drvarič in Mirana Maučca torej pomeni predčasno razrešitev starih.

Zakaj je nov nadzorni svet v Nafti Lendava imenovala vlada, če je do zdaj v imenu ustanoviteljice vse skupščinske sklepe sprejemala Agencija za upravljanje kapitalskih naložb (AUKN)? Z odstopom v. d. direktorja Janeza Benčine s prvim decembrom je agencija ostala brez predsednika uprave in s tem izgubila operativnost. Vlada je torej imenovanje novih

članov nadzornega sveta Naftne Lendava opravila v času neoperativnosti AUKN, saj je novega v. d. direktorja Iga Grudna imenovala šele v petek, 14. decembra.

Informacijo o imenovanju novih članov nadzornega sveta je dva dni po seji vlade na spletu objavilo ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, v sporočilu za javnost pa tudi piše, da je predlog gospodarskemu in finančnemu ministrstvu posredovala agencija. Zato je ta 17. decembra tudi sprejela sklep o razrešitvi oziroma imenovanju članov nadzornega sveta v Nafti Lendava, s tem dnem pa začne teči sedemdnevni rok za sklic novega nadzornega sveta.

Novi nadzorniki v Nafti Lendava – vsi domači

Mesta nadzornikov so doslej zasedali Roman Ferenčak, direktor in solastnik družbe Ocean Orchids iz Dobrovnika, člana pa sta bila dr. Evgen Dervarič s prekmurskimi koreninami po očetu ter s fakultete za rudarstvo, pred tem pa je bil direktor velenjskega rudnika, ter v regiji še najmanj poznan Drago Petrovič, na svetovnem spletu predstavljen kot svetovalec za področje nafte in energije. Vsi zdaj imenovani živijo in delajo v Pomurju. Metka Feher Pal iz Lendave je ekonomistka, ki je v Nafti Lendava pred leti že opravljala pripravništvo, zdaj pa je zaposlena v Kemi Puconci, Gabriela Drvarič iz Puconec je bila finančna direktorica v Pomurki MI in Marjan Maučec iz Gančan, ki je kot ekonomist zaposlen v podjetju SGP Pomgrad, je pa tudi član nadzornega odbora v Občini Beltinci. Za vse bi lahko

rekli, da jih je kadroval minister Radovan Žerjav, čeprav bi težko trdili, da gre za politično kadrovanje. Nafta Lendava z vsemi nakopičenimi problemi ni več podjetje, ki bi bilo mikavno za politiko in »cvet« strokovnjakov, ki sebe in svojo kariero vidijo le v uspešnih družbah.

Minister Radovan Žerjav torej od Naftne Lendava, v kateri je bil zaposlen kot direktor v družbi Nafta Biodizel od septembra 2007 in še naprej tudi zelo natančno spremlja dogajanje v podjetju, ni popolnoma dvignil rok, je pa tako za Vestnik kot za nekatere druge medije jasno povedal, da po napovedanem sestopu z mesta predsednika stranke SLS in pričakovano z ministrskega stolčka ne cilja na mesto direktorja v Nafti Lendava. Kdo bi potem lahko zamenjal zdajšnjega direktorja Cveta Žalika? Za zdaj naj bi na tem mestu ostal še nekaj časa, ni pa znano, do kdaj. Po logiki dotlej, dokler nadzorniki ne bodo razjasnili nekaterih preteklih potez posloводства, o katerih je minister tudi javno podvomil. Zato tudi sklep vlade o imenovanju posebnega revizorja.

Revizorji bodo pregledali prodajo

Posebni revizor bo preveril ravnanje oziroma odločitve posloводства družbe v zvezi z vodenjem postopka in poslom prodaje poslovnega deleža Naftne Lendava oziroma Naftne Petrochem v Nafti Strojni. Da se je Nafta Petrochem rešila gotovega stečaja, v katerem bi se zaradi poslovne in jamstvene prepletenosti znašle tudi druge hčerinske družbe Naftne Lendava, so jo, kakor je bilo predvideno v sa-

nacijskem načrtu, januarja 2011 dokapitalizirali z družbama Nafta Strojna in Nafta Geoterm, z namenom, da ju prodajo, s kupnino pa rešijo prezadolženo podjetje. Kupec Nafta Geoterm še vedno ni potrjen, Nafto Strojna pa je konec marca letos za 5,2 milijona evrov kupila družba Stroj - Baz, ki so jo za potrebe prevzema ustanovili trije družbeniki Zdravko Stojko, Boštjan Kranfogel in Andrej Lipič. Prve dni aprila so Stroj - Baz dokapitalizirali z milijon evri, vendar hkrati vpisali zastavno pravico NKBM za plačilo 3,7 milijona evrov najetega posojila z rokom poplačila prvega aprila 2020. Zastavno pravico NKBM so potem avgusta vpisali tudi na premoženje družbe Nafta Strojna. Direktor družbe Nafta Strojna mag. Drago Franko je v vseh izjavah za medije zatrjeval, da obremenitev kapitala doslej na poslovanje družbe ni vplivala, da pa lastniki posloводства in podjetju postavljajo višje cilje.

Država iz desnega v levi žep, premoženje pa vmes v roke zasebnikov?

Minister Radovan Žerjav je takoj po razkritju vpisane zastavne pravice v našem mediju nad tem izrazil veliko ogorčenje. In kaj ga je pri nakupu podjetja najbolj zmotilo? To, da je državna banka NKBM v času velikega pomanjkanja denarja in posojilnega krča odobrila kredit družbi Stroj - Baz za nakup državnega premoženja, ki so ga potem novi lastniki kmalu po sklenitvi nakupne pogodbe postavili pri NKBM za najeto posojilo.

Majda Horvat

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

Najbolj iskani delavci v tem tednu: Osnovnošolska izobrazba – 1; mesar – 1; voznik – 2; varilec – 1; natakar – 1; kuhar – 5; pek – 1; avtoelektrikar – 2; monter suhomontažnih sistemov – 10; zidar – 3; keramik – 2; električar – 13; maser – 1; zavarovalni zastopnik – 4; inženir strojništva – 1; inženir elektrotehnike – 1; inženir mehatronik – 2; ekonomist – 1;

Iščejo se tudi: učitelj glasbene vzgoje – 1; profesor sociologije – 1; doktor medicine – 1.

Več informacij o prostih delovnih mestih in seznam vseh aktualnih prostih delovnih mest z zahtevanimi pogoji za zaposlitev lahko najdete na uradih za delo, v CIPS-ih ter na internetni strani www.ess.gov.si.

Nova pokojninska reforma

Delali bomo dlje, a verjetno ne za večjo pokojnino, ampak bolj stabilno

Za kmete in druge »fizične« delavce dvig upokojitvene starosti ni dobrodošla sprememba –Bodo mladi morali delati tudi do 70. leta in dlje?

Če je bila prejšnja pokojninska reforma usodna za Pahorjevo vlado, se zdi, da ta ni imela takšne politične teže. Morda pa le. V času družbene krize in protestov so politiki s soglasnim sprejetjem zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) v državnem zboru želeli dati vtis zmoglosti za dogovor. Vlada pa bi tukaj dodala, da je bil ta za vzdržnost pokojninske blagajne nujen.

65 let in 15 let zavarovalne dobe

Za starostno pokojnino bo po novem treba delati dlje. Zavarovanec si pridobi pravico do starostne pokojnine pri starosti 65 let, če je dopolnil najmanj 15 let zavarovalne dobe. Zakonski dvig upokojitvene starosti bo postopen, prehod pa bo trajal vse do leta 2020. Tako moški kot ženske jo bodo pridobili tudi že pri 60 letih starosti, če imajo 40 let pokojninske dobe brez dokupa. Vlada zvišanje upokojitvene starosti upravičuje tudi s tem, da imamo v Sloveniji v primerjavi z drugimi evropskimi državami najnižjo minimalno starost za upokojitev. Še vedno pa bo mogoče, sicer po nekoliko spremenjenih pogojih, znižati starostno mejo, in sicer, če imate otroke, ste služili obvezni vojaški rok ali vstopili v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom.

Pomembnejša novost je tudi ta, da se bo obračunsko obdobje za odmero pokojnine postopoma zvišalo s sedanjih 18 na 24 najboljših let. Pri tem se upoštevajo plačani prispevki v katerem koli 24-letnem obdobju, kar naj bi omogočalo pravičnejšo odmero pokojnine.

Višina pokojnine se bo obračunavala po lestvici, iz katere bo razvidno, kolikšen odmerni odstotek bo veljal za moške in ženske z določeno pokojninsko dobo. Pokojnina moškega bo recimo za 40 let pokojninske dobe znašala nekaj čez 57 odstotkov njegove plače, pokojnina ženske pa nekaj čez 60 odstotkov njene plače.

Bodo pomurski delavci zmogli?

Ker je Pomurje regija z najvišjo stopnjo registrirane brezposelnosti,

so redne pokojnine pomemben dohodek, včasih tudi za celotno družino. Zato nas ta reforma zelo zadeva. Smo pa tudi regija, kjer prevladujejo fizična delovna mesta, zato se mnogi na teh delovnih mestih sprašujejo, kako bodo zmogli delati dlje. Na socialnem ministrstvu ob tem pravijo. »Osebe, ki so se zaposlile na primer

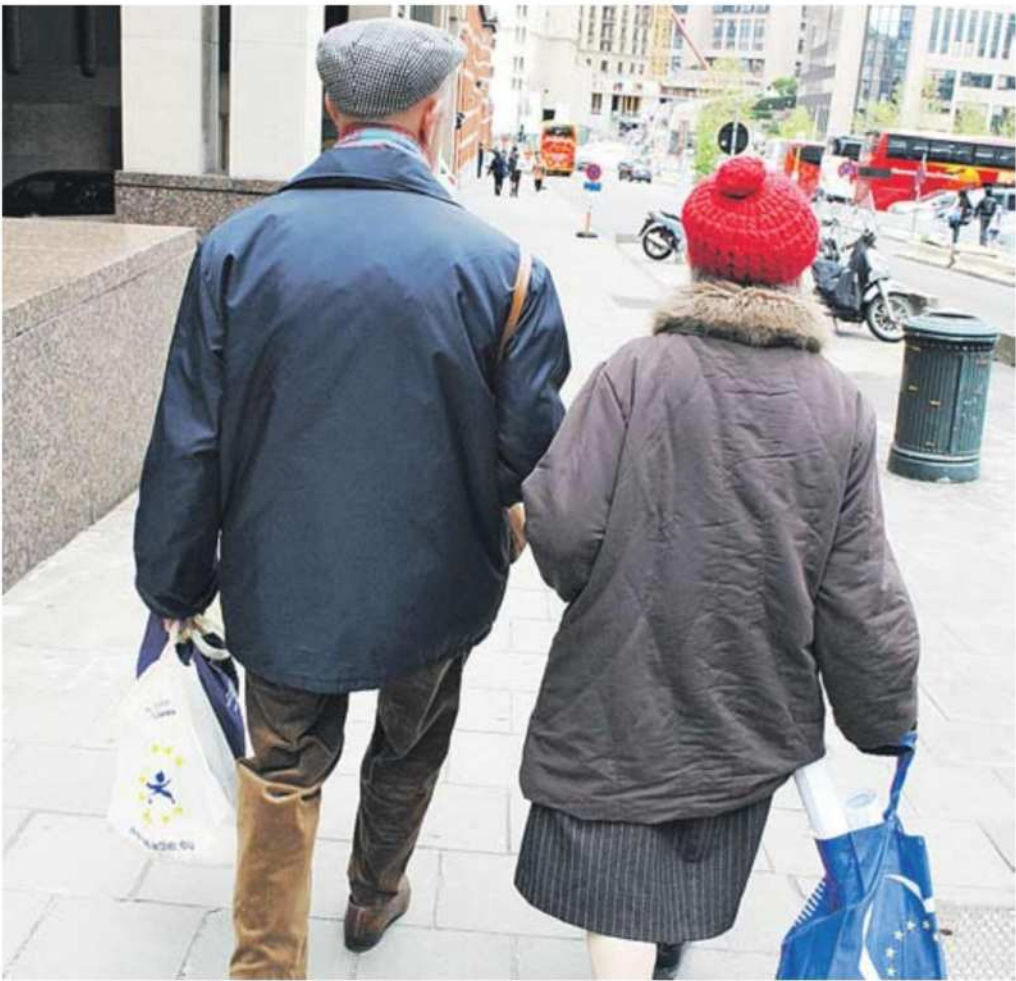
ti po novem izenačeni z vsemi drugimi kategorijami zavarovancev, tako da zanje veljajo splošni pogoji za upokojitev. Vendar je treba poudariti, da bo lahko kmet po izpolnjenih pogojih za upokojitev še naprej opravljal osnovno kmetijsko dejavnost in bo prejemnik pokojnine, pod pogojem, da bo dopolnil starost 63 let. Kar pomeni, da po tem

Nekatere novosti po ZPIZ-2

Minimalni pogoj	65 let starosti in 15 let zavarovalne dobe
Minimalna starost	60 let in 40 let pokojninske dobe brez dokupa
Znižanje starostne meje	otroci, vojaški rok, vstop v zavarovanje pred 18. letom
Obračunsko obdobje	najboljših 24 let
Višina pokojnine	za 40 let pokojninske dobe 57 odstotkov plače (moški) oz. 60 odstotkov (ženske).

Starejša populacija se naglo veča, zato pokojninska blagajna naj ne bi zdržala.

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

raj vsi študirajo, vmes pavzirajo, po diplomi pa ne dobijo dela. Po novem bodo morali delati tudi do 70. leta, če bodo želeli za polno pokojnino izpolniti oba pogoja.« Kot še dodaja, so v kmečkem sindikatu imeli kar nekaj pripomb, vendar je bil ZPIZ-2 sprejet nenavadno hitro.

Pokojnine se naj ne bi znižale

Na murskosoboškem ZPIZ-u pravijo, da se ljudje že zanimajo o novostih, predvsem, kdo se lahko upokoji še po starih predpisih in kdo po novih. Precej zanimanja je glede priznanja zavarovalne dobe za nego in varstvo otrok, česar novi zakon več ne zajema. Prav tako tudi glede dodane dobe (evidentirana brezposelnost, vojaščina in študij). Kdor do konca leta 2012 izpolnjuje pogoje za upokojitev, se mu dodana doba še upošteva pri pokojninski dobi, nov zakon pa dodane dobe več ne pozna. Opozoriti pa velja tudi na to, da se tistim, ki si prostovoljno plačujejo prispevke in niso kmetje, ta doba ne šteje v pokojninsko dobo brez dokupa. Na splošno pa zavarovancem, ki bodo 1. januarja 2013 izpolnili pogoje za upokojitev in bi želeli nadaljevati delo, svetujejo, naj zaradi bojazni, da bi se kaj spremenilo, ne hitijo v pokoj. Kadar koli v prihodnje se bodo lahko upokojili pod pogoji iz ZPIZ-1.

Najbolj ključno vprašanje pri reformi pa verjetno je, ali bomo zaradi tega, ker bomo delali dlje, imeli tudi večjo pokojnino. Strokovnjaki pravijo, da tega, ali bodo v povprečju pokojnine višje ali nižje, ni mogoče napovedati, prav gotovo pa se naj ne bi znižale. ZPIZ-2 začne veljati 1. januarja 2013. Po besedah ministra Andreja Vizjaka pa bo po desetih letih že potrebna posodobitev tega zakona.

C. Kosednar

pri 15 letih, do 60. leta starosti dopolnijo že 45 let pokojninske dobe. Tem (moškim in ženskam) se zato dopušča možnost, da pridobijo pravico do starostne pokojnine pri nižji starosti na račun daljše pokojninske dobe. Tem zavarovancem se dopušča starostna upokojitev brez odbitkov.«

V naši regiji je tudi precej kmečkih zavarovancev. Po razlagi ministrstva so

letu zavarovanje ni več obvezno. Kot dodajajo na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ), območna enota Murska Sobota, nova reforma za kmete ne prinaša veliko sprememb. Zavarovani so tako kot doslej, pri čemer še zmeraj obstajajo prostovoljne oblike zavarovanja, medtem ko že nekaj časa ni več ožjega in širšega obsega zavarovanja.

Kot pravi Franc Kučan, kmetovalec in podpredsednik Sindikata kmetov Slovenije, sprememb v sindikatu še niso natančno obravnavali. Meni, da za kmeta, ki dela pretežno fizična dela, starostna omejitev ni dobrodošla. »Mislim, da bi bilo treba upoštevati le pogoj 40 ali kakšno leto več zavarovalne dobe ne glede na starost.« Skrbi ga tudi za mlade. »Danes že sko-

Pokojninska reforma in delodajalci

Spodbude za nekatere skupine delavcev

Ugodnosti za delodajalce pri plačevanju prispevkov za starejše od 60 in mlajše od 26 let ter matere z otrokom do tretjega leta starosti

Nov zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2), ki bo začel veljati z novim letom, prinaša tudi nekatere novosti glede plačila prispevkov delodajalcev. Tako med drugim določa spodbude delodajalcem pri zaposlovanju starejših od šestdeset let, mlajših od šestindvajset let, mater z otroki do tretjega leta in podjetnike, ki prvič registrirajo samostojno dejavnost. Ugodnosti se obetajo tudi samostojnim podjetnikom, ki bodo v prvih dvanajstih mesecih poslovanja oproščeni plačila prispevka delodajalca v višini 50 odstotkov zneska prispevka.

Pri osebah v delovnem razmerju bo najnižja osnova za obračun prispevkov 60 odstotkov zadnje povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji. Za samozaposlene in kmete, ki plačujejo pri-

spevke na podlagi zavarovalne osnove (dobiček zavarovanca), bo najnižja osnova 60 odstotkov povprečne letne plače zaposlenih v državi, če njihov dobiček ne presega te vsote, najvišja pa 3,5-kratnik povprečne letne plače. Pri družbenikih se kot zavarovalna osnova oz. dobiček štejejo vsi prejemki, prejeti za opravljanje poslovodne funkcije in dela. Če ne presežejo 90 odstotkov povprečne letne plače, bo to njihova zavarovalna osnova. Ugotovljen dobiček pri samozaposlenih se bo pri obračunu znižal za 25 odstotkov. Tako v primeru zaposlenih kot kmetov gre za zvišanje, saj je po sedaj veljavnem zakonu najnižja osnova minimalna plača, kar pomeni okoli 51 odstotkov povprečne plače v Sloveniji. Omenjene spremembe pri izračunu osno-

Spodbude za delodajalce, ki jih prinaša ZPIZ-2

Skupina	Spodbuda
Delavci, starejši od šestdeset let	30-odstotno znižanje prispevkov delodajalcev
Delavci, ki izpolnjujejo pogoje za predčasno upokojitev	50-odstotno znižanje prispevkov delodajalcev
Delavci, mlajši od 26 let*	50-odstotno znižanje prispevkov delodajalcev v prvem letu in 30-odstotno znižanje v drugem letu zaposlenosti
Matere z otrokom do tretjega leta starosti*	50-odstotno znižanje prispevkov v prvem letu in 30-odstotno v drugem letu po prvem vpisu v poslovni register
Samostojni podjetniki	

Vir: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

*Ko se prvič zaposlijo za nedoločen čas in ostanejo pri istem delodajalcu neprekinjeno najmanj dve leti.

ve za plačilo prispevkov bodo uvedene postopoma. Za osebe v delovnem razmerju bo osnova od leta 2014 do vključno leta 2017 znašala 52 odstotkov povprečne letne plače, nato pa se bo vsako leto zvišala za dva odstotka,

dokler ne doseže 60 odstotkov. Podobno se bo pri družbenikih leta 2014 začelo s 60 odstotki, nakar se bo osnova vsako leto povečevala za pet odstotkov do končnih 90. Tudi za samozaposlene in kmete bo od leta 2014 osnova 52 od-

stotkov povprečne letne plače, nato se bo vsako leto dvignila za dva odstotka. Pri samozaposlenih se bo ugotovljeni dobiček za določitev zavarovalne osnove prav tako nižal postopoma.

T. M.

pobirki
bšpexi

Soboški zavod za zaposlovanje naj bi v svoji projekciji prekvalifikacij v razvojnem programu pokrajine predvidel tudi šolanje skupine mladih, usposobljenih za politično svetovanje. Po temeljiti analizi svetovalne pogodbe enega od poslancev od Lenarta so namreč ugotovili, da gre za neizkoriščeno in dobro ovrednoteno tržno nišo.

S pomurskimi gramoznicami je kar naenkrat križ. V ospredju je lendavska. Iz te je po metodi lezenja vse »odlezlo« v Ljubljano. Start je bil slovesen, saj ga je pospremil »duvački orkestar«, ki je zaigral ponarodelo »Ja se rastajem ...«. Vsi stroški za parado so bili plačani s sodno sproščenimi sredstvi sestrške firme za puconski Cero.

V Veliki Polani nič novega, to pa zato, ker še ni končan javni razpis za izvajalca, ki bi opravil odmero zemljišča in pravno uredil prenos znamenite parcele iz polanske katastrske občine v mariborsko. Za izgubljeno zemljišče naj bi Polančani dobili nadomestno humuzirano zemljišče. Humusna osnova je rudninsko izredno bogata, saj so jo pridobili iz znamenitih mariborskih bal.

Zdaj, ko je prodano zadnje zrno koruze iz radenskega bazena, bodo tega začeli polniti z vodo in umetno zamrzovati. Tako bodo Radenčani lahko vsaj drsali, če se poleti že kopati ne morejo.

Če bo za svoje reševanje problemov Aha Mura potrebovala zunanjo svetovalno pomoč, ji bo na pomoč priskočila soboška občina s svojo svetovalko z mednarodnim ugledom. Ta je med drugim postavila nekoč v Jugoslaviji ugledno blagovno znamko Rašice v vrh evropske mode. Svetovalne ure občina ponuja pro bono, kot vso pomoč Muri v preteklosti.

Moravske Grede so v fazi mirovanja, da pa le ne bi ostale popolnoma neizkoriščene, se je njihov lastnik, ki mimogrede še ni poravnal kupnine občini, odločil, da bo v rastlinjakih zasadil hitro rastoče buče in kupnino občini poplačal v naravi.

V Dobrovniku naj bi v prihodnje ob sredozemskem vrtu odprli še akademijo za šolanje nadzornikov. Akademija bo specializirana za uporabo ustreznega makeupa na sejah nadzornih svetov. Poleg tega pa bodo predavanja iz taktike in strategije napadanja in obrambe na bojni črti.

Črenšovsko gasilstvo

Politiki ugnali gasilce v kozji rog

Gasilski kombi za prevoz moštva iz Žižkov je postal jabolko spora – Do opreme z amandmajem

Nakup vozila za prevoz moštva Prosto-voljnega gasilskega društva (PGD) Žižki po pol leta še vedno buri duhove. Razlog? Vsak nakup vozila za potrebe tamkajšnjih gasilcev je šel skozi roke Gasilske zveze (GZ) Črenšovci – oprema se je po besedah občinskega svetnika Dušana Dervariča (LDS) kupovala po razvojnem načrtu in s soglasjem vseh šestih občinskih gasilskih društev. Kot pravi, pa ni bilo tako pri nakupu kombija za prevoz ljudi za gasilce iz Žižkov: »Tu ni odločala strokovnost, ampak politika. Žižki imajo politično moč v občini in delujejo kot valjar. Sploh se niso ozirali na mnenje GZ.«

Nakup mimo programa

Predsednik PGD Žižki Anton Horvat, sicer tudi sam občinski svetnik iz vrst SLS-a, je namreč skupaj z bratom Jožefom Horvatom, državnim poslancom in občinskim svetnikom (NSi), in še enim svetnikom iz Žižkov Vladimirjem Žalikom k letošnjemu občinskemu proračunu vložil amandma, ki je bil potem sprejet in iz katerega sledi, da so do 14 tisoč evrov upravičena vsa »prostovoljna gasilska društva v občini, ki imajo oziroma bodo imele najmanj štiri desetine uvrščene na državno gasilsko tekmovanje in zagotavljajo 50 odstotkov lastnih sredstev za nakup gasilske opreme. Nakup se opravi zunaj programa nabave gasilske opreme GZ.« Dušan Dervarič, ki je zaradi nakupa tudi odstopil z mesta poveljnika GZ Črenšovci, je prepričan, da je bila tako »narejena moralna škoda, saj če je pet od šestih prostovoljnih gasilskih društev glasovalo proti nakupu vozila, ni prav, da so svetniki predlog podprli, ker so tako porušili

deset let trdega dela GZ.« Povedal je, da so se po kategorizaciji društva najprej opremljala z operativnimi vozili: »Pojavljale so se tudi želje po nakupih vozil za prevoz moštva, torej kombijev, vendar smo sklenili, da se taki nakupi opravljajo brez sredstev zveze in v lastni režiji.« Svetnik iz vrst LDS-a je dodal, da so na občinskem odboru za finance in gospodarstvo, kjer je Anton Horvat predstavil predlog o nakupu kombija, odločili, da podprejo predlog, če se nakup vključi v letni načrt gasilske zveze. Horvat je nato svoj predlog na seji GZ umaknil, ker druga gasilska društva niso bila navdušena nad nakupom, in dejal, da bo na občinskem svetu predlagal, da bi občina pomagala pri gradnji poligona za potrebe društva. »Kljub vsemu je občinski svet potem potrdil njegov amandma, ki je bil povrh vsega pisan še na kožo PGD Žižki, ki so prav to leto imeli štiri enote na državnem prvenstvu.« Dervarič je še dejal, da je občina k novemu kombiju pravzaprav primaknila 18.300 evrov, kar je več, kot je bilo dogovorjeno v amandmaju: »Odločitev svetnikov bo skoraj gotovo sprožila plaz zahtev drugih gasilskih društev po pomoči pri nakupu vozil za prevoz moštva.«

Vsi imajo možnost

Anton Horvat je odgovoril Dušanu Dervariču: »Predlog o nakupu vozila za prevoz moštva sem umaknil s seje GZ, ker so rekli, da bi to lahko povzročilo spore v gasilski organizaciji. Napovedal pa sem, da bom v občinskem svetu predlagal, da bi PGD Žižki za nakup zagotovili polovico sredstev, drugo polovico pa občina.« Horvat pravi, da so se za novo vozilo odločili, ker je bilo

Pol občina, pol društvo

Matija Majcen, ki je že več kot 20 let vpet v gasilstvo črenšovske občine in je bil tudi prvi poveljnik Gasilskega poveljstva Občine Črenšovci, je po odstopu predsednika Dušana Utroše, ki se ni strinjal z načinom nakupa vozila Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Žižki, maja letos kot podpredsednik v roke vzel predsedniške vaje. Že v začetku leta, ko je upravni odbor Gasilske zveze (UO GZ) Črenšovci odločal o predlogu PGD Žižki, je bil skeptičen do nakupa tovrstnega vozila za omejeno gasilsko društvo: »Stalnica je bila, da so se oprema za zaščito in reševanje kakor tudi vozila kupovali po nekem razvojnem načrtu, ki so ga potrdila vodstva vseh šestih gasilskih društev v občini.« Vozila za prevoz moštva so gasilska društva kupovala v lastni režiji. Ker je občina sofinancirala nakup vozila za moštvo gasilcem iz Žižkov, se bo še ta teden sešel z županom Antonom Törnarnjem. Govorila bosta o morebitnem sklepu UO GZ, da bi se občina zavezala, da bo tudi za preostala društva ob nakupu vozila za prevoz moštva zagotovila sredstva v enakem deležu kot za PGD Žižki, če bodo društva preostanek denarja prispevala sama. Župan Törnarn je ob tem za Vestnik povedal, da je občina že sprejela sklep o 50-odstotnem deležu pri gasilskih naložbah in da »potem to ne bi smela biti nobena težava.«

staro popolnoma dotrajano in že nevarno: »Imamo kar osem tekmovalnih desetih, ki veliko potujejo in tekmujejo naokrog.« O očitkih, da je amandma pisan na kožo društvu, katerega predsednik je, pa je Horvat odgovoril: »Vsi imajo možnost uvrstiti se na državna prvenstva, treba je le delati. Že dve desetletji smo v vrhu. Novo vozilo je nov zagon in spodbuda za naše mlade gasilce.« Kombi je z nadgradnjo stal 28 tisoč evrov: »Kategorizacija gasilske zveze določa, da društvu prve kategorije pripada gasilsko vozilo za prevoz moštva, tako da z nakupom nismo ničesar prekoračili.«

Denar raje za vodo

Župan Črenšovec Anton Törnarn (SLS) v odločitvi svojih svetnikov ne vidi nič spornega: »Vrednost naložbe se je povečala zaradi dodatne opreme, ki se je vgradila v vozilo. Ker je amandma predvideval 50 odstotkov občinskega denarja pri nakupu gasilske opreme, je zato prišlo do višjega zneska.« Prvi mož občine je mnenja, da pri glasovanju politika ni premagala gasilcev: »Svetniki imajo pravico vlagati amandmaje, občinski svet pa o njih odloča. Morda se kdaj zgodi, da strokovna javnost ni zadovoljna z odločitvijo občinskega sveta, vendar ima svet zadnjo besedo.« Amandma o novem kombiju za PGD Žižki je podprlo devet od 14 svetnikov, ki so bili na marčni seji o proračunu. Na eni od zadnjih sej pa je bilo iz ust nekaterih svetnikov sicer slišati, da bi občina morala denar namenjati predvsem perečemu problemu s pitno vodo in ne nakupom novih gasilskih avtomobilov.

Andrej Bedek

Štirinajst let samostojne Občine Dobrovnik

Občina razvojnne priložnosti vidi v turizmu

Sredstva usmerjajo v naložbe, pomembne za razvoj – Delo in storitve uprave želijo približati ljudem

Ob prazniku Občine Dobrovnik sta plaketi občine prejela mag. Ernest Bedek, dolgoletni predsednik KS Dobrovnik, ki je dejaven tudi v različnih društvih, ter vsestransko aktivni Janos Felső iz Žitkovec, priznanji župana pa ustvarjalec Jure Jurinič Jurček in Župnijska karitas Dobrovnik.

FOTOGRAFIJA
LIDIJA CER MAGDIČ

»Mislim, da je naša samostojna občina z uresničenimi cilji in pridobitvami upravičila svoj obstoj,« je ob občinskem prazniku povedal župan Občine Dobrovnik Marjan Kardinar. Vsa ta leta so si prizadevali za kakovostno življenje občanov, zato so tudi toliko sredstev in večji del občinskega proračuna namenjali za obnovo in gradnjo skupnih objektov šole, občine, kulturnega doma, vaških domov, zdravstvenega doma, lekarne, sveto-

valne službe in drugih institucij, vse z namenom, da lahko občani storitve opravijo na enem mestu in v bližini doma. Zato so se tudi zelo zavzeli, da Krajevni urad Dobrovnik vendarle ostane, čeprav ga je Upravna enota Lendava zaradi racionalizacije stroškov hotela zapreti, če občina ne bo sofinancirala najemnine, ki znaša letno 6000 evrov. Občina zdaj išče potrebni denar, saj je na ta urad vezano okoli 3500 prebivalcev, to je občanov

Dobrovnika, Kobilja in dela občine Lendava iz vasi Radmožanci, Kamovci in Genterovci. »Ali je to res prevelik denar za državo in jih res ne zanima, kaj bi s tem vzela ljudem na podeželju?« se sprašuje dobrovniški župan.

Čeprav ni enostavno zagotoviti investicijskih sredstev, se v Dobrovniku lahko pohvalijo, da imajo urejeno kanalizacijo, vodovod ter optično omrežje. Opravili so tudi prvi del prenovne kulturnega doma v Dobrovniku,

sedaj jih čaka še ureditev njegove tranjosti. V poslovno-kmetijski coni je že urejena komunalna infrastruktura s cesto, v prihodnjem letu želijo nadgraditi čistilno napravo in plinovod, čaka pa jih še položitev voda od bioplinarne. Posebno pozornost posvečajo urejanju vaških jeder in ulic, naslednje leto pa bodo končevali tudi večletne investicijske projekte.

Med prednostnimi naložbami v občini sta gradnja vrtca kot prizidka k osnovni šoli, kar naj bi stalo okrog milijon evrov, ter nov gasilski dom v Dobrovniku, čakata pa jih še obnova državne ceste, gradnja pločnikov in kolesarskih stez. Občina priložnost za razvoj vidi tudi v turizmu in izobraževalnem programu pri Bukovniškem jezeru z ureditvijo Vidovega doma za šolo v naravi. Župan Marjan Kardinar se zaveda, da bo glede na okoliščine treba v prihodnje zmanjšati intenzivnost investicij: »Občina ima v tem trenutku za naslednja tri leta odobrenih projektov za skoraj pet milijonov evrov, kar je več, kot imamo razpoložljivih lastnih sredstev. Letni proračun je vreden približno milijon, poslovno leto pa sklenemo z 2,5 milijona evrov prihodka, od tega damo vsako leto za investicije 60 odstotkov.« Pri tem dodaja, da so se v strategiji razvoja odločili, da sredstva usmerijo v razvoj, in se namuzne, da jim je žal, da niso v preteklosti vzeli še enkrat večjega posojila na lizing. Potem bi imeli namreč občino še bolj urejeno in razvito.

A. Nana Rituper Rodež

Velika predstava učencev in učiteljev OŠ IV

Kako je Grinch ukradel božič v Parku

Scenaristka in režiserka je Lili Milošević – Metka Kovač Kuharič: »Predstava je izvrstna. Ampak mi smo to vedeli, saj smo jo videli že prej«

Za kar dvakrat polno gledališče Park v Murski Soboti je minuli konec tedna poskrbela predstava Kako je Grinch ukradel božič, ki so jo ustvarili učenci in učitelji osnovne šole IV po znamenitem istoimenskem filmu, v katerem je nastopal Jim Carrey. Predstava je potekala v okviru tradicionalne prireditve Podarimo srečo, ki jo četrta osnovna šola vsako leto pripravlja ob tem času. Scenaristka in režiserka gledališke in glasbene predstave je bila Lili Milošević, za glasbo pa je poskrbel Roman Sarjaš. Vlogo godrnjavega junaka Grincha je odigral Vito Zver, v posameznih vlogah pa so nastopili še: Rok Grkinič, Staša Gorčan, Jure Zavec, Andreja Živko Rožman, Petra Nedog, Sonja Raščan, Renata Perdigal, Janja Zadravec in Jasmina Zadravec. Pri sceni, izdelavi kostumov in rekvizi-

tov ter računalniški in avdiopodpori pa so poleg nekaterih že omenjenih pomagali še: Janez Gorza, Sandra Dervarič, Simona Kuplen, Sandra Gorza, Dragica Pestner, Maja Vučko, Monika Škerget in Daniel Ficko. Kako je Grinch ukradel božič, pa so v enajstih točkah (od prve Nasmehni se božičnosti do zadnje še štiri ure do božiča) s svojimi mentorji in mentoricami prikazali učenci šole. In s tem ob obiskovalcih v dobro voljo znova spravili ravnateljico šole Metko Kovač Kuharič: »Predstava je izvrstna. Ampak mi smo to vedeli, saj smo jo videli že prej.« Z nastopanjem si učenci krepijo samozavest in samopodoba, kar jim pozneje omogoča lažjo vključenost v družbo. »Drug namen takšne predstave pa je razbijanje stereotipov o »drugičnih« otrocih in pozitiven odziv občinstva nam daje vedeti, da peljemo te stvari v pravo smer,« je še dodala ravnateljica.

Tomo Koleč

V točki Ples kdolskih živali so nastopili učenci od 1. do 3. razreda s svojimi spremljevalci. FOTOGRAFIJA TOMO KOLEŠ

Občina Tišina

Horvat pred volitvami obljubljal kadrovske rošade

Zvočni posnetki razkrivajo živahno predvolilno dogovarjanje v tišinski občini – Lista občanov: »Horvat nam je obljubil, da bo odpustil direktorico občinske uprave, ko bo zapičena prva lopata za novi vrtec«

V prejšnji številki Vestnika smo poročali o sporih med tišinsko Listo občanov in tamkajšnjim županom Francem Horvatom, ki naj bi izvirali tudi iz neuresničenih predvolilnih dogovorov, ko so člani liste opozarjali na domnevno neučinkovitost občinske uprave. Horvat pa naj bi jim med drugim obljubil, da bo ob morebitni zmagi odpustil nekatere zaposlene v občinski upravi. Horvat je člane Liste občanov pozval, naj predložijo dokaz za svoje trditve oz. naj povedo, kje in kdaj je to izjavil ter kdo je bil ob tem prisoten.

Lista občanov na županov poziv odgovarja, da je po prvem krogu lokalnih volitev leta 2010 v gostilni Mencigar na Krajni potekal sestanek med Horvatom in predstavniki Liste občanov, na katerem je bil poleg petih članov liste (Šafarič, D. Novak, Kolman, Pajžlar, B. Novak) tudi zdajšnji svetnik SLS Stanislav Mencigar. Uredništvu Vestnika so člani liste tudi posredovali zvočne posnetke omenjenega sestanka. Kot je moč slišati s posnetka, je med udeleženci sestanka potekala razprava o neučinkovitosti občinske uprave in kadrovske spremembah ob morebitni zmagi Horvata, ki je med drugim obljubil, da bo po volitvah zaposlil direktorja občinske uprave, ki je pravnik, in postavil Darinko Bodanec, ki se je kot kandidatka SDS prav tako potegovala za župansko funkcijo, za podžupanjo. Zadnje je tudi uresničil, vendar je Bodančeva pozneje odstopila s te funkcije. Kot je še mogoče slišati na posnetku, je zdajšnji svetnik Liste občanov Boštjan Šafarič povedal, da ne zahtevajo, da te ljudi odpusti, na to je Horvat odgovoril: »Šest ljudi dela v računovodstvu, nihče mi ne bo povedal, da tam potrebujemo šest ljudi.«

Na posnetkih, ki smo jih poslušali v uredništvu, sicer ni mogoče slišati navedb članov Liste občanov, da jim je Horvat obljubil, da bo odpustil točno določene zaposlene v občinski upravi (Jureš, Hauko, Šadl-Jugova), vendar v Listi občanov vztrajajo, da je župan to izrekel in da lahko to potrdijo vsi udeleženci sestanka. Svetnik Mencigar pravi, da se je na sestanku govorilo o potrebni reorganizaciji občinske uprave, da pa se ne spomni, da bi župan poimensko navajal osebe, ki jih želi odpustiti.

V Listi občanov so že vnaprej izrazili prepričanje, da se Mencigar omenjenih besed ne bo spomnil, saj, kot pravijo, je član iste stranke kot župan, prav tako pa je v sorodu z direktorico občinske uprave Šadl Jug, katere prihodnja zaposlitev naj bi bila tudi predmet razprave. V Listi občanov še povedo, da je po zmagi v drugem krogu županskih volitev, takrat že v županski pisarni, potekal še en sestanek, na katerem so bili novopečeni župan Horvat in člani liste Bojan Novak, Danijel Kolman ter Dušan Novak in na katerem naj bi Horvat izjavil: »Ko se zapiči prva lopata za vrtec, bom odstavil direktorico.«

Franc Horvat pravi, da želi zadevo končati in da noče več prati perila v javnosti, saj v tem ne vidi nobene napredka za občino. Za člane liste pravi, da sicer dajejo predloge, vendar da nikogar ne zanima, kaj vse je potrebno za izvedbo. Snemanje sestankov označuje za podlo dejanje, čeprav člani liste nasprotno trdijo, da je bil seznanjen s tem, da se pogovori snemajo, Horvat pravi, da o tem ni nič vedel. »Nimam besed za to,« sklene tišinski župan.

Timotej Milanov

Hofer sporoča

AKCIJA od 17.12. do 23.12.2012

Ribani sir Grana Padano 100 g
redna cena 3,99
za kos samo **1,19** (-33%)

Prekajen svinjski vrat iz hladilnika
redna cena 5,99
za kg samo **4,49** (-25%)

RADGONSKE GORICE Penina Silver Pearls kakovostno polsuho penec vino z zaščitnim geografskim poreklom, poreklo: Slovenija, 0,75 l
redna cena 6,65
za kos samo **4,99** (-16%)

KRAŠ Bajadera 200 g
redna cena 4,98
za kos samo **3,98** (-20%)

Torta več vrst, 800/750 g
redna cena 3,99
za kos samo **2,99** (-25%)

Redne cene akcije so originalne Hoferjeve diskontne cene. Ponudba velja od 17.12. do 23.12.2012 (v nedeljo je ponudba akcijskih izdelkov na voljo samo v poslovalnicah, ki so v nedeljo odprte) oz. do razprodaje zalog.

AKCIJA od 17.12. do 23.12.2012

Soladni miks motovilec ali rukola, 125 g
redna cena 0,99
za kos samo **0,69** (-30%)

Mango razred I
redna cena 1,99
za kos samo **1,25** (-30%)

Pomaranče nepakirane, razred I
redna cena 0,49
za kos samo **0,33** (-33%)

Rumena paprika podolgovata, razred I, 500 g
redna cena 1,99
za kos samo **0,75** (-41%)

OTVORITEV č. 20.12. ob 8.00
Top ponudba – super popusti!
Obiščite našo novo poslovalnico v Ljubljani, Chengdujska cesta 1

od četrta, 20.12.

MEDION Prenosni DVD-predvajalnik z dodatnim zaslonom
3-letna GARANCIJA
za komplet **99,99**

Več kot fer! Hofer

Ponudba sadja in zelenjave velja od 17.12. do 23.12.2012 (v nedeljo je ponudba sadja in zelenjave na voljo samo v poslovalnicah, ki so v nedeljo odprte) oz. do razprodaje zalog. Redne cene sadja in zelenjave so Hoferjeve diskontne cene, ki so veljale do akcijske ponudbe. Prodaja samo v količinah običajnih za gospodinjstva. Slike so simbolične in so predlogi za serviranje. Steklena embalaža je nevrabljiva, cene vključujejo vse davke. Cene so v evrih in vključujejo DDV. Za napake v tisku ne odgovarjamo.

Hofer trgovina d.o.o. www.hofer.si

prejeli smo

Pismo učencem,
učiteljem in
vsem na OŠ IV

Še dolgo pod vtisom lanske Snežne kraljice so minevali meseci in že spet smo polni pričakovanja celo dvakrat napolnili gledališko dvorano, da bi si ogledali, kaj so nam pripravili neverjetni in enkratni učenci in učitelji OŠ IV.

Pa smo spet imeli kaj videti in slišati, ostali odprti ust od čudenja in brez besed, ker smo vse najlepše pohvale porabili že lani. Nešteto se spomnim podrobnosti v brezhbitni scenski, glasbeni, igralski, plesni izvedbi. Milijon rekvizitov in kostumov - vse dodelano bolj kot v najbolj poklicnem gledališču. Še danes me prijetno skelijo dlani od neprestanega ploskanja, pa še premalo se mi je zdelo vse, kar smo v občinstvu počeli, da bi vam pokazali, kako čudoviti ste bili spet vsi in vsak posebej. Vsi, ki ste v ta neprekosljiv projekt vložili najmanjšo trudo, ideje in ogromno, ogromno dela, ste spet dokazali, da ste eni in edini in da vam ni enakih daleč naokrog.

Kot da vse to razkošje na odru ne bi bilo dovolj, nas je v predverju počakala še ena prava pravljica dežela - množica uporabnih in prelepih izdelkov vaših pridnih rok. Upam, da ste zadovoljni z izkupičkom, ki naj vsaj malce povrne stroške in vas spodbudi za nadaljnje pridno delo. Učenci, ubogajte prizadevne učitelje, saj imajo mnogo, premnogo idej, ki jih skupaj z vami prizadevno uresničujejo! Na koncu se vsi skupaj lahko predstavite in pohvalite s pravim zakladom lepih izdelkov. Tudi vseh lastnic pridnih rok, ki so poskrbele za velikansko pogostitev, ne smem pozabiti omeniti.

Sedaj pa mi dovolite, da se obrnem še na vas, moji dragi kolegice in kolegi. Saj vas večine niti več ne poznam. Zares na mladih svet stoji. Zaradi vašega uspeha in vsega, kar dajete vašim (našim) otrokom in njihovim družinam, sem zelo ponosna na vas in srečna, da sem tudi sama nekoč primaknila nekaj malega k temu vašemu mozaiku. Predvsem bi vam rada položila na srce željo, da ostanete tako izjemni, kot ste se že nešteto izkazali. Človek mora najprej narediti, kar je treba, potem naredi, kar je mogoče, in nazadnje lahko dela nemogoče. Prva dva koraka ste vi že prestopili s svojo srčnostjo in zares že delate skoraj nemogoče. Vse vam bo uspelo, pri tem se boste pa še lepo imeli in dobro počutili, če boste drug do drugega odkrito dobronamerni in prijateljsko pošten. Negujte kolektiv in medsebojne dobre odnose kot najdragocenejši cvet, ker skupaj preživite preveč časa, da bi si ga kvarili s strupom in medsebojnim zajedanjem. Ne samo, da ne boste zadovoljni in radi hodili v službo - celo zboleli boste. Verjemite, da je to res. Škoda, da bi dovolili, da bi se vam to zgodilo, ker ste preveč dragoceni za tiste, ki vas imajo radi in vas potrebujejo - vaše družine, prijatelje in učence. Življenje je prekratko, da bi delali slabo sebi in drugim.

Od srca vam želim lepo praznovanje božiča ter vse dobro in še boljše v letu 2013 in se vam z velikim spoštovanjem zahvaljujem, da tako dobro in uspešno nadaljujete naše delo.

Vaša Mija Roudi

Vito Dundek o tehniki in fiziki, računalništvu in filmu

Vse se je začelo s Petro

Kakšna bo šola prihodnosti? Vsekakor bo sodobna tehnologija v njej obvezna – Res pa je, da nekateri stopajo po tej poti veliko hitreje kot drugi in da najbolj zaostaja pedagoška fakulteta

Vito Dundek iz Gornje Radgone je eden prvih in še vedno eden najbolj iskanih mentorjev za izobraževanje učiteljev za uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) v šolah in za pridobitev naslova e-kompetentni učitelj, ravnatelj ali šola, sam pa poudarja: »Moja prva pedagoška ljubezen je krožna žaga.« Vito je namreč izjemno ustvarjalen tip človeka, »ezermešter«, ki najbolj uživa v svoji učilnici za tehnični pouk v gornjeradgonski šoli. Uživa, ko ustvarja nove izdelke iz odpadnih materialov, na primer iz pločevink, plastenk, zamaškov, teniških žogic, njegova posebnost pa je narediti iz starih stvari nove in uporabne ali pa izdelati okrasne predmete iz naravnih materialov npr. iz lepo zglajenih murskih kamnov. Pa vendar je Vito Dundek tudi avtor treh učbenikov in delovnih zvezkov za tehniko in tehnologijo za osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom (7., 8. in 9. razred) ter soavtor učnega načrta za tehniko in tehnologijo na šolah z nižjim izobrazbenim standardom.

Odločilne tri osebe

Po pedagoški fakulteti v Mariboru, kjer je zagovarjal diplomsko nalogo s področja fizike, je po spletu naključij pristal na šoli s prilagojenim programom pri Lenartu. Po 25 letih dela na šolah pri Lenartu in nato v Gornji Radgoni poudarja, da delovnega mesta ne bi zamenjal. Seveda je delo z otroki s posebnimi potrebami zahtevalo tudi dodatno usposabljanje in znanje s področja specialne pedagogike, Vito pa je vesel, da je prišel v kolektiv, kjer se dela s srcem in za ljudi. Pravzaprav gre za sluga, da je postal tako več v uvajanju računalništva na šolah, lenarški ravnateljici Inge Markoli, zanj osebnost pa se je vse začelo že 1983. leta, ko je dobil svoj prvi osebni računalnik Comodore. In ko se je v drugi polovici osemdesetih let nekaj ljudi v Sloveniji začelo pogovarjati o tem, da bi začeli uvajati računalnike na osnovnih šolah, je povzdignil glas, da so tudi učenci s prilagojenim programom del našega šolskega sistema in morajo biti deležni enakega tehničnega napredka. Ker je ravnateljica »imela nos«, da se bo iz tega nekaj izcimilo, predvsem pa je zaupala Vito, da bo on sposoben to izpeljati, je tako zaplaval v računalniške vode. »Prva resna stvar na tem področju je bil projekt Petra v začetku 90. let. Mnogi se še spomnijo, kako so slovenščino, matematiko in likovno vzgojo poučevali ob računalnikih, v računalniški učilnici sta bila hkrati predmetni učitelj in računalničar, namesto klasičnih tabel in papirja so uporabljali računalnike. In že takrat smo spoznali, da učitelji ne morejo tako poučevati, če ne obvladajo računalnikov. In da se učitelji računalnikov bojijo, učenci pa ne. Učenci bi radi šli v računalniško učilnico, učitelji pa ne, ker so suvereni le s kredo in tablo. Otroci znajo več. To so dejstva,« je odkrito povedal o začetkih IKT v šolah.

Tako so 1992. leta s pomočjo šolskega ministrstva in zavoda za šolstvo začeli načrtno izobraževanje prvih 30 oziroma 28 učiteljev (dva nista dobila pisnega soglasja ravnatelja), ki bi lahko v nadaljevanju poučevali druge učitelje. V minulih dveh desetletjih je Vito Dun-

petentna šola in nekateri štejejo šele to letnico za pravi začetek šolskega računalniškega opismenjevanja. To pa ni res, vse se je začelo že 1992. leta, le da je do 2008. leta vse temeljilo na prostovoljni odločitvi. In tu so se pokazale razlike v načinu dojemanja novosti

Vito Dundek, svetovalec računalništva in vodja tečajev po vsej Sloveniji, predvsem pa učitelj tehničnega pouka na POŠ Gornja Radgona FOTOGRAFIJA BERNARDA B. PEČEK

dek vodil čez 400 tečajev in seminarjev. Vmes je bila odločilna še ena ženska, ki mu je popolnoma zaupala, to je Terezija Šegula, in zadnji ravnatelj OŠ Janka Šlebingerja, kjer se je zaposlil konec devetdesetih letih, to je Brane Klun.

Otroci in »tigraste« šole

Odločilno je bilo opremljanje šol z računalniki s tako imenovanim šolskim tolarjem in Vito Dundek je pričel, da smo danes glede strojne opreme v vrhu Evrope. Toda zgodil se je paradoks: strojnemu opremljanju nista sorazmerno sledili didaktična programska oprema in implementacija te opreme pri pouku. Tako se je precej pozneje pozornost usmerila v načrtno usposabljanje učiteljev. Šele 2008. leta se je začel v Sloveniji projekt e-kompetentni učitelj in e-kom-

ravnateljev in učiteljev. Tisti, ki so bili odprti za novosti, so se prijavili na računalniške tečaje že v devetdesetih letih, drugi pa šele zdaj, ko so šole v to prisiljene, saj v nasprotnem ne morejo sodelovati na razpisih za IKT-opremo. »Vaš otrok pa ni kriv, če obiskuje takšno šolo, kjer se nič ne dogaja in imajo interaktivne table za gledanje risank. Po drugi strani pa ni nič kriv sin vaše sodelavke, ki obiskuje »tigrasto šolo«. Zdaj se sicer končno vsi zavedajo pomena sodobne tehnologije. Problem pa je, da temu ne sledi šola za kadre, torej pedagoška fakulteta. Pa ne le ta fakulteta, tudi ekonomisti in finančniki pridejo s fakultet polni teoretičnega znanja, potem pa pridejo v službo in ne obvladajo tehnologije, ki jo danes potrebujejo pri delu. Pri projektu e-šolstvo je dobro to, da poteka na več ravneh, zadnji cilj tega projekta pa je, da postane celotna šola e-kompetentna šola (EK). Da to postane, morajo vsi delavci pridobiti naslov e-kompetentni učitelj. V Pomurju še ni nobene EK-šole. Odkrito povedano, smo malo zaspali,« pojasni Vito Dundek, ki ve, kaj govori, saj je svetovalec na tem področju na 21 pomurskih šolah. To pa pomeni, da preden se dogovorijo o potrebnih tečajih na neki šoli, pregleda njihov izobraževalni načrt in vse, kar je bilo do zdaj narejenega na tem področju. Šolska skupina, ravnatelj in svetovalec nato skupaj pripravijo načrt informatizacije, torej o potrebnem izobraževanju in dobavi opreme.

Vito Dundek je tudi avtor treh učbenikov in delovnih zvezkov za tehniko in tehnologijo za osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom (7., 8. in 9. razred).

Sam si je naredil interaktivno tablo

Tako kot so bili v njegovem življenju pomembni ravnateljice in ravnatelji, da so mu prisluhnili in zaupali v pravem trenutku, je tudi danes na šolah še vedno pomembno, kakšna sta ravnatelj in kolektiv. »Na nekaterih šolah delamo čudeže, na primer Radenci, Kapela, Negova... to so izredno odzivne šole, ravnatelj spodbuja učitelje, računalničarji vedo, za kaj gre, imajo mlad »tigrasti« vedoželjni kolektiv, ravnatelj je odprtega duha in glave. Imamo ravnatelje, ki so tudi starejši, pa so zelo odprti, ali pa take, ki so mlajši, pa so popolnoma zaprti. Učitelji me včasih sprašujejo, zakaj se pri njih nič ne dogaja. Ravnatelj jih pač ne prijavl. Ni pomembno, ali je občina bogata ali ne, pomembno je, kako odzivni so ravnatelji in kolektivi,« je odkrit Vito Dundek. Sicer pa: dokler je bilo še veliko priložnosti, da se šole opremijo z IKT, so nekatere to znale izkoristiti. Mogoče preveč, kajti po Dundekovem mnenju kar 80 odstotkov interaktivnih tabel v slovenskem osnovnem šolstvu sameva. Vito Dundek si je svojo interaktivno tablo naredil sam. In z opremljanjem šole je podobno kot s sosedovo »faušijo« – samo da imamo več kot oni.

Sicer pa računalništvo ni edina stvar, ki poleg tehnike zanima Vita Dundeka. Na svojo stran ga je dobil tudi Vasja Rovšnik in tako je sodelovanje pri snemanju filmov zanj dodatna popestritev življenja. Sicer pa svoj prosti čas namenja v glavnem tenisu, rad tudi plava in gobari na Goričkem, čeprav je to bolj fotogobarjenje in ne nabiranje gob.

Vojna z mulci je izgubljena

Za konec pa še njegovo razmišljanje oziroma kar spoznanje: »Mirne duše lahko povemo, da je vojna z mulci glede tega, kdo ve več o sodobni tehnologiji, že zdavnaj izgubljena. Pa če se postavim v vlogo staršev ali učitelja. Jaz z učenci sploh več ne grem v vojno, kdo ve več! In tako je skozi vso našo zgodovino. Pred nekaj sto leti se je znanje o obrtniški dejavnosti prenašala na enak način iz generacije v generacijo. Moj dedek je mojemu očetu govoril, da iz njega ne bo nikdar nič, ker da se živi od vinograda, krave in gozda, ne pa od popraviljanja avtov. Toda ta svet je ugasnil in svet mehanike je postal pomemben. Potem pa je spet moj oče rohnal, ko sem jaz prišel iz šole in vrgel torbo v kot ter bral knjige. Kaj boš pa ti s temi računalniki... Danes pa je že tako, da kmet ne more oddati vloge za subvencijo, če ni »online«, torej so sodobne kmetije obvezno opremljene tudi z digitalno tehniko in računalniki. Tudi velik traktor ali molzni stroj mora najprej znati programirati, da lahko sploh dela z njim,« je povedal Vito Dundek. Bernarda B. Peček

barometer

Marija Poredoš
napisala priročnik

Priljubljena učiteljica biologije iz Lipovec, ki je še vedno polna energije in optimizma ter zaljubljena v naravo, je prvo leto upokojitve izkoristila za pisanje prav posebne publikacije z naslovom Iz prakse v življenje, ki je pravzaprav priročnik. Napisan je na podlagi lastnih izkušenj in dobre prakse pri poučevanju predmeta biologije na osnovni šoli v Beltincih.

Mag. Matjaž Kovačič
je našel novo sedlo

Nekdanji predsednik uprave Nove kreditne banke Maribor, ki se mu po hišnih preiskavah zaradi domnevnih koruptivnih poslov v banki ni uspelo zaposliti v Gorenju, je zdaj zaposlen na visokem položaju v Keter Organizaciji. Kar ni presenetljivo, saj je NKBM širokogrudno kreditno financirala bioplinke posle, za katere naj bi po neuradnih podatkih odobrila za 27 milijonov evrov posojila.

Marino Kegl, slovenski
gluhi športnik leta

Za športnikom iz Murske Sobote je zelo uspešna teniška sezona. V Koblenzu je osvojil naslov evropskega mladinskega prvaka gluhih, z Britanko Sophie Paul pa je bil prvi tudi v kategoriji mešanih parov. Prejel je bronasti znak Zveze za šport invalidov Slovenije – paraolimpijskega komiteja za športne uspehe v letu 2012. Letos je osvojil šest mednarodnih teniških turnirjev v kategoriji gluhih.

Grožnja županom in ravnateljem

Vpis v prvi razred OŠ šele aprila 2013

Le težko si predstavljamo, kaj se dogaja po posameznih občinah, šolah in šolskih vrtcih v teh dneh, potem ko je država napovedala, da bo z omejevanjem sredstev in kaznimi prisilila župane in ravnatelje, da bodo ukrepali tako, kot se od njih pričakuje

Članice in člani združenja ravnateljic in ravnateljev vrtcev, skupnosti vrtcev, združenja ravnateljic in ravnateljev osnovnih in glasbenih šol, predstavniki skupnosti občin in predstavniki staršev so se v tem mesecu štirikrat sestali s predstavniki ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Še do danes niso našli sporazumne rešitve, čeprav je bil predlog države, ki bi najbolj posegel v standarde in normative, in sicer, da bi vzgojiteljica delala v dveh oddelkih I. starostnega obdobja, uradno umaknjen. Še vedno namreč ostaja zahteva predstavnikov treh stanovskih združenj, da se normative spremembe obravnavajo v zakonu o vrtcih. Državna sekretarka Mojca Škrinjar je to zavrnila z utemeljitvijo, da je za spremembo zakona potrebno najmanj tri mesece, tega časa pa, po mnenju ministrstva, ni.

Kaj bo preprečilo stavko v vrtcih

Ko so predstavniki vrtcev in osnovnih ter glasbenih šol Slovenije o predlaganih normativnih spremembah za mnenje povprašali članstvo, so naleteli na zelo negativen odziv, vsekakor pa takšen, da so se člani obeh združenj odločili, da ne nastopajo več kot pogajalci. Aktivno vlogo pogajalcev so prevzeli sindikati. Mag. Breda

Forjanič, ravnateljica Vrtca Manka Golarja Gornja Radgona in predsednica Združenja ravnateljic in ravnateljev vrtcev Slovenije, pa je pojasnila: »To ne pomeni, da se ne pogovarjamo s predlagatelji varčevalnih ukrepov. Gotovo lahko korektno predstavljamo svoje delo in probleme, s katerimi se srečujemo ob svojem delu, ter branimo doseženo kakovost programov slovenskih vrtcev. Prav ti pogoji so pripomogli k umaknitvi za nas popolnoma nesprejemljivega predloga o delu vzgojiteljice v dveh oddelkih, kot tudi različno razporejene obremenitve vzgojiteljev glede na delo v I. ali II. starostni skupini.

Naša temeljna zahteva je, da se obravnava normativnih sprememb zakona o vrtcih umakne iz zakona o uravnoteženju javnih financ občin. Predstavniki ministrstva smo seznanili z nastalim položajem v slovenskih vrtcih, izredno slabem počutju zaposlenih in da glede na odziv članstva nimamo mandata za pogajanja ter da v prihodnje postane edini pogajalec sindikat. Torej gre v našem primeru za pogovore in ne odločanje. Pri tem je pomembno upoštevati tudi interese staršev, ki z nami branijo raven standarda v naših vrtcih. Naša prizadevanja so usmerjena v ohranitev kakovosti slovenskih vrtcev, ki poleg ustreznega števila otrok gotovo zajema zadovolj-

»Naša prizadevanja so usmerjena v ohranitev kakovosti slovenskih vrtcev, ki poleg ustreznega števila otrok gotovo zajema zadovoljnega in spoštovanega strokovnega delavca in sodelovanje staršev,« je prepričana mag. Breda Forjanič, predsednica Združenja ravnateljic in ravnateljev vrtcev Slovenije.

FOTOGRAFIJA
BERNARDA B. PEČEK

nega in spoštovanega strokovnega delavca in sodelovanje staršev... Želimo, da se predlogi umaknejo, kar bi preprečilo napovedano stavko v vrtcih.«

Globo za tiste, ki ne bodo spoštovali določb o šolskem okolišu

Kako bodo zahteve po racionalizaciji mreže javnih osnovnih šol razumeli in sprejeli župani? Spreminja se

status matične šole, če ima ta premalo otrok, določa se skupni šolski okoliš za vse osnovne šole v naselju idr. Državna sekretarka Mojca Škrinjar je namreč zapisala: »Če lokalna skupnost ne bo upoštevala določb o oblikovanju skupnega šolskega okoliša, bo to nalogo prevzelo ministrstvo. Posledica neupoštevanja pravil o oblikovanju oddelkov v šolah v skupnem šolskem okolišu pa bo znižano financiranje teh šol iz državnega proračuna. Za kršitev teh določb se predvideva iz-

rek globe za odgovorno osebo ustanovitelja.« Zaradi teh sprememb bodo morale občine do 15. marca pripraviti nove ustanovitvene akte, vpis učenec v prvi razred pa naj bi izjemoma potekal od 1. do 15. aprila.

Čeprav smo o tem aktualnem problemu spraševali na različnih naslovih, odgovorov nismo prejeli. Izjema je le Občina Kuzma, kjer je direktor občinske uprave Milan Matiš odgovoril, da občina že vrsto let zmanjšuje nakazila Osnovni šoli Kuzma za materialne stroške, amortizacijo itd. »V letošnjem rebalansu smo prav iz zgoraj navedenih razlogov še dodatno zmanjšali dotacije glede na prežete zahtevke za delovanje osnovne šole. Za zaposlene v osnovni šoli je pristojen ravnatelj šole oziroma šolsko ministrstvo, in ne občina. Občina je odgovorna za predšolsko vzgojo in za plačevanje razlike do polne ekonomske cene za oskrbo predšolskih otrok. Zaposleni v vrtcu se torej »financirajo« iz ekonomske cene predšolskih otrok v vrtcih. Trenutno je v našem vrtcu pri osnovni šoli 57 malčkov v treh oddelkih, kjer izvajajo predšolsko vzgojo tri vzgojiteljice, tri pomočnice vzgojiteljice in javna delavka. Trenutno ne načrtujemo nobenih »združevanj«, selitev ali odpušćanj.«

Bernarda B. Peček

Ustanovni akt za Nacionalni inštitut za razvoj izobraževanja (NIRI)

Pomurje »mariborska izpostava«

Namesto devetih bo v prihodnje le šest območnih enot zavoda za šolstvo – Med njimi ni murskosoboške

Pomurje bo izgubilo še eno pomembno »kapilaro«, ki je v regiji skrbela za potrebno »hrano« in delovanje najpomembnejšega področja, šolstva, poleg tega pa še za narodnostno in zamejsko šolstvo. Brez regijskih ustanov, operativnih bank in zavarovalnic, tehnološko naprednih podjetij in izobraževalnih ali raziskovalnih institucij postajamo vse bolj pokrajina trgovskih središč, vir za surovino in slabo plačano delovno silo, skratka pokrajina, s katero bodo ravnali in jo izrabljali po svojih potrebah drugi.

Le po nekaj mesecih priprav so na šolskem ministrstvu storili korak, ki bo lahko imel dolgoročne posledice za regijo – združitev inštitutov in zavodov na državni ravni v skupni Nacionalni inštitut za razvoj izobraževanja. Ustanovni akt je že pripravljen in poslan zavodom v pregled.

Ni jasno, zakaj so črtali prav murskosoboško enoto

Vse večje spremembe v šolstvu so se doslej zaradi občutljivosti področja pripravljale precej časa, v razpravah pa so sodelovali strokovnjaki, učitelji, vzgojitelji, starši, predstavniki lokalne skupnosti in še kdo, v zadnjem letu pa je bilo sprejetih kar nekaj ukrepov brez javne razprave in brez iskanja soglasja – vse v imenu varčevanja. Tako naj bi novi nacionalni inštitut pod eno streho združil Center RS za poklicno izobraževanje, Pedagoški inštitut, Šolo za ravnatelje, Andragoški center Slovenije in seveda Zavod RS za šolstvo. Ta je po številu zaposlenih prav gotovo največji, vprašanje pa je, ali je strokovnih sodelavcev res preveč tudi oziroma prav v devetih območnih enotah. Skorajda nerazumljiva pa je odločitev, da bodo od vseh devetih območnih enot ukiniteli prav območno enoto v Murski Soboti, ki skrbi za šole in vrtce v regiji in zunaj državnih mej, kjer bi zelo potrebovali

več strokovne pomoči, da bi ohranili in izboljšali raven znanja. Murskosoboška enota naj bi po novem postala zgolj izpostava Območne enote Zavoda za šolstvo Maribor.

Imenovan bo koordinator za združevanje

Mag. Gregor Mohorčič, direktor Zavoda RS za šolstvo, je na naše poizvedovanje odgovoril: »V 18. členu sklepa o ustanovitvi javnega zavoda NIRI, kjer so navedene območne enote novega javnega zavoda, je opredeljeno, da območna enota v Mariboru deluje tudi na izpostavi Murska Sobota. V navedenem dokumentu je tudi določeno, da bo ustanovitelj zaradi strokovne zahtevnosti izvedbe združevanja za izvrševanje prehodnih določb sklepa o ustanovitvi NIRI imenoval koordinatorja za združevanje.« Njegova naloga bo usklajevanje aktivnosti dosedanjih direktorjev združenih javnih zavodov pri programski, kadrovske, finančni in prostorski

konsolidaciji poslovanja, najpozneje do 31. maja 2013 pa mora med drugim pripraviti predlog sistematizacije novega zavoda, v soglasju z ustanoviteljem. »Vodstvo zavoda si je, odkar smo bili na Zavodu RS za šolstvo (avgust 2012) seznanjeni z namero MIZKŠ o statusnih spremembah sedanjih območnih enot Murska Sobota, Koper in Slovenj Gradec, prizadevalo za njihovo ohranitev,« še piše Mohorčič.

Ne gre samo za enajst zaposlenih

Kakšne bodo koristi tega združevanja za državni proračun, ne vemo, že sedaj pa lahko napovemo, kakšne bodo posledice slepega »varčevanja« za Pomurje. Ne gre namreč le za to, da bo enajst zaposlenih, poleg predstojnice Irene Kumer so to še dr. Dimitrij Bauermann, mag. Jana Grah, Silvija Kelenc, Bojana Kovač, mag. Valerija Perger, mag. Sonja Rajh, Suzana Ramšak, Simona Slavič Kumer, Vesna Vrščič

Enota Zavoda RS za šolstvo v Murski Soboti

Posebnost območne enote v Murski Soboti je vzgojno-izobraževalni sistem na narodno mešanem območju, kjer živijo pripadniki slovenskega naroda in pripadniki madžarske narodne skupnosti. Model dvojezičnega osnovnega šolstva je bil uveden že pred 40 leti, danes pa je nadgrajen tudi z dvojezično srednjo šolo. Temelj zanj so prilagojeni predmetniki, učni načrti in program za osnovno in srednjo šolo ter kurikula za vrtce. V dvojezičnih vrtcih in šolah poteka vzgojno-izobraževalno delo v slovenskem in madžarskem jeziku. V programu dela območne enote je med prednostnimi nalogami tudi zagotavljanje strokovne pomoči narodnostnim vzgojno-izobraževalnim zavodom v Porabju na Madžarskem.

in Maria Pisnjek, morebiti ostalo brez dela oziroma bi bili po novem zaposleni na enoti v Mariboru, ampak da bo s sedežem v drugem mestu regija zaradi izgubljanja stika s strokovnimi delavci še hitreje zaostajala v razvoju. Očitno pa vse to za župane, svetnike in poslance ni vredno besed in truda.

Bernarda B. Peček

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

barometer

Janez Smolkovič - uspešno in dobrodelno

Podjetje Teleing, ki se ukvarja s sistemi za prenos telekomunikacijskih signalov, je tudi letos poslovalo uspešno, saj je povečalo prihodke in zaposlilo tri nove delavce. Tako kot že prejšnja leta so tudi tokrat ob koncu leta namesto poslovnih daril tri tisoč evrov namenili Zvezi prijateljev mladine Slovenije za šest ogroženih družin.

Marku Sraki fakultetna Prešernova nagrada

Študent doktorskega študija arheologije in mladi raziskovalec iz Lipovec je prejemnik Prešernove nagrade fakultete za diplomsko delo Radiokarbonska in kulturna zaporedja v 5. tisočletju pred našim štetjem na prostoru celinske Slovenije. Vrednost diplome in raziskovalnega dela, ki ga opravlja na filozofski fakulteti, je v uveljavljano standardom radiokarbonskega datiranja v slovenski arheologiji.

Robertu Celcu tudi v drugo ni uspelo

Potegoval se je za direktorja Raziskovalno-izobraževalnega središča Dvorec Rakičan. Potem ko je oktobra župan Anton Štihec prekinil sejo mestnega sveta tik pred odločanjem o njegovem imenovanju, so ga tokrat na cedilu pustili tudi tisti, na katerih podporo bi lahko računali. Čeprav je bilo na seji 13 članov tako imenovane koalicije med LDS, SD in SDS, je dobil zgolj 11 glasov podpore, ravno toliko svetnikov je bilo proti.

50 let Slovenskega centra PEN

V teh dneh mineva 50 let, odkar je bil tudi v Sloveniji ustanovljen center PEN, mednarodno združenje pesnikov, esejistov in pisateljev. Prvi predsednik je bil Oton Župančič, danes ga vodi Marjan Strojan. Ob tem člani razmišljajo o vlogi centra in vlogi intelektualcev danes. Med drugim pesnik Boris A. Novak meni, da bi morali pisatelji ravnati z etično odgovornostjo in občutljivostjo. In čeprav so danes zgodovinska konstelacija in izzivi drugačni, potrebujemo intelektualni in državljanski pogum, kakršnega so imeli predniki.

Kulturne institucije z novimi in novimi starimi direktorji

Mestni svet Mestne občine Murska Sobota je za petletno mandatno obdobje soglasno podprl tudi tri direktorje najvidnejših pomurskih kulturnih ustanov - Roberta Inhofa za direktorja Galerije Murska Sobota, Metko Fujs za direktorico Pomurskega muzeja Murska Sobota ter Jasno Horvat za direktorico Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti, ki s tem zamenjuje Jožeta Vugrinca.

Božični koncerti

Decembra marsikomu zmanjkuje časa za marsikaj, kaj šele za obiske kulturnih prireditvev, ampak včasih je preprosto najbolje, da se odločimo za obisk katerega od božičnih koncertov pomurskih glasbenikov. Ni jih malo.

Primož Trubar

Upodabljajo panonski prostor

*Sodelovalo je sedem
likovnih umetnikov*

V Klubu PAC v Murski Soboti so razstavljena dela, ki so nastala na letošnji 18. slikarski koloniji Primoža Trubarja, ki vsako leto poteka v Moravskih Toplicah. Sodelovalo je sedem likovnih umetnikov, ki jih je pri delu navdihovala tako geografska kot tudi kulturna krajina. Podrobneje pa je sodelujoče umetnike in njihova dela predstavil umetnostni zgodovinar mag. Franc Obal.

Tako si lahko ogledamo izbrana dela, kjer Rudi Benetik vizualizira arhetipiko panonskega prostora in značilno ljudsko hrano, Brana D'Hont se predstavlja s triptihom, ki ponazarja ravninski panonski prostor, pri tem pa prenese likovne elemente kolegic Marije Flegar in Zuzane Kalinakove. In če je Flegarjeva upodobila jutranjo zarjo in silhuete krošnje dreves, se Kalinakova predstavlja z notranjim občutenjem otožnega jesenskega dne. Pejsaž Franca Goloba izžareva poetiko zapuščenih goričke krajin, na delu Darka Slavca zažari termovizijsko sonce, pri delu Viktorja Šesta pa lahko prepoznamo iskanje izginulega sveta in časa. Ob odprtju razstave je Slovensko protestantsko društvo Primoža Trubarja izdalo tudi katalog razstavljenih del.

A N. R. R.

Mirko Rajnar

Iz meglice se izrisuje horizont

Razstavljena so bela dela

V Galeriji Robin v Murski Soboti razstavlja svoja bela megličasta dela, naslovljena *Jutro*, akademski slikar Miro Rajnar. Ogledamo si lahko izbor del, ki so nastajala od leta 2010, da bi bila postavljena skupaj z abstraktnimi slikami. »Sprva so bila mišljena kot premor, predah, ker pa je čas tak, sem se odločil, da naredim razstavo iz samih premorov, samih belih stanj,« pove Rajnar. Te slike predstavljajo ujetost stanje. Če pogledamo belino megličastih del, ponekod ne vidimo nič, na drugih se izrisujejo nežni horizont, drevo, drogi, obrisi in s tem se kaže upanje, da se bodo stvari razjasnile. Rajnar pravi, da gre pri teh delih tudi za občutek stanja duha, ne le za meglo kot vreme, ampak prispodobno, ki je v svoji nežnosti tudi malo pretresljiva. Kajti, ko ne vidiš barve, je tako, kot če bi bil slep. Poleg tega megla preprečuje, da bi videli druge in oni nas, glede na izkušnjo Prekmurcev z meglo, pa nam napoveduje tudi boljše vreme, boljše čase. Marko Košan, direktor Koroške galerije likovnih umetnosti Slovenj Gradec, v spremni besedi piše, da Rajnar v slikarstvo vrača poudarjanje skrivnostnega življenja in tistega čustva, ki tudi gledalca vabi, da vsako izmed podob doživi s pomočjo lastne občutljivosti, osebne spomina in domišljije.

A. N. R. R.

A. N. R. R.

Prva pregledna razstava o zgodovini Lendave

Lendavski dragulji in usode

Letos mineva 820 let od prve pisne omembe – Za zaokroženo zgodbo prepotovali pol Evrope – Največji prelomnici kovanje denarja in prva tiskana knjiga – Razstavljena tudi keliha Banffyja in Hadika

Na hodnikih lendavskega gradu so prejšnji teden odprli pregledno razstavo Lendavski dragulji in usode. Razstava predstavlja najpomembnejše dogodke in postaje v zgodovini Lendave, ki je bila prvič pisno omenjena leta 1192, avtorja pa sta zgodovinar in etnologinja dr. Maria Kepene Bihar ter višji kustos v Galeriji - Muzeju Lendava dr. Zoltan Lendvai Kepe.

Na petnajstih tablah so predstavljeni ključni dogodki v zgodovini Lendave – poleg prve omenbe posebej poudarja- jo letnico 1441, ko so Banffyji dobili pr- vico do kovanja denarja ter letnici 1573 in 1574, ko je v Lendavi delovala prva tiskarna na ozemlju Zalske županije in ravno tu so bile natisnjene prve tri knjige na ozemlju današnje Slovenije. Predstavljeno je še obdobje meščanstva z nastankom glavne ulice vse do začet- ka 20. stoletja, ko so se karte premeša- le, veliko ljudi pa se je odselilo. »Zadnja tabla prikazuje 20. stoletje, to je bilo stoletje vraga, satana, obdobje, ko se je zgodilo veliko negativnega in se je vse postavilo na glavo. Samo Evropski uni- ji se lahko zahvalimo, da se stvari nor- malizirajo in da je nastala Evropa, kot je bila pred 20. stoletjem,« meni dr. Kepe.

»Gre za zgodovinsko pregledno razstavo, kakršne doslej še nismo imeli, saj so se doslej pripravljale razstave o do-

**Dolnjelendavski
Janos Banffy,
podkralj
Madžarske
med letoma
1530 in 1534**

ločenih obdobjih. Naša dolžnost je, da to naredimo,« smo lahko slišali ob odprtju. Pri prizadevanjih za postavitev pa se je pokazalo, da v muzeju hranijo bore malo eksponatov iz svoje zgodovine, zato so morali prepotovati pol Evrope, da so sestavili zgodbo, pripoveduje Kepe. Pri tem opozarja, da so še posebej v 20. stoletju zanemarili ohranjanje svoje materialne kulturne dediščine, zato so se v zadnjih letih lotili načrtnega zbiranja, nekaj predmetov pa so dobili tudi od zavednih Lendavčanov. Pomurske lekarne iz Murske Sobote so za razstavo prispevale ročno pisane recepte, na ogled je tudi knjižna zapisnikov prve bančne ustanove, keliha Banffyja in Hadika, številni novci in kopije, oblacija, kakršna so nosili v baroku, in drugo. Razstavo pa zaokrožujejo biografije petnajstih znamenitih Lendavčanov. Ob tej priložnosti so predstavili tudi dvojezično številko muzejske periodike *Lindvamusum* 4, ki govori o gradu Dolnje Lendave, poleg Kepeja pa je njen avtor tudi Jozsef S. Sebestyen z zavoda za varstvo kulturne dediščine na Madžarskem, ki se ukvarja tudi z zgodovino Lendave. Razstava bo na ogled do konca januarja, nekaj razstavljenih eksponatov ali kopij pa bo ostalo kot del stalne razstave o zgodovini Lendave.

A. Nana Rituper Rodež

Pričevanja in spomini o vojnem času na Slovenskem

Pretresljive zgodbe o ženskah, ki so bile boj za vsakdanji kruh

O vojnih strategijah in orožju je veliko znanega, o vsakodnevnih bitkah za preživetje družin pa skoraj nič

Veliko se ve o vojnih strategijah, bitkah, orožju in vojaški opremi, veliko manj pa o tem, kako je med vojno živel in preživel civilno prebivalstvo. Ravno to plat vojne o preživetju in bitkah za vsakdanji kruh in nujne potrebščine med prvo in drugo svetovno vojno so proučevali raziskovalke Maja Godina Golija, Petra Svoljšak, Marija Klobčar, Špela Ledinek Lozej, Ivanka Huber in Neva Makuc z raziskovalnih postaj ZRC SAZU, ki sodelovanju pa so povabili tudi Franca Kuzmiča. Njihove ugotovitve in spoznanja so izšli v zborniku Vojne na Slovenskem pričevanja, spomini in podo-
bde, ki sta ga izdala Raziskovalna po-
staja Pturmurje in Inštitut za slovensko
narodopisje, oba pri ZRC SAZU.

Knjiga je nastala spontano, ko so avtorice, ki sicer niso zgodovinarke, ugotovljale, da na terenu slišijo veliko pričevanj in spoznavajo mnogo gradiva, ki je povezano z vojnimi časom in je pomembno za njegovo razumevanje, saj zaznamuje držo in razmišljanje Slovencev danes. Ker gre za ustno gradivo, ki vedno bolj tone v pozabo, ga je treba ohraniti, je povedala urednica zbornika dr. Maja Godina Golija in dodala, da pri tem ne želijo ocenjevati ali vrednotiti dogodkov in ljudi, ampak le prikazati majhne bitke vsakdanjika malega človeka v tem hudem času. Kajti vojne, izgube, vpoklici v vojsko so drastično zaznamovali posameznike in družine na Slovenskem.

**Mati z otroki,
Prekmurje, okrog
leta 1940**

FOTOGRAFIJA ZASEBNI
ARHIV IVANKE HUBER,
VIR: Z. J.

Dva prispevka sta posebej posvečena vojnemu dogajanju v Prekmurju, v prvem je Ivanka Huber pri 39 družinah raziskala, kako so družine na Goriškem občutile II. svetovno vojno. Ljudje o tem obdobju govorijo kot obdobju za časa Madžarov, za časa Rusov in za časa

Tita in pravijo, da je bilo po zasedbi Madžarov v začetku še dobro in milo, dlje je trajala okupacija, huje je bilo. Rusom, ki so prišli, so morali dati prenočišče in nemalokrat so z njimi navezali prijateljske vezi, da bi preživel, pa so hrano pogosto skrivali. Za časa Tita v prvih letih

po vojni je bilo hudo, huje kot med vojno, po letu 1953 pa so počasi prihajali boljši in prijaznejši časi.

Franc Kuzmič se v svojem prispevku posveča grenki usodi prekmurskih židovskih družin, ki sta jih druga svetovna vojna in potem še holokavst močno zaznamovala. Večina prekmurskih Judov (387) je ostala v koncentracijskem taborišču, med nekaterimi preživelimi pa je avtor zbral nekaj pričevanj o obcutkih, kako so čez noč morali spakirati in oditi, kaj so doživljali, ko so nasilno ločili družine, kakšna naključja so hoteli, da je kdo preživel, in kako žalostno so se končale usode mnogih, tudi otrok. Ne spregleda niti klavnega življenja tistih 65 Judov, ki so se vrnili v izropane hiše in so jim nove oblasti vzele še dostojanstvo. Doslej so bili vojne, verjetno zato, ker so zgodovino pisali predvsem moški, predstavljene z drugega zornega kota, s to knjigo pa spoznamo male in vsakdanje teme, ženske in otroci pa postanejo videni in pomemben del družbe. Spoznavamo pretresljive zgodbe in drugo plat vojne, ki jih ponavadi ni v knjigah o vojnah na Slovenskem. Morda pa je razlog tudi ta, da so se vojnega časa lotile ženske, in tako je v ospredje prišla skrb za družino, dom in otroke in vse tisto, kar ni v ospredju velikih bitk, ampak je neprecenljivo za življenje in za razvoj posameznika in družbe. Mnoge zgodbe so resnično pretresljive.

A. Nana Rituper Rodež

Izbor Pomurke in Pomurca leta

O naslovu Pomurec in Pomurka leta odločate tudi bralci Vestnika

V tradicionalni akciji Vestnika in Radia Murski val se za naslov Pomurke in Pomurca leta tudi v letu 2012 poteguje enajst mesečnih zmagovalk in prav toliko zmagovalcev – Za svojega favorita lahko pošljete neomejeno število glasovnic, tudi SMS-sporočila niso omejena

V finalnem izboru bosta zmagovalca tista kandidatka in kandidat, ki se bosta uvrstila najbolje v glasovanju na Murskem valu, pri glasovanju z SMS-sporočili in bo zanj izpolnjenih in poslanih največ glasovnic, objavljenih v Vestniku. Za svojega favorita lahko pošljete neomejeno število glasovnic, tudi SMS-sporočila niso omejena, na Murskem valu pa bo v desetdnevem glasovanju glasovalec lahko oddal svoj glas samo enkrat. V Vestniku objavljeno izpolnjeno glasovnico morate najpozneje do vključno sobote, 29. decembra 2012, poslati na naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, s pripisom PP 2012.

Od srede, 19. decembra, do sobote, 29. decembra 2012, lahko glasujete z SMS-sporočili na 2929, natančen naslov za posameznega kandidata pa najdete na koncu obrazložitve. Na Murskem valu je desetdnevno glasovanje v živo od srede, 19. decembra, do sobote, 29. decembra 2012, dvakrat dnevno.

Kandidatke za Pomurko leta 2012

Vanja Vidonja iz Bodonec, dijakinja soboške gimnazije, članica ženskega odbojarskega kluba Kema Puconci, ki je uspešno nastopila na prvenstvu srednjeevropske odbojarske lige za mladinke. Tudi po zaslugi njene odlične igre so mlade slovenske odbojkarice srednjeevropske prvakinja. **SMS-sporočilo na 2929: RMV Z A**

Terezija Zamuđa, ravnateljica Osnovne šole Prežihovega Voranca Bistrica, je prejemnica priznanja Blaža Kumerdeja, ki ga Zavod za šolstvo Republike Slovenije podeljuje za izjemne dosežke pri razvoju in uvajanju novosti v vzgojno-izobraževalno prakso. Z delom in vedoželjnostjo ji je uspelo motivirati kolektiv in učence. **SMS-sporočilo na 2929: RMV Z B**

Melita Hajdinjak iz Tropovec, ki je doktoratu iz elektrotehnike dodala še enega iz matematike. Intenzivno se ukvarja z raziskovalno dejavnostjo in je za svoje znanstveno delo prejela pomursko raziskovalno nagrado, v domačem okolju pa zlato plaketo Občine Tišina. Je tudi izjemna športnica v športnem društvu Turbo MS Tropovci. **SMS-sporočilo na 2929: RMV Z C**

Tanja Vrbnjak iz Ključarovec, članica ljutomerskega karate kluba, odlična dijakinja Srednje zdravstvene šole v Rakičanu, ki je naslovu državne prvakinja dodala še naslov svetovne prvakinja v kara-

teju. Na Portugalskem je v štirih borbah osvojila izjemnih 26 točk. Karate trenira že od malega, zato ni presenetljivo, da je že pri šestnajstih svetovno prepoznavna. **SMS-sporočilo na 2929: RMV Z D**

Lili Milošević iz Murske Sobotice, glasbena pedagoginja na Osnovni šoli IV v Murski Soboti, je odlično priredila in režirala predstavo Snežna kraljica, ki so jo na oder postavili učenci s posebnimi potrebami. Z njo so večkrat nastopili v soboški gledališki dvorani Park, na mednarodnem festivalu v Celovcu pa so zanj kot edina tuja šola dobili nagrado inclusia. **SMS-sporočilo na 2929: RMV Z E**

Polonca Fiala, farmacevtka, je letošnja dobitnica Minaržikovega priznanja za prispevek k razvoju slovenske farmacije in za prizadevano delo v Pomurskih lekarnah se trudi za čim boljše informiranost bolnikov, predvsem z objavljanjem strokovnih člankov in predavanji na terenu. **SMS-sporočilo na 2929: RMV Z F**

Nina Stegmüller s Spodnjega Kamensčaka pri Ljutomeru je psihologinja in izjemno zagnana prostovoljka, za kar jo je Mladinski svet Slovenije med številnimi kandidati izbral za mladinsko naj... voditeljico preteklega leta. Deluje v okviru Mladinskega centra Prlekije, izkazala pa se je predvsem pri obnovi centra po požaru in pri projektu Sožitje. **SMS-sporočilo na 2929: RMV Z G**

Marija Pušenjak, direktorica Ljutomerskega vrta, ki se pod njenim vodstvom udeležuje številnih prireditev in tekmovanj. Med vidnejšimi dosežki je vsakoletna uvrstitev med najbolj športne vrte v Sloveniji – zadnji dve leti so bili celo najbolj športni vrtec. Kot prostovoljka in tajnica Karitas Ljutomer pa skrbi, da pomoč dobijo tisti, ki jo najbolj potrebujejo. **SMS-sporočilo na 2929: RMV Z H**

Milena Benko iz Spodnje Ščavnice je mlada kmetica leta 2012 v Sloveniji, izbrana na tradicionalnem izboru Zveze kmetov Slovenije in Kmečkemu glasu. Med desetimi kandidatkami je pokazala največ teoretičnega znanja o kmetijstvu in bila najspretnjša pri kmečkih opravilih. Vodi turistično kmetijo Benko v Sp. Ščavnici. **SMS-sporočilo na 2929: RMV Z I**

Simona Mohar, farmacevtka, je z raziskovalno skupino domačega farmacevtskega podjetja za inovativnost pri pripravi kozmetičnih izdelkov na osnovi termomineralne vode in naravnega oksidanta prejela diplomu Gospodarske zbornice Slovenije in zlato priznanje Pomurskega društva za kakovost za inovativnost in gospodarske učinke izdelka. **SMS-sporočilo na 2929: RMV Z J**

Nives Miško, mlada plesalka Plesnega kluba Zeko, doma iz Kroga, ki je dossegla izjemne uspehe. Postala je svetovna prvakinja v kategoriji street show s točko Crazy frog v kategoriji najmlajših plesalk. Je večkratna državna prvakinja v modernih tekmovanih plesih, že lani pa je bila tudi evropska prvakinja in druga v kategoriji street show. **SMS-sporočilo na 2929: RMV Z K**

Kandidati za Pomurca leta 2012

Črt Šiftar, modelar, član rekreativnega športnega društva Start iz Polane, je slovenski mladinski prvak med modelarji, odličen tudi v članski konkurenci ter opažen na številnih mednarodnih tekmovanjih. Letos je bil še posebej uspešen v svetovnem pokalu v prosto letajočih modelih F1 A – veliki. **SMS-sporočilo na 2929: RMV M A**

Feri Lainšček, pisatelj, scenarist in publicist, je dobitnik najvišjega občinskega priznanja v Mestni občini Murska Sobota ob kulturnem prazniku za svojo 30-letno izjemno ustvarjalno pot. Je eden najbolj branih slovenskih avtorjev z odličnim literarnim opusom del, za kar je prejel številne nagrade, tudi Prešernovo. **SMS-sporočilo na 2929: RMV M B**

Štefan Sobočan, direktor Varisa Lendava, ki mu je letos na zahtevnih turizmskih trgih uspelo pridobiti toliko naročil, kot jih podjetje že dolgo ni imelo. Med drugim so s kopalnicami opremili hotel v evropski prestolnici Bruselj. Posel je vreden 2,3 milijona evrov, kar je četrtna letošnjih pričakovanih prihodkov. **SMS-sporočilo na 2929: RMV M C**

HOTEL DIANA
Žgodbje žitnih polj ★★

Štefan Pavlinjek, direktor in lastnik družbe Roto Group, ki je na sejmu Megra prejelo znak kakovosti v graditeljstvu za najboljše dosežke v graditeljstvu v Sloveniji, in sicer za nov tip čistilne naprave. Nagradjeni izdelek je sad domačega dela in znanja, s katerim podjetje potrjuje svojo ekološko, inovativno in razvojno usmerjenost. **SMS-sporočilo na 2929: RMV M D**

Danijel Berden, vodja komorne pevskega zbora Vita iz Lendave, ki je pod njegovo taktirko na mednarodnem tekmovanju pevskih zborov Musica Mundi v kategoriji mešanih pevskih zborov po zlato leta 2009 letos prejel še drugo zlato priznanje na tem prestižnem tekmovanju. Zbor je prenovil repertoar in stopil tudi v džezovske in pop vode. **SMS-sporočilo na 2929: RMV M E**

Robert Tratnjek, podjetnik iz Murske Sobotice, ki mu je stanovska obrtno-podjetniška organizacija na državnih ravni ob dvajsetletnici uspešnega delovanja podelila Klima center Tratnjek podelila naslov vztrajen podjetnik in dober delodajalec. Tvegano podjetniško pot je začel leta 1992, danes pa je med vodilnimi podjetji v svoji dejavnosti v Sloveniji. **SMS-sporočilo na 2929: RMV M F**

Andrej Kukovec iz Bučkovec je večkratni državni prvak v pisanju in branju braillove pisave. Na tekmovanjih je bil sedemnajstkrat zmagal, tudi letos. Veščine, ki so mu kot slepemu omogočile dokaj neodvisno življenje, pili že od šestega leta. Ukvarja se z rožami, balina in pomaga ljudem v ljutomerskem varstveno-delovnem centru, kjer je zaposlen. **SMS-sporočilo na 2929: RMV M G**

Boštjan Maček iz Bodonec, ki se je kot prvi udeleženec olimpijskih iger z Goriškega izkazal z odličnim streljanjem v Londonu in le za las zgrešil finale. S sedmim mestom je presejal lastna pričakovanja. Eden najboljših slovenskih strelcev je tudi aktualni posamični in ekipni državni prvak v streljanju na glinaste golobe. Je pravi garač v športu in sicer v življenju. **SMS-sporočilo na 2929: RMV M H**

Dušan Flegar, mladi prevzemnik in gospodar kmetije Flegarjevih iz Gerlinec, ki je nosilka letošnjega laskavega naslova naj... domačija 2012, ki ga podeljuje strokovna komisija v Vestnikovi akciji Naj... domačija. Po kmetijski šoli se je odločil ostati na kmetiji, ki mu jo je zdaj že pokojni dedek tudi prepustil. Tradicionalno uspešno povezuje s sodobnim. **SMS-sporočilo na 2929: RMV M I**

Andrej Šajnovič iz Bakovec si že desetletja zavzeto in brezkompromisno prizadeva za razvoj kraja. Je tudi idejni oče najnovejše pridobitve – nogometnega stadiona s tribuno, ki je eden najsodobnejših v državi. Bil je pobudnik, avtor idejne zasnove, sodeloval je v vseh postopkih gradnje, pridobil je evropski denar, izkazal pa se je tudi kot pomemben donator. **SMS-sporočilo na 2929: RMV M J**

Stanko Ivanušič, župan Občine Razkrižje in predsednik kulturno-turističnega društva, je tudi edini letošnji pomurski dobitnik priznanja moja dežela – lepa in gostoljubna Turistične zveze Slovenije za projekt Pot Razkrižski kot. Z izvirnimi idejami skrbi za pestro dogajanje in razvoj vseh krajev v občini – od kanalizacije, cest, oskrbe z vodo, stanovanjske problematike ... **SMS-sporočilo na 2929: RMV M K**

Pomurka in Pomurec leta 2012

Pomurka leta 2012:

Pomurec leta 2012:

Ime in priimek, naslov:

Opozorilo: Upoštevati bomo samo v celoti izpolnjeno glasovnico. Glasovnico prilepite na dopisnico ali pa jo v pisemski ovojnici s pripisom PP 2012 najpozneje do vključno sobote, 29. decembra 2012, pošljite na naslov: Podjetje za informiranje, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Vsi, ne le semenska knjižnica, smo odgovorni za varovanje semen

Evropi še narodov največji zaklad?

Avtohtona semena so še največja dragocenost vsakega naroda, so zadnje »živo« bogastvo in podlaga za krajinske določenosti in posebnosti

Ko govorimo o tem, kaj najbolj določa našo kulturno krajino, so prav gotovo na prvem mestu avtohtona in udomačena semena. Z njimi se že nekaj časa intenzivno ukvarjajo v društvu Varuhi semen, od njih pa so odvisni zagovorniki biološkega in dinamičnega pridelovanja, permakulture in tudi ekološki pridelovalci. Prav v letu 2012 se je o slovenskih semenih pogostejše govorilo in pisalo zaradi večjega poudarjanja samooskrbe Slovenije z lokalnimi pridelki in izdelki. Zato je mnoge močno zbudila napoved, da naj bi Evropska unija v prihodnje prepovedala razpečevanje semen oziroma naj bi bilo področje genskih virov in distribucije semen v pristojnosti evropskih organov; vsekakor pa bi bila nova zakonodaja, kakršno predlaga EU, dodatno breme za vse male kmete, vrtničarje, potrošnike in nevladne organizacije, ki želijo razvijati konkretne prakse in krepiti lokalno pridelavo. In zakaj je za EU ta zakonodaja tako nujna, ali pridelovanje semen koga ogroža? V Sloveniji bi se mnogi morali vprašati, kaj pomeni takšna brezpogojna poslušnost EU za prihodnost slovenskega kmetijstva in ohranitev tradicionalne kulturne krajine. Kajti kratenje pravice do lastnih (narodovih) semen se v današnjem času lahko razume kot kratenje osnovnih človekovih pravic.

Semenska knjižnica

Strokovnjaki za pridobivanje in varovanje semen so se pred kratkim zbrali na okrogli mizi društva Varuhi semen v Mariboru, da bi izmenjali izkušnje, znanja in poglede na varovanje genskih virov kulturnih rastlin ter s tem povezanega tradicionalnega znanja, prehranske varnosti in kulturne dediščine. Ugotavljali so vzroke za ekstremno nizko samooskrbo z domačimi semeni pri nas in večina udeležencev se je strinjala, da je za dolgoročne rešitve na tem področju potrebno še veliko medsebojnega povezovanja in sodelovanja. Seveda pa se bo treba najprej spoprijeti z name-ro Evropske komisije, ki ureja področje ohranjanja genskih virov in njihove distribucije, da bi vzpostavili večji nadzor nad semeni. Zanimivo je, da slovenski strokovnjaki o tem še nič ne vedo, čeprav se v marsikaterem členu skrivajo številne omejitve in obremenitve za vsakogar, ki se loti pridelave, hranjenja in distribucije semen kmetijskih rastlin. Po mnenju Mateje Koler, koordinatorice projekta Semenska

Klavdija Šalamun:
»Seme rastline je dosti več, kot si to sami predstavljamo. Če pogledamo, od kod seme ve, da mora iz njega zrasti zelje, paradižnik ali regrat. Seme v sebi nosi informacijo o svojih prednikih.«

knjižnica – Urbane brazde, se ponovno srečujemo s protislovjem med resničnimi potrebami in željami civilne družbe ter zakoni.

V Mariboru jim je v tem letu in v okviru Evropske prestolnice kulture Maribor 2012 uspelo ustvariti model semenske knjižnice, kjer se ohranjajo semena živa. Tako zbrana semena v

S sodobno opremo v semenskem laboratoriju pripravijo semena za pravilno hranjenje.

knjižnici kot digitalni herbarij so dostopni vsakomur, v prihodnje pa bodo zbirko dopolnjevali in razvili knjižnico v vsej razsežnosti biotske pestrosti. Po novem letu bodo začeli semena, ki jih bodo vsako leto znova obnavljali s pomočjo članov društva Varuhi semen, izposojati, spomladi pa bodo zasadili še živ muzej naravne dediščine. To je torej eden redkih projektov, ki ima daljnosežne in vsestranske posledice in bo živel naprej v korist vseh pridelovalcev v Pomurju in Podravju, tudi ko nihče več ne bo govoril o EPK Maribor 2012.

Pregledovanje in hranjenje

Mateja Koler je aktivnosti in spoznavanje na terenu začela že lani, letos pa so se lotili še dejanskega zbi-

ruhov semen, trenutno pa hranijo 137 sort starih semen, ki so pridobljena s tradicionalno pridelavo vrtnin in žit in so domače proizvodnje. To zbrano gradivo je bila podlaga za digitalni herbarij in za izposojajo. Digitalni herbarij je na voljo vsakomur brezplačno na spletni strani, vsebuje pa botanično klasifikacijo sorte, opis sorte in fotografijo – zaradi slabe prepoznavnosti semen je to nujno.

Varuhi semen si jih lahko izposodi-jo brezplačno, obvezani pa so, da jih ob koncu sezone vrnejo v enaki oziroma večji količini. Vrnili naj bi jih decembra in s tem se bo vrnil tudi kup novih informacij. Pomembna pridobitev je tudi semenski laboratorij, kjer ugotavljajo kakovost semen in jih pripravijo za najprimernejše hranje-

pridelovalec. Vsak varuh semen zato dobi na začetku sodelovanja smernice in navodila o prostorski in agromehanski zaščiti, da ne bi prišlo do neželene snidenja. Če je na primer seme okuženo, ga dajo v karanteno s postopkom vakuumskega pakiranja in zamrzovanja.

Varovanje avtohtonih semen v Pomurju

Zelo prizadevni pri pridobivanju in ohranjanju semen so pomurski biodinamiki oziroma člani Društva za biološko dinamično gospodarjenje Pomurje. Klavdija Šalamun je povedala, da so se med njihovimi člani, vrtničarji in kmeti, že od ustanovitve društva pojavljala vprašanja: kje dobiti dobro

vanje gospodarskih in socialnih razlik v razširjeni Evropski uniji).

»S tem projektom želimo okolici približati znanje o semenu in posledično vse povezano z njim. Tako želimo ljudi ozaveščati o pomembnosti semenskega materiala, ki se še ohranja v nekaterih gospodinjstvih. Zbiramo semena različnih vrtnin, poljščin, krmnih rastlin pa tudi okrasnih rastlin in jih sejemo na treh lokacijah – na naših urejenih vzorčnih vrto-vih pri sejmišču v Gornji Radgoni, v Renkovcih in Dolini pri Lendavi. Dobljen semenski material, ki se ga trudimo pridelati po načelih biološko dinamične metode, bomo brezplačno razdelili med ljudi. Vzoredno pa širimo znanje o pomenu, pridelavi in ohranjanju starih sort semen, je povedala Klavdija Šalamun. Društvo ima namreč redna srečanja in predavanja, več informacij o njihovem delovanju lahko dobite na njihovi spletni strani. Najbolj bodo veseli, če ohranjate kakšno staro sorto rastline in bi jim radi odstopili nekaj semen.

Pomurski biodinamiki in sodelavci eko-socialne kmetije Korenika iz Šalovec so tudi sodelavci in člani dru-

Klavdija Šalamun: »Seme v sebi nosi informacijo o svojih prednikih.«

FOTOGRAFIJE NATAŠA JUHNOV

štva Varuhi semen. Alojz Kavaš opominja, da se moramo vrniti k bolj pristnemu, slovanskemu doživljanju narave, vendar bomo pravi odnos do narave in kmetijstva pridobili le tako, da se bomo zazrli vase. Zanj so semena in vedenja o njih življenjskega pomena – le kdo še ve, da lahko krompir posadiš tudi tako, da daš v zemljo nekoliko debelejšo olupke? Prepričan je tudi, da je začetek konca takrat, ko bodo zmanjkala semena.

Klavdija Šalamun pa je o pomenu semen povedala: »Seme rastline je dosti več, kot si to sami predstavljamo. Če pogledamo, od kod seme ve, da mora iz njega zrasti zelje, paradižnik ali regrat. Seme v sebi nosi informacijo o svojih prednikih: v kakšne oblike so zrasle rastline, kakšne barve so bile, kakšnega okusa, ali so bile odporne na mraz, kako so bile vzgo-

Alojz Kavaš opominja,
da bo začetek konca takrat, ko bodo zmanjkala semena.

jene in celo kakšne bolezni so napadle rastlino Rastlina se prilagodi kraju, kjer raste, z leti spozna njegove značilnosti, ali so na primer sušna ali vlažna tla, in tako postane z leti tudi bolj odporna. Zato imajo semena starih avtohtonih rastlin drugačne, a pomembne sposobnosti.«

Bernarda B. Peček

Tjaša Riter v semenski knjižnici, kjer med drugim hranijo 27 avtohtonih sort fižola.

ranja semen osebno ali po pošti za semenski arhiv. Poleg konkretnih semen so zbirali tudi informacije o njih: načinu pridelave, boleznih, ki rade napadejo določene sorte, varovanju. Vse te informacije še niso popolne, zato tudi sami izvajajo poljske in vrtno poskuse, da bi lahko te informacije dopolnili. Registriranih je 55 va-

nje. Tako lahko pravočasno prepreči-jo širjenje bolezni in škodljivcev. V ta namen razkužujejo semena z vročo vodo, preizkušajo kaljivost in ugotavljajo odstotek vlage v semenu.

Z dodatnimi analizami lahko ugotovijo, ali je seme res domače pridelave in ni izrojeno – kar se lahko zgodi vsakomur, tudi če je še tako skrben

seme, katero je primerno za naše razmere, je zares zdravo, bo dobro kalilo, najpomembnejše vprašanje pa je, ali je seme iz biološko dinamične ali ekološke pridelave. Ker se zavedajo, da le dobri zgledi pritegnejo ljudi, so se z EC Svit vključili v projekt Od semena do krožnika (slovensko-švicarski program sodelovanja za zmanjše-

»Kaj se boš sezuval!? Pridi noter! To bo v Vestniku!« me je še med vrati prerešetal Pavel Štraki. Kosmatinec Rik se je sukal naokoli: »Si ga videl, kako odpre vrata?« Kuhar, letnik 1966, je neizčrpen vir energije, čeprav je priklenjen na invalidski voziček. »Edino, kar me jezi, je to, da zdaj ne morem sam v klet po rdeče vino za naju. V novi hiši pa bo vse prilagojeno po moji meri. Potem sploh ne bo več težava iti v klet! Nekje junija bo selitev.«

Dvajsetega februarja leta 2009 se je zalomilo. S prikolicice je Čavlek, tak je njegov vzdevek že od otroštva, skočil po zadnje poleno, ki je ležalo na tleh. Sklonil se je, ko je nanj zgrmel deblo, ki je prežalo v krošnji. Dvakratni zlom lopatice in dvanajsto vretence je šlo k vragu: »Tako sem vedel, kaj je. Sprijaznil sem se, da ne bom več hodil.« (Obmolnil je.) Obžaluje, da je prav on šel po to, prekletu, poleno, ki ga je skoraj stalo življenje? »Usoda pač!«

Z bratrancem Jožetom Štraklom sta nerazdružljiva: »Novica me je ujela na poti domov z družinskega zimskega dopusta. Čavlek je imel nesrečo,« so mi sporočili prijatelji. Hudo je bilo. Novice so prihajale počasi. Upali smo, da bo medicina naredila čudež, a se ni izšlo. Počasi smo sprejemali kruto dejstvo in začeli razmišljati o prihodnosti. Presunile so me njegove besede, ko mi je ob enem od obiskov v bolnišnici dejal: »Juš, jaz nisem jezen na Boga, da se mi je to zgodilo, jaz sem mu hvaležen, da sem živ.«

Pavel Štraki

Čavlek – junak današnjega časa

Kruta nesreča mu je dala še več volje do življenja – S svojim šarmom in grobim humorjem zna razorožiti vsakogar

Najhujšo bitko je začel v rehabilitacijskem centru Soča

Znova se je začel učiti za življenje. Iz stanovanja v Murski Soboti se je z ženo Janjo in sinom Tadejem ponovno preselil v Križevce. Dve sobi so starši, prijatelji in bratranci oprekarški partnerji hitro preuredili v začenšen bivalni prostor. V nesreči ni ostal sam – sodelavci so hitro zbrali denar za voziček, kolega Robi Flegar je prav tako priskočil na pomoč. Noče se nikomur smiliti: »Skoraj vse lahko delam sam. Mi pa manjka to, veš, delo na kmetiji. Po službi sem šel kmetovat, saj smo imeli bike in sedem hektarjev zemlje, potem pa nazaj v Mursko Sobotu. Jezi me, ker ne morem več delati na kmetiji, saj ne morem na traktor.« (Z roko je udaril po mizi.)

Vozi avtomobil, posebej prilagojen, da mu med vožnjo ni treba uporabljati nog. Zapelje se še z modrim štirikolesnikom, brez katerega je, kot pravi, mrtev in ki se ob jezerih ali drugih vodah spremeni v pravo trdnjavo, oboroženo s palicami, s katerimi žanje uspehe na številnih ribiških tekmovanjih. »Morda ste me že videli ob jezeru v Borecih? Hodim tudi v Avstrijo.« Trnke v modre globine večkrat vrže tudi s svojim nekdanjim šefom, predsednikom tukajšnjega okrožnega sodišča Brankom Palatinom. Krap in roparice so običajno Čavlekov ulov. Spomin na polomijo sindikalnega tekmovanja v ribolovu v Krašcih je še vedno v glavi: »Jaz, Palatin, sodnik Jug in Zver z zemljiške knjige smo bili prava katastrofa!«

(Ovčar Rik prinese kamen.) Žival ni zgolj hišni ljubljencek – je kosmatinec, ki si sam odpira in zapira vrata, hrano vzame z žlice in strastno nosi kamenje povsod po dvorišču in hiši.

Pavel Štraki Čavlek je po nesreči zdaj še toliko več »v kuhinji«

V leseni baraki na dvorišču si je uredil priročno kuhinjo, tako da ima vse na doseg roke. Desko za sekanje

Ovčar Rik ni zgolj hišni ljubljencek – je kosmatinec, ki si sam odpira in zapira vrata, hrano vzame z žlice in strastno nosi kamenje povsod po dvorišču in hiši.

Praznični božični čas je čas peke sladice in peciva. Pavel Štraki Čavlek: »Prej se nisem toliko ukvarjal s pecivom, zdaj pa veliko več. Pa da ne boš pozabil napisati, da sem bil najboljši kuhar na sodišču.« FOTOGRAFUE NATAŠA JUHNOV

mesa si lahko privije na voziček. Plinske plošče so na primerni višini. Prav ta konec tedna je skuhal pasulj za 150 ljudi: »Pravi fižol je le tetovec!« Ob jedeh na žlico s štedilnika in iz peči največkrat zadiši po mesu. Zadnje dni

si je krajšal s televizijsko oddajo Gostilna išče šefa: »Bine je pravi. Res je dober. Mojster!« Z malih zaslonov sta mu všeč še »Oliver in Ramsay«. Praznični božični čas je čas peke sladice in peciva: »Prej se nisem toliko ukvarjal

s pecivom, zdaj pa veliko več.« Vsak dan je na gradbišču hiše delavce čakala slastna sladica.

Popoln zmagovalc

Pavel Štraki je izbojeval najtežjo bitko v življenju, iz katere je izšel kot zmagovalc in še z večjo voljo do življenja. Popoln zmagovalc, ki ne pozna porazov!

Po gostinski šoli je med drugim kuhar v Radencih, do usodnega udara debela je 19 let delal v kuhinji soboškega sodišča: »Preživel sem tri predsednike.« (smeh) Anekdot ne manjka: »Bil sem brez dlake na jeziku. Nekoč se mi je pokvaril radio. Rekel sem, da mora vsak dati najprej nekaj denarja za nov radio in šele potem dobi malico. Isti dan je bilo denarja kar za glasbeni stolp.« Sodnicam je podelil vzdevke, enega sodnika še danes ne mara. Včasih je prevaral uro, s katero je Palatin meril, kako dolgo je kdo v službi. »To kar napiši!« Predsednik ni bil izbirčen jedec: »Ko smo imeli v gosteh ministre, mi je zmeraj kazal, kako sem dobro skuhal. Me je pa nadrl, ko sem za malico naredil morske žabe, ker sem prekoračil stroške. In tudi ni maral, ko sem naokoli hodil zgoraj brez! Nisem se ga bal.« (krohot)

Vedno poln humorja in iskrivosti

Prvi pomurski sodnik Branko Palatin o Čavleku: »Spominjam se ga z velikim veseljem. Pa ne le jaz, ampak vsi zaposleni na sodišču. Poleg tega, da je imel res velik smisel za pripravo odlične hrane ali vsakodnevnih malic, je bil vedno poln humorja in iskrivosti. Čeprav je bilo dogajanje v obravnanih dvoranah še tako resno ali težavno, smo vedeli, da bo čas malice poln vedrine in sprostitev prav zaradi njegovih domislic. Nismo ga sprejemali le kot sodelavca, ampak kot prijatelja. Ne glede na to, da je delo opravljal v kuhinji, je bil s svojo pronicljivostjo prisoten tudi zunaj nje. Že zjutraj nas je velikokrat v avli, sam je prihajal na delo še pred 5. uro zjutraj,

veselo pozdravljal in povedal kaj duhovitega. Mislim, da ne bo pretirano, če povem, da je, ne vem, ali se je tega zavedal, s svojiskim načinom sporazumevanja s sodelavci skrbel za bolj pozitivno razpoloženje v kolektivu. Vse, kar je počel, je delal dobro in predvsem hitro, ker ni maral počasnosti. Tak je bil tudi pri pripravi malic. Svoje delo je zares rad opravljal. Z velikim veseljem pa je tudi skrbel, da so se novi zaposleni ob uporabi njegovih storitev v kuhinji, predvsem velja to za nečnejši spol, sčasoma elegantno izpolnjevali. Nesrečni dogodek, ki mu je preprečil, da bi še lahko delal pri nas, je prizadel vse zaposlene. Rekli smo: Pa ravno on, tako poln življenja in energije?«

Kako bo Čavlek na terasi srkal

Prlek, nabit z energijo in optimizmom, ki kar bruhata iz njega, je bil vedno poln načrtov. Tako je tudi danes, navkljub tragediji, ki mu je zaznamovala življenje. Kruta nesreča mu je dala zgolj še več zagona za življenje. Želi si obleči suknjo zelene bratovščine. »Juš me nagovarja, sam pa sem že rekel, da bi bil rad lovec.« Toda najprej je na vrsti hiša: »Pomagal sem, kolikor sem lahko. Veš, v rokah sem zelo močan! Dvigujem tudi uteži. Potipaj.« (Stisnil je mišico.) Ni minil dan, da ne bi bil na gradbišču. Po dvorišču so položene deske, ki služijo za tirnice, po katerih drvi kot lokomotiva. Jože Štraki pa ima v glavi že sliko poletja 2013: »Prav vidim, kako bo Čavlek na terasi srkal kavo in prvi sončni žarki mu bodo božali obraz. Peljal sem bom v službo, mu potrožil in pomahal. On pa bo pogledal proti meni, mi pokazal iztegnjen sredinec in se na široko zarežal. S svojim šarmom in grobim humorjem zna razorožiti vsakega.« Pavel Štraki Čavlek! Junak današnjega časa! »Da ne boš pozabil napisati, da sem bil najboljši kuhar na sodišču.« Športni stisk roke: »Ker sem bil edini!« (smeh) »Ne bom, Čavlek! Pa na kozarec bom tudi še prišel.«

Andrej Bedek

Kovačija Franca Franka v Puconcih

Ogenj v Frankovi kovačiji gori že sto let

Od kovanja konj in izdelave poljedelskega orodja do izdelave okrasnih predmetov in spominkov

Franc Franko iz Puconec je bil nekoč poklicni kovač, odkar se je upokojil, pa se s kovanjem ukvarja bolj ljubiteljsko. Večkrat ga srečamo tudi na sejmiših po Pomurju, kjer skupaj z ženo Anico predstavlja in prodaja svoje izdelke, dejavnost pa rada predstavi tudi vsem, ki jih to zanima.

Njegov oče je kovačnico v Puconcih odprl leta 1912, torej letos praznuje stoletnico, vendar se je od takrat, kot pravita, delo precej spremenilo, še vedno pa je potrebno veliko fizičnega dela. Vendar pa takrat delavnica ni bila na istem mestu, kot je zdaj, ampak čez cesto, od koder so jo preselili, ko so širili cesto. Že v otroških letih je bil rad z očetom v kovačnici, še posebej pozimi, ko je bilo prijetno toplo in je sedel na ognjišču. Odločil se je, da bo nadaljeval očetovo delo, zato je šel leta 1954 za vajenca: »Takrat smo morali vajensko delo opravljati pri več mojstrih. Bil sem vajenec tudi doma, vajensko dobo pa sem končal pri mojstru Cigutu v Martjancih. Pri mojem očetu sem bil 19. vajenec, vendar smo od teh živeli še trije. Vedno sta bila dva vajenca, saj smo pri kovaškem delu rekli, da en kovač

Francu tako pri kovaštvu kakor tudi pri prodaji izdelkov na sejmiših pomaga žena Anica.

Vsako leto uvedeta v svojo proizvodnjo tudi kakšno novost in letos so to zvonci pred vhodom v gostilno in majhne sekirice, ki so simbolika ob izrazih, kot so, da ti »pade sekira v med«, »ne sekiraj se« in podobno.

ni kovač, dva kovača sta pol kovača, trije pa so en kovač.«

Za kurjenje so uporabljali koks in lesno oglje, ki so ga žgali doma. Danes Franc uporablja za kurjenje koks, ki ga pripelje iz Avstrije, kjer je precej cenejši kot pri nas. Nekoč so v kovaških delavnicah nastajala poljedelska in druga orodja, pozimi so popravljali tudi sani. Podkovali pa so tudi konje, ki so jih k njim pripeljali celo iz oddaljenih krajev, saj so imeli edino pri njih škripec, s katerim so konja dvignili, da ni brcal.

V Puconcih sta bila takrat, ko je kovačijo vodil njegov oče, ki je umrl leta 1956, še dva kovača, vendar pa je le on to delo opravljal poklicno. Franc se spominja, da je bilo še okrog leta 1970 veliko dela, saj je lahko kovač zaslužil tudi dvakrat toliko kot delavec v tovarni. Potem pa so se potrebe po kovanju poljedelskega in drugega orodja precej zmanjšale in leta 1972 so v Frankovi kovačiji podkovali še zadnjega konja: »Nekoč je bilo v vasi po štirideset konjev. Vendar pa je bilo tudi v sodobnejšem kmetijstvu še precej potreb po kovaških popravilih in izdelavi orodja in tako sem obrt nadaljeval do leta 2000, ko sem se upokojil.«

Dve uri kovanja je terapija proti bolečini v rami

Od takrat izdeluje izdelke domače obrti, manjše uporabne predmete in spominke iz kovine, kot so podkvice, svečniki, lučke, orodje za kamin, nosilci za buteljke in drugo. Tako se še danes pogosto sliši zvok kovaškega kladiva iz njegove delavnice, čeprav je star 73 let. Z ženo Anico, ki mu pri tem delu pomaga, se strinjata, da je boljše, da kaj delata, kot da bi le doma lena-

mila in gledala televizijo. Franc pravi: »Če dva dni nimam kladiva v roki, me boli rama. Zjutraj si v kovačnici zakurim, potem sledita dve uri terapije s kladivom in bolečina mine. Večkrat me na sejmiših vprašajo, ali me zaradi udarjanja s kladivom ne boli mišice, jaz pa jim odgovorim, da je to moja terapija in da me prav zaradi tega ne boli.« Anica dodaja, da sta rada v družbi, zato tudi rada sodelujeta na sejmiših, kjer Franc z veseljem odgovarja na vprašanja obiskovalcev o kovaštvu, izdelkih in drugem. Pred nedavnim sta sodelovala tudi na Mikloševem sejmu v Murski Soboti, vsak tork in soboto popoldne pa svoje izdelke prodajata tudi bolj na toplem, v Zdravilišču Radenci, kjer jima je, kot pravita, res prijetno.

Vsako leto uvedeta v svojo proizvodnjo tudi kakšno novost in letos so to zvonci pred vhodom v gostilno in majhne sekirice, ki so simbolika ob pojmih, kot so, da ti »pade sekira v med«, »ne sekiraj se« in podobno. Anica vse te izdelke na koncu tudi ročno pobarva, da ne rjavijo. Tako sta pred nedavnim dobila naročilo za 120 takih sekiric, mnoge izdelke pa vključujejo kot simbole tudi podjetja v poslovna darila.

Med mladimi za ta poklic ni zanimanja

Pri predstavitev kovaštva sodelujeta tudi z Javnim zavodom Krajiški park Goričko, Centrom DUO iz Veržej, Goričkim društvom za lepše vütro in drugimi. V sodelovanju z njimi je Franc tradicionalno kovaštvo predstavljal šolarjem, dijakom pa tudi študentom: »Vendar je za take prikaze običajno treba s sabo prinesiti tudi orodje, kar kakšnemu lončarju ni težko. Jaz pa imam precej težjega orodja, tudi 109 kilogramov težko nakovalo, tako da sem kar nekajkrat v avto natovoril skupaj za tristo kilogramov

Podkve oziroma podkvice so simboli sreče, saj naj bi varovale pred nesrečo, zato jih mnogi podarjajo kot novoletno darilo. Ker je podkev železna, simbolizira tudi trdnost in varnost.

Franc in Anica sta sodelovala tudi pri nastajanju več dokumentarnih filmov tako za slovensko kakor tudi avstrijsko in madžarsko televizijo.

Ob kovaškem ognju je v zimskih dneh prijetno toplo. FOTOGRAFIJE JOŽE GABOR

orodja.« Obiskovalci na takih prikazih lahko tudi sami poskušajo narediti kakšen izdelek, kar nekaterim gre dobro od rok, drugim pa manj. Vendar pa med mladimi ni zanimanja za to ljudsko obrt. Ko so v okviru mednarodnega projekta pred leti načrtovali tudi izobraževanje za kovača, sta se prijavila le dva. Franc in Anica sta sodelovala tudi pri nastajanju več dokumentarnih filmov tako za slovensko kakor tudi avstrijsko in madžarsko televizijo. Kot negativne izkušnje pa se spomnita dogodka, ko so jima na nekem sejmu dali stojnico, kjer sta svoje izdelke prodajala med kitajskimi prodajalci in nista skoraj ničesar prodala. Običajno imajo na sejmiših ljudski obrtniki prostor posebej in se med nje napotijo kupci, ki želijo kupiti izdelke rokodelcev: »Ti običajno vedo, kaj bodo kupili in koliko dela je bilo vložnega v izdelek. Veliko pa je na sejmiših še vedno poceni plastičnega blaga. Pri tem se pogosto zgodi, da se kupec čez nekaj časa vrne in pravi, da ura, ki so mu jo prodali, ne dela, prodajalec pa mu odgovori, da je takrat, ko jo je prodal, še delala.«

Jože Gabor

50 let ljudskih pevk iz Lipovec

Več kot sto pesmi na petih zgoščenkah

Letno opravijo več kot 30 nastopov - Ob jubileju pripravile prireditev v domačem kraju - Že trikrat nastopile v slovenskem hramu kulture

50 let so ljudske pevke iz Lipovec že nepogrešljiv del različnih krajevnih in občinskih prireditev, nastopajo pa tudi zunaj svoje občine. Pred dnevi so svoj jubilej zaznamovale v domačem kraju.

Vse skupaj se je sicer začelo že leta 1958, ko so se vaška dekleta začela zbirati v vaški kapeli in pri kateri od njih na domu ter so med druženjem tudi zapele. Največkrat so nastopile ob »proščenjih« in ob novih mašah ter praznikih. Uradno pa se je skupina ustanovila leta 1962. Najprej jo je vodila Marta Sraka, nato še nekatere druge članice. Od leta 2005 pa jih vodi Vera Bezjak. Delujejo pri Kulturno-umetniškem društvu Lipovci. Kot pravi Bezjakova, je skupina začela intenzivno delati v sredini devetdesetih let prejšnjega stoletja, ko je pristopilo kar nekaj novih pevk. Takrat so začele redno vaditi, navezale pa so tudi stike z ljudskimi pevkami

in pevci iz širšega okolja, s čimer so se tudi začeli številni nastopi in gostovanja.

Pojejo na skoraj vsaki domači prireditvi, pa tudi drugod po različnih krajih Pomurja in Slovenije. Nastopile so tudi v televizijski oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi, na različnih radijskih postajah, trikrat že tudi v Cankarjevem domu ter na različnih regijskih in republiških tekmovanjih in revijah. Pri tem so prejele številna priznanja in pohvale.

Njihov repertoar ljudskih pesmi je zelo bogat. Kot pravi Bezjakova, so jih zbirale in iskale načrtno. »Ljudske pesmi so del naše zemlje, so del našega življenja nekoč in danes in so slovenska kulturna dediščina.« Napisale in uglasbile so tudi že nekaj lastnih pesmi oz. so jih zanje napisali prijatelji iz pevske skupine, s katerimi sodelujejo. Do zdaj so jih javnosti predstavile več kot sto, te so tudi po-

Ljudske pevke iz Lipovec na prireditvi ob svojem jubileju FOTOGRAFIJA ARHIV KUD LIPOVCI

snete na petih kasetah oziroma zgoščenkah. Skupina ljudskih pevk iz Lipovec v trenutni sestavi deluje že 16

let. Kar štiri od njih pa so v skupini že od začetka. V zadnjem času skupino sestavljajo predvsem upokojenke.

Kljub temu pa letno zmorejo tudi več kot trideset nastopov, medtem ko se na vajah sestajajo do dvakrat tedensko.

Vse članice živijo v Lipovcih, čeprav jih je pet od devetih pramožnih v kraj oz. »prišlekov«, kot pravijo pri njih. Kot pravi Bezjakova, se zelo dobro razumejo. »V skupini se družimo, pogovarjamo in sprostim. Vaje v vašem domu se vedno začnejo s tračem, kar mora biti pri ženskah. Včasih, ko imamo premor in se nekaj časa ne vidimo, že pogrešamo druga drugo in komaj čakamo na vaje.«

Ob jubileju so pripravile prireditev v vašem domu v Lipovcih. Na njej so poleg njih nastopili tudi ljudski pevci iz različnih krajev Pomurja, s katerimi sodelujejo. Ob tej priložnosti so članice dobile tudi različna priznanja, med drugim srebrne in bronaste Gallusove značke.

C. K.

Alenka Fujs je samoukinja na različnih področjih ustvarjanja

S kvačkanim nakitom navdušila svoje prijateljice

Z ustvarjanjem sebi in bližnjim pogosto polepša vsakdan in posebne priložnosti - Za mlajšo generacijo ni običajno, da bi znala kvačkati

Kvačkati zna že več let. Običajno je ob posebnih praznikih kvačkala okraske, kot so na primer angelčki za novoletno jelko in podobno, kvačkan nakit pa je začela izdelovati šele letos. Pravzaprav je za to »krivo« dekle njene brata, ki jo je prosila, da ji naredi kvačkane rože na bombažno torbico. Ko je Alenka Fujs iz Motovilec enkrat začela, je kar nadaljevala in ji je naredila še ujemajoč se nakit. Pa tudi zase ga je nakvačkala. Potem so jo za podobne uhane, broške, zapestnice in prstane prosile še prijateljice, ki so bile navdušene nad njenimi izdelki, zato ima pred temi prazniki polne roke dela oziroma kvačk.

Za mlajšo generacijo ni povsem običajno, da bi znala kvačkati, zato se mi zdi Alenkino ustvarjanje toliko bolj neobičajno. »Samoukinja sem,« pove o svojih začetkih kvačkanja Alenka. »Moja mama sicer zna kvačkati, ampak jaz sem se že leta sama naučiti,« se smeje. Tako je imela pred sabo mamine knjige z navodili za začetnike, v rokah kvačko in se je po slikah učila delati pravilne petlje. »Zdaj me mama prepričuje, da bi naredila kvačkan prt, ampak jaz nimam potrpljenja za to. Raje naredim dvajset majhnih izdelkov kot enega velikega, ker rada čim

Alenka Fujs: »Raje naredim dvajset majhnih izdelkov kot enega velikega, ker rada čim prej vidim dokončan izdelek.« FOTOGRAFIJA IZ ARHIVA ALENKE FUJS

prej vidim dokončan izdelek. To pa pri prtu ni mogoče, ker bi zanj verjetno potrebovala več mesecev.« Za nakit potrebuje bistveno manj časa, saj je končen rezultat viden že v nekaj urah, čeprav je zaradi škrobljenja (in v nekaterih primerih tudi lepljenja) uporaben šele čez nekaj dni.

Med pogovorom spoznam, da je kvačkan nakit za Alenko le eno od področij, s katerimi izraža svojo ustvarjalno željo ter sebi in bližnjim pogosto z enostavnimi rešitvami polepša vsakdan. Na primer, iz glinenih loncev je naredila že več zanimivih stvari, kot so mušnica, glave različnih živali ... Tudi

ptičjo krmilnico je naredila iz glinenega lonca za rože in manjšega glinenega podstavka, ki ju je okrasila s servietno tehniko in ju povezala z vrvjo, tako da je lonec streha podstavku. Naučila se je še barvanja »remen« z batiktehniko. Sama, s pomočjo svetovnega spleta, ki je pogosto njen vir idej. »Mislim, da

sem zapravila celo škatlo jajc, preden sem ugotovila, da tista navodila niso bila najboljša oziroma pri meni ne delujejo. Ampak sem vztrajala, spremenila nekaj stvari in potem mi je uspelo,« se nasmehne Alenka, ki ji, kot se zdi, ne zmanjka idej za ustvarjanje.

Jerneja Domajnko

Gornja Radgona

Skavti Nadškofije Maribor sprejeli luč miru iz Betlehema

Luč v Betlehemu vsako leto prižge otrok, ki se je v tistem letu še posebno izkazal

Minulo nedeljo popoldne je bil v Gornji Radgoni v organizaciji tamkajšnjih skavtov opravljen sprejem luči miru iz Betlehema za območje škofij Murska Sobota, Maribor in Celje. Slovesnosti, na kateri so bile izvedene številne delavnice, se je udeležilo več kot 300 skavtov.

Projekt Luč miru iz Betlehema je v letu 1986 uvedla avstrijska televizija ORF, Slovenija se mu je pridružila v letu

1991. Luč v rojstnem kraju Jezusa Kristusa vsako leto prižge otrok, ki se je v tistem letu še posebno izkazal. Predstavniki Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, Zveze bratovščin odraslih katoliških skavtinj in skavtov, Slovenske zamejske skavtske organizacije in Zveze tabornikov Slovenije so minulo soboto prinesli v Slovenijo betlehemske luč miru z Dunaja. V nedeljo popoldne

pa je bila v Gornji Radgoni svečanost prenosa luči miru po župnijah na območju škofij Murska Sobota, Maribor in Celje. Ob tem je mašo daroval dr. Peter Štumpf, murskosoboški škof. Sicer pa bodo skavti od 20. decembra luč miru iz Betlehema, ki so jo ponesli iz Gornje Radgone, ponujali vernikom po vseh cerkvah mariborske nadškofije.

F. K.

Skavti v Gornji Radgoni sprejeli luč miru. FOTOGRAFIJA FRANCI KLEMENČIČ

Top 6 na Pomurje.si v preteklem tednu

1. Gron je vdaro, folga nan! (II)
2. Murini delavci bodo na nagrado še počakali
3. Retaši razgreli Nedelico
4. Vlada zamenjala Naftine nadzornike
5. Če bi jo želela ubiti, bi vzela sekuro
6. V tednu dni zaslužila za ves mesec

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Komentar tedna na Pomurje.si

Uporabnik Pafkač o kadrovanju v državi: »Samo v Sloveniji se spleča biti lopov!! Več pokradeš, več ljudi okoli prineseš-več veljaš!! Zadnji čas da bo konec sveta!! Zgleda da bodo naši politiki še sunce vkrali!!«

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

Le čemu se tako prisrčno smejeta akademski slikar Mirko Rajnar in lastnik soboške galerije Robin Robin Kozar? Mogoče temu, da nihče še ni obesil slik v prazne okvirje? A ne, čakajte, to so slike. Šalo na stran, gre za ciklus Rajnarjevih belih slik, imenovan Jutro. Nekaterim so jutra siva in meglena, Mirko pa jih je v galeriji predstavil bolj po umetniško. FOTOGRAFIJA NANA RITUPER RODEŽ

Pravijo, da na plesnem tečaju zumba človek lahko doživi marsikatero presenečenje. Temu bi verjetno pritrdila tudi Brigita Gumilar iz Murske Sobote, ki so jo ob njenem abrahamu presenetile soudeleženke tečaja v gasilskem domu v Črnelavcih. Kaj bi šele bilo, če bi bil to tečaj tanga?! FOTOGRAFIJA D. D.

Ja, vojna je bila vsaj doslej domena moških. Bitke, orožja, taktika. Dovolj je bilo, so si mislili Ivanka Huber, Maja Godina Golija in Feri Kuzmič (prvi trije z leve) in skupaj izdali knjigo o tem, kako so tudi civilne ženske prispevale svoj delež v prvi in drugi svetovni vojni. In to ne z orožjem, ampak s skrbjo za družine, ki so ostale v zaledju fronte. Delo so predstavili v soboški knjižnici, kjer si ga je z zanimanjem ogledala tudi nova ravnateljica Jasna Horvat (prva z desne). FOTOGRAFIJA NANA RITUPER RODEŽ

V dvorcu Rakičan so v torek popoldne pripravili božično rajanje za otroke. Skoraj 40 otrok je nestrno pričakovalo Božička, še prej pa jih je razveselil Rok Tratnik iz resničnostnega šova Gostilna išče šefa. Rok je ob tej priložnosti skuhal tudi zanimivo večerjo in jo polepšal s svojo sladico Rokov kolač.

FOTOGRAFIJA J. S.

Božiček je očitno pohitel tudi v Radencih. V športni dvorani je namreč v več osebnostnih različicah obiskal dobrodelni rokovski koncert, kjer so zbirali prispevke za pomoč družini, ki ji je nedavno pogorela hiša. To je bil še en dokaz, da nima samo Božiček velikega srca, ampak ga imajo tudi rokerji. In njihovo občinstvo. FOTOGRAFIJA TOMO KOLEŠ

Šolarji so se tokrat izjemno izkazali na festivalu kratkega filma v Murski Soboti. V MIKK-u so se pojavili v rekordnem številu, prikazali kakovostne filme, bili pa so tudi izjemno dobro razpoloženi. Pa ne samo oni, ampak tudi njihovi mentorji, kakor kaže naš primer pedagoginje Darinke Zelko z OŠ II. Nagradno vprašanje: katera od oseb na fotografiji je ona? FOTOGRAFIJA TOMO KOLEŠ

Zločin iz strasti

Zaradi ljubosumja pelo kladivo

Megy Jerebic sodijo za poskus uboja – V ljubezenskem trikotniku je prišlo do vroče krvi

»Če bi jo želela ubiti, bi že doma vzela nož ali sekiro,« je med izpovedjo na sodišču dejala Megy Jerebic, ki je obtožena, da se je 16. julija letos ponoči splazila v spalnico Mateje Gomboc v Melincih, ki je spala s triletnim sinčkom, in jo s kladivom najmanj enajstkrat udarila po glavi. Žrtev je imela številne rane, najhuje pa je preprečila Marija Felicijan, mama partnerja Gombočeve, ki je Jerebičovo po preirvanju vrgla iz hiše. Tudi sama jo je skupila – kladivo ji je zlomilo nos. Na predobravnavnem naroku, kjer se obtoženci izrekajo o krivdi, je 18-letnica priznala le to, da je povzročila poškodbe Felicijanovi. Zdaj ji sodijo za poskus uboja Gombočeve.

Za Megy Jerebic velja ukrep prepovedi približevanja Mateji Gomboc.

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Ni zahtevala odgovorov

Povod za zločin iz strasti je obtoženka našla v besedah ljubimca Florijana Felicijana, sicer partnerja Gombočeve: »Noč po mojem rojstnem dnevu sva preživela skupaj. Pogovarjala sva se, kako bi bilo lepo, če bi bila lahko skupaj. Rekel mi je, da se zato morava znebiti Mateje, ki je govorila, da bo ubila otroka, če jo bo zapustil.« Štiriindvajset ur pozneje se je obtoženka v skoraj deset kilometrov oddaljene Melince odpravila s kolesom. Kladivo je pobrala na žrtvinem dvorišču: »Želela sem le najti dokaze, da vara Felicijana.« Priznala je, da se je s kladivom spravila nad tekmičo v ljubezenskem trikotniku. Zakaj, pravzaprav ni povedala. Bili pa sta skregani na vso moč – v lase sta si skočili že pred zločinom. Potem ko je Jerebičovo po napadu Marija Felicijan nagnala iz hiše, je ta odvrkla kladivo in odšla domov. Orodja, s katerim je tolkla obtoženka, preiskovalci nikoli niso našli. Obtoženka je namignila, da ga je pospravil njen ljubimec: »Povedal mi je tudi, kje imata spalnico.«

Mateja Gomboc je v solzah podoživela minute groze. Z desno roko se

je branila pred zamahi kladiva, z levo pa je ščitila svojega otroka, ki je ležal z njo v postelji. Medicinski izvedenec, zdravnik Izток Starc je pričal, da je pri udarcih šlo za zamahe s polno močjo in da bi bil lahko za Gombočovo usoden že en sam udarec: »Le malo je manjkalo, da bi prišlo do krvavitve v možganih.« Gombočeva je dejala, da je po napadu dvakrat klicala Felicijana, vendar se ta ni takoj oglasil in jo je poklical pozneje. Obtoženke v dvorani sploh ni pogledala, odgovorov o ravnanju Felicijana, s katerim sta par 12 let, pa ni zahtevala in »me niti ne zanima«.

Obe je imel vrh glave

Megy Jerebic, ki jo na sodišču zagovarjata odvetnika Jože Šafarič in Janez Lovrec, se je kmalu po zločinu po telefonu pogovarjala s Felicijanom, s katerim si sicer še vedno dopisujeta. »Klical sem jo in ji dejal, da je šla predaleč. Naredila se je, kot da ne ve, o

čem govorim,« je povedal policist, ki je bil tisto ponedeljkovo jutro v Ljubljani na službeni dolžnosti. Tudi nekaj ur pred usodnimi minutami sta se sestala – Jerebičeva mu je podarila uro in ga vprašala, ali bi se poročil z njo – in si pozno v noč pošiljala SMS-sporočila. »Njenega vprašanja nisem jemal resno.« Na prostoru za priče je še dejal, da ni videl prihodnosti v razmerju z obtoženko. Ljubimca sta bila leto dni, vedno pa ji je dopovedoval, da je pred njo lepa prihodnost in bo gotovo spoznala pravega moškega zase. Dijakinja četrtega letnika ekonomske gimnazije, ki si je denar služila kot natakara, pa tega očitno ni zmogla preboleti in se je zato odločila, da vzame v roke kladivo in si usodo prikoji po svoje.

Sodnica Natalija Pavlič Goldinski je priči predstavila, kaj je povedalo mlado dekle. »Nikoli nisem rekel, da se morava znebiti moje partnerice.« Jerebičovo je tisti večer po njeni za-

bavi za rojstni dan odpeljal domov, ta pa se je želela ljubiti z njim: »Bil sem zelo pijan. Slekla se je in splezala name. Branil sem se, dokler nisem zaspal. Zjutraj sem se zbudil in šel domov.«

Zanikal je, da bi skril kladivo, saj je iz službe prišel šele okoli devete ure zjutraj, ko so kriminalisti že opravljali ogled kraja zločina. »Možno pa je, da sem ji opisal stanovanje, saj sva si precej zaupala.« Pavlič-Goldinski je večkrat ponovil, da ni načrtoval skupnega življenja z obtoženko. Na vztrajanje Jerebičeve, naj prizna, da si želi biti le z njo, pa je jezno odvrnil: »Obe sem imel vrh glave. Ker sem imel doma vsega preveč, sem prišel k tebi, ki pa si se mi usedla za vrat!« Sojenje se nadaljuje sredi januarja.

Andrej Bedek

Cev za zavore

Višji državni tožilec Branko Murmayer je Megy Jerebic vprašal, ali je slišala, da je pred zločinom nekdo prerezal cev za zavorno olje na avtu Mateje Gomboc; porazal pa je tudi trampolin na dvorišču hiše, kjer je živila žrtev. Obtoženka je odgovorila, da sploh ne ve, kje ima avtomobil cev za zavorno olje. Florijan Felicijan je izbranko tolažil, naj se ne obremenjuje, ko je videla, da je bil avtomobil namerno okvarjen, ta pa je zavoljo vsega imela »slab občutek«. Kot je še povedala, se je počutila ponižano, ko je prejela SMS-sporočila Jerebičeve. Felicijan je o sporočilih govoril z obtoženko, ki mu je zanimala, da bi jih pisala. Prerezano cev je prav tako povezoval z ljubimko.

okc poroča

Obeski kot pomoč vlomilcem?

Po elektronski pošti in spletnih družbenih omrežjih kroži sporočilo, ki svari pred novim načinom vlamljanja s pomočjo čipov, vgrajenih v obeske za ključke. »Te dni se na raznih parkirnih prostorih in bencinskih servisih brezplačno delijo obeski za avtomobilske ključke ali drugi manjši dodatki za vozilo,« piše v opozorilu. Navodilo je, naj nihče ne jemlje teh stvari, ker je menda vanje vgrajen manjši čip, s katerim »kriminalci sledijo vašemu gibanju do hiše in tako ugotovijo, kdaj ste doma. Ko ste odsotni, pa vlomijo.« Ob koncu opozorila je zapisano, da naj bi bilo to delo romunskih kriminalcev, ki so iznašli nov način vlamljanja. Iz policije so sporočili, da še niso prejeli prijave ali obravnavali takšnega primera.

Moldavec je tihotapil cigarete

Pred dnevi je mariborski mobilni oddelk na pomurski avtocesti A5 opravljal poostren nadzor osebnih in tovornih vozil. Cariniki so ustavili avtomobil z italijansko registrsko tablico, ki ga je vozil Moldavec. V prtljazniku in na zadnjih sedežih je tujec imel več kartonov in potovalnih torb. V njih je bilo 474 zavojev neprijavljenih cigaret (94.800 kosov). Znesek prikrajšanja dajatev pri uvozu je znašal 11.456 evrov. Cigarete in vozilo so cariniki zasegli, zoper voznika pa uvedli postopek o prekršku.

Policisti nad zelo opite voznike

V okviru vseevropske akcije, ki jo vodi Evropska zveza prometnih policij, bodo tudi pomurski prometni policisti v decembru poostreno preverjali psiho fizično stanje voznikov. December je mesec, ki je zaradi nesreč, povezanih z alkoholom, med najbolj kritičnimi obdobji v letu. Voznike zato opozarjajo na tragične posledice vožnje pod vplivom alkohola ali drugih psihoaktivnih snovi ter pozivajo k previdni, odgovorni in predvsem trezni vožnji. Glavni nalogi policistov sta poostren nadzor nad psiho fizičnim stanjem voznikov, zlasti v bližini gostinskih lokalov, diskotek in nočnih klubov ter drugih mest, kjer se pričakuje tovrstna problematika, in poostren nadzor nad spoštovanjem določb Zakona o omejevanju porabe alkohola oz. nadzor nad točenjem mladostnim osebam in vinjenim posameznikom, predvsem v različnih lokalih.

Med prazniki na delu vlomilci

Praznični čas je priložnost tudi za vlomilce, ki svoje podvige načrtujejo, ko mnogi morda odpotujejo od doma. Opozorite sosede na svojo daljšo odsotnost. Vgradite sodobno ključavnico, prečno zaporo, alarmno napravo ali najemite sef. Večjih vsot gotovine in dragocenosti ne hranite doma, na spletnih straneh opozarjajo policisti. Za zmanjšanje možnosti, da vlomilci vlomijo prav k vam, policisti svetujejo naslednje. Če stanujete v pritličju ali v nižjih nadstropjih, si najprej oglejte kritične točke svojega stanovanja. Postavite se v vlogo vlomilca in razmislite, kje bi vi vstopili v stanovanje. Tem točkam posvetite posebno pozornost. V veliko pomoč policistom pri preiskovanju kaznivih dejanj je dober opis predmetov, predvsem nakita, ali fotografija, zato priporočajo, da nakit in druge dragocenosti fotografirate, fotografijo shranite in jo ob morebitnem kaznivem dejanju izročite preiskovalcem.

Smrtna nesreča

Vse okoliščine še niso razjasnjene

Franc Žilavec iz Domajinec je obtožen, da je maja 2009 v Krašjih povozil mopedista

Na Okrožnem sodišču v Murski Soboti poteka sojenje 67-letnemu Francu Žilavcu iz Domajinec, ki je po prepiranju tožilca Bojana Misje 12. maja 2009 na cesti pred Krašči v bližini žage s traktorjem povozil 49-letnega Antona Gjergjeka iz Topolovec. Žilavec je obtožen, da je pijan nena doma zavil levo in zadell mopedista, ki ni preživel, čeprav je imel na glavi čelado. Obtoženec trdi, da ni kriv in da se je Gjergjek sam zapeljal pod njegov traktor. »Ne spominjam se ničesar, edino vem, da je naenkrat počilo. Sam sem obnemel in se znašel v jarku. Nikakor mi ni jasno, kako je pokojni prišel pod traktor.«

Žilavec je že na predobravnavnem naroku, kjer krivde ni priznal, v spis vložil fotografije nesreče iz časopisov, za katere pravi, da bolj natančno kot policijske kažejo, kje je bil po nesreči traktor. »Traktor je obrnjen proti mopedu, ker mi je zasakalo volan, potem ko je nekaj trčilo vame.« Iz obtožnice še sledi, da je obtoženi s traktorjem prevozil mopedista in ga celo nekaj časa vlekel pod seboj. Tudi pokojnik je bil pod vplivom alkohola.

Vse okoliščine nesreče pa še niso popolnoma razjasnjene. Kot kaže, je mopedist padel po tleh že nekoliko prej, kot ga je prevozil trakto-

rist; umrl pa je zaradi poškodb, ko ga je traktor stisnil ob bankino. Sodnik Stanislav Jug je odločil, da se bo sojenje nadaljevalo 9. januarja, ko bo

zaslišan izvedenec medicinske stroke. Rekonstrukcije, ki jo je predlagala obtoženčeva odvetnica Tanja Koračin Bohar, pa najbrž ne bodo naredili, ker

ta ne bi prinesla drugačnih odgovorov kot že dve izvedenski mnenji prometnih strokovnjakov, ki sta v spisu.

Andrej Bedek

Predlog je bil, da bi naredili rekonstrukcijo nesreče. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Poroka presenečenja

Poroka, ki jo bo težko prekositi

»Če bi vedeli, da so vabljeni na poroko in ne na običajno zabavo, bi jih verjetno prišlo več«

K.: Lepo ste vabljeni v Ljubljano na G.-jevo zabavo za rojstni dan. In na mojo zabavo, ker se vračam v domovino. Vse skupaj: vselitev, rojstni dan, moja vrnitev v Slovenijo.

Jaz: ... in še kaj.

K.: Natančne koordinate za zabavo in podobno ti še sporočim.

Jaz: Super!

K.: Bo pa gotovo na ta dan.

Zgoraj je objavljen del pogovora z zelo dobro prijateljico, ki ga danes

bela obleka, ki jo je K. skrivala pod plaščem, je bila le dodaten element za nadaljevanje šale, ki jo je sprožilo taksistovo vprašanje. Kot je postalo zabavno tudi to, da je lokal le streljaj od cerkve. Šele, ko so se iz pinjate namesto bonbonov vsule broške, na katerih so bili zapisani začetnici njihovih imen in srček, smo gostje drug za drugim začeli presenečeno spoznavati, da smo zares svatje. »Če do zdaj niste ugotovili, naj vam poveva, da sva se danes poročila.« V tistem trenutku so postali vsi znaki, da smo na poročnem slavlju, razumljivi. Saj je vsaka poroka po svoje nepozab-

razumem popolnoma drugače kot takrat, ko se je odvijal. Temu, da se K. ni odzvala na moj medklic »in še kaj«, nisem pripisovala posebne pozornosti, ker niti nisem pričakovala odziva nanj. Kot se mi tudi ni zdelo nič nenavadnega, da je posebej podarila, da bo praznovanje »gotovo na ta dan«. Še danes se zabavam ob misli, koliko sporočil, da grem na poroko, sem spregledala. Hkrati pa sem vesela, ker sem se odzvala šestemu čutu in sem se kljub drugim obveznostim odpravila v Ljubljano – v običajnih oblačilih za vrsto zabave, ki sem jo pričakovala, in z manjšima dariloma zanj in zanj.

Prvo znamenje za poroko bi lahko razbrala že iz zgoraj navedenega pogovora. Naslednji dve, ki ju prav tako nisem vzela zares, saj sem imela enostavni pojasnili zanj, sta bili število povabljenih ljudi in to, da sta K. in G. za zabavo najela catering. Morda bi morala resneje vzeti vprašanje taksista, ali je v tistem lokalu, kamor mora peljati, poroka. Lahko bi tudi opazila, kako je K. za trenutek obstala na mestu, ko sem jim ponovila taksistovo vprašanje. Ampak nisem ničesar zaslutila, saj se je moja prijateljica še pravi čas »rešila« s šaljivim odgovorom. Podobno, kot je to storila ob opazki, da je zelo elegantno oblečena. Preprosta kratka

na, a skupek dobrega načrtovanja, kančka iznajdljivosti in tudi nekaterih naključij je pripeljal do najbolj nepozabnega poročnega slavlja.

Poroka presenečenja je vrsta poroke, ki ni za vsakogar, kot tudi tradicionalna poroka ni blizu vsakomur, ki se želi poročiti, a K. in G. sta dosegla svoj namen – da smo prijatelji praznovali in se veselili z njima brez običajnega (pogosto neprijetnega) razbijanja glave pred poroko, kaj obleči in kakšne vrednosti bi morale biti darilo. Čeprav se mi zdaj zdi smešno, kako nisem razumela niti enega znaka, da se bom znašla na poroki, sem hkrati neznansko vesela, da se v nobenem trenutku ni-

sem posvečala branju med vrsticami. »Vem, da bi jih prišlo več, če bi vedeli, kaj nameravava, ampak potem bi poroka presenečenja izgubila velik del svojega čara,« se danes smeji K., jaz pa ob glasnem pritjevanju njeni misli ponovno pomislim, kako bi se jezila nase, če se ti isti dan ne bi odločila iti v Ljubljano na praznovanje »vsega skupaj«, kot je poroko v vabilu na njuno zabavo poimenovala K. J. D.

Pomemben del priprav na poroko so tudi odločitve, povezane z vabili, kartončki z imeni in podobnim, vse pa naj bi bilo usklajeno s temo in barvami poroke. FOTOGRAFIJA A. NANA RITUPER RODEZ

Poročni dan v objemu treh src Zdravilišča Radenci

Za poročna slavlja vam ponujamo:

večnamensko avlo za civilni obred poroke in sprejem gostov z aperitivom, veliko hotelsko teraso, romantično kapelico Sv. Ane v parku za cerkveni poročni obred, restavracijo Radin (do 250 gostov), kavarno Swing (do 70 gostov) za poročno kosilo ali večerjo, veliko plesišče in oder za glasbo, garderobo za goste, popuste pri hotelskih namestitvah, zadostno število parkirnih prostorov

... pogostitev vam pripeljemo tudi na dom

Informacije:

Zdravilišče Radenci, Zdraviliško naselje 12, 9252 Radenci
T: 02/520-10-00; F: 02/520-27-23
Kontaktna oseba: Branko Slavinec
branko.slavinec@zdravilisce-radenci.si

18. - 20.1.2013 sejem

POPOLNA
POROKA

poročne obleke, fotografi, ponudniki gostinskih storitev, cvetličarji, zlatarji, potovalne agencije, organizatorji porok, ... v Zdravilišču RADENCI s soorganizatorji Agencijo WIND & FRONTAL

Butik cvetja
Sanja

Slovenska ul. 38, 9000 Murska Sobota
tel.: 031 534 389
e-pošta: butikcvetja.sanja@gmail.com

Si želite unikatno sanjsko obleko?
MODNO ŠIVILISTVO
Metka

Lendavska ulica 13 b,
Murska Sobota
GSM: 051 382 664
Delovni čas:
ponedeljek-petek:
13.00- 17.00

HOTEL DIANA
Zgodbe živih polj ★★ ★

NAJ SE VAJINA ZGODBA O SREČI ZAČNE PRI NAS.

Več informacij
E-mail:
poroka@hotel-diana.si
Telefon
02 51 41 200

ZA VSE NAJLEPŠE STVARI V ŽIVLJENJU

Ponujamo vam majhne in velike pozornosti za vsako svečanost:

- vabila, jedilne liste, zahvale, sedežni red,
- bogata ponudba konfetnih aranžmajev, ki nosijo v sebi tradicijo in čar slovesnih trenutkov,
- izposojamo prevleke za stole,
- pomagamo vam tudi pri lastnem ustvarjanju z različnimi materiali od papirja, rožic, trakov in še in še.

Wind

Cvetkova 2, Murska Sobota
Tel.: 02 531 19 75, GSM: 031 442 083
www.porcivase.si, e-mail: info@wind.si

Posebni dogodki se zgodijo ob posebnih trenutkih in na posebnih mestih.
Naj bo ta trenutek samo vaš.
Doživite ga v HOTELU DIANA

POROKA PO VAŠI MERI
www.hotel-diana.si

Prepusite organizacijo svojih poslovnih dogodkov, osebnih praznovanj in porok nam.

Pri nas lahko tudi najamete vse, kar potrebujete za izvedbo slovesne priložnosti (prevleke za stole, namizne prte, okrogle mize, barske mize, stole, vaze, svečnike različnih oblik in dimenzij ...).

Naj vaša pravljica oživi.
Več informacij:
barbara@agencija-sever.com, 031 304 754

agencija sever

Foto Zauneker, d. o. o.
Talanyjeva 1, 9000 Murska Sobota
PE: Trg zmage 3, M. Sobota
www.foto-zauneker.si
www.onlidigital.com
Tel.: 534 11 55, GSM: 041 673 597
fotozau@siol.net

Ugodne cene fotografranja porok, izdelave poročnih fotografij in fotoknjig.

Poročne torte

»Kolikor je ljudi, toliko je različnih tort«

Skoraj ni želje bodočih mladoporočencev, da je Mlinopek ne bi mogel izpolniti

Poroka brez torte skoraj ni poroka. Izvira še iz zelo starih časov in je bila v mnogih kulturah povezana tudi z rituali plodnosti. Mladoporočenca, ko skupaj razrežeta torto, drug drugemu postrežeta s kosom in običajno je, da kar tekmujeta, kateri jo bo drugemu bolj razmazal po obrazu. Kljub temu pa sta pomembnejši vprašanji od tega, kako zelo si bosta torto mazala po obrazu, katere barve in kakšnega okusa naj bo torta.

Barve in okusi

»Kolikor je ljudi, toliko je želj,« se smeje vodja pekarnice v Mlinopeku Erika Smodiš in pojasnjuje, da kljub temu prevladujejo naročila za bele torte, v zadnjem času pa je vse več želj po barvnih dodatkih, kot so trakovi okoli posameznega nadstropja torte ali dodajanje pravih ali sladkornih rož. »Običajno želijo barvno usklajenost s celotno temo poroke. Kar se okusov tiče, pa strankam svetujemo, naj izberejo več različnih okusov, da si lahko svatje izberejo tisti kos, ki je bolj po njihovem okusu,« dodaja tehnologinja v Mlinopeku Tanja Džuban. Okus pogosto prilagodijo tudi letnemu času, ko je poroka. Jeseni je več kostanjevih, poleti pa prevladujejo naročila za sveže sadne torte.

Oblike

Tako se okroglim tortam vse bolj pridružujejo tudi pravokotne in tudi kombinacije različnih oblik. »Lahko bi naredili tudi trikotno, če bi bila takšna želja bodočih mladoporočencev. Skoraj ni ideje, ki je ne bi mogli uresničiti. Vendar včasih skušamo stran-

Prevladujejo naročila za bele torte, v zadnjem času pa je vse več želj po barvnih dodatkih, kot so trakovi okoli posameznega nadstropja torte ali dodajanje pravih ali sladkornih rož. FOTOGRAFIJA ARHIV MLINOPEKA

Peki naredijo torto le kak dan pred poroko, zato lahko pari svoje želje za poročno torto še nekaj dni pred velikim dogodkom spremenijo. Skoraj ni ideje za torto, ki je v Mlinopeku ne bi mogli uresničiti.

FOTOGRAFIJA
JERNEJA DOMAJNKO

kam pojasniti, zakaj njihova izbira ne bi bila najboljša,« še pravi vodja pekarnice. Na primer, torta se bo zelo verjetno uničila, če bodo kot nosilno torto oziroma spodnje nadstropje izbrali šarlotno, saj bo teža zgornjih nadstropij prevelika, tudi če so ta prav tako šarlotna.

»Tradicijo, da se na vrh torte dodata ženin in nevesta, vse bolj izpodrivajo želje po začetnicah para ali pa dodamo rože, kroglice, metuljčke ... Sem pa tudi že sama oblikovala figurice za na torto, saj sta si mladoporo-

čenca zaželela bolj šaljive podobe,« opisuje Mlinopekova tehnologinja naročilo za torto na temo zimske pravljice. »Zanimivost te torte so bile tudi kroglice rafaelo, ki smo jih izdelali pri nas in dodali, da bi delovala kot snežinke.«

Torto naredijo tik pred zdajci

Zaradi ameriških filmov, v katerih je poroka prikazana kot rezultat večletnega truda in priprave, me presene- ti odgovor Tanje Džuban na vpraša-

nje, kdaj najpozneje naročiti poročno torto. »Običajno sicer pridejo kakšen mesec prej, da lahko na seznamu obveznosti to odključajo, vendar lahko še nekaj dni pred poroko spremenijo svoje želje, saj torto naredimo le kak dan prej. Tako bi v izjemnih primerih lahko danes naročili torto in jo jutri dobili.« Vendar pa je bolje, če se za poročno torto dogovori prej, saj le tako v Mlinopeku zagotavljajo, da bodo lahko izpolnili vse želje bodočega moža in žene.

Jerneja Domajnko

Mednarodni sejem gramofonskih plošč

Nekaterim zgolj posel, drugim brezmejna strast

Cene vinilnih plošč so se gibale med 3 in 30 evri – »Ne, jaz nisem Bora Đorđević«

V dvorani Štuk v Mariboru, prav tam, kjer je le nekaj dni prej potekala tradicionalna Prekmurska gibanica, je bil minuli konec tedna prvi mednarodni sejem gramofonskih plošč, ki je trajal kar dva dni. Tovrstni sejmi so v štaterski prestolnici sicer v preteklosti že potekali, vendar še nikoli prej niso bili mednarodni. Letošnji sejem je organiziral Second hand record shop Vinilnik iz kina Udarnik, udeležilo pa se ga je nekaj deset prodajalcev gramofonskih plošč iz vse Slovenije, pa tudi iz Hrvaške in Srbije, zadnjo je zastopal Jugovinyl iz Beograda. Kupcev in kibicev je bilo v dveh dneh malce več kot prodajalcev, med tistimi, ki so med pestro ponudbo vseh glasbenih žanrov – od popa, fanka, soula, regija in roka prek originalnih produkcij iz tujine do jugoslovanske in slovenske glasbe na čelu z Avseniki – zavihali rokave in več ur kopal po »gajbicah« in v skatlah, pa so bili tudi Pomurci.

A največ pozornosti sta pritegnila dva zanimiva lika. Jožef Čaki iz Kopra je vsakega obiskovalca pri svoji stojnici najprej pozdravil z besedami: »Ne, jaz nisem Bora Đorđević.« Nato pa ob svoji obširni kolekciji plošč jugoslovanske in italijanske glasbe priznal, da sebe ne

Očitno je Tito letos zelo v modi: Jožef Čaki iz Kopra s posebnim katalogom, v katerem je tudi gramofonska plošča. Cena: 50 evrov.

šteje ravno med zagrete ljubitelje črne plastike: »Zame je to izključno posel. Jaz samo prodajam, nisem pa zbiralec.« In res je na njegovi vizitki pisalo »Prodaja vinil gramofonskih plošč«. Je pa zato pošteno pokazal na svojega soseda, ki je imel stojnico nekaj metrov stran, in poudaril: »On pa je verjetno najbolj strasten zbiralec vinilnih plošč v Sloveniji.« Roman Pavlin iz Kranja se res ukvarja s prodajo, menjavo in odkupom gramofonskih plošč, legenda pa pravi, da je pri nas prava živa enciklopedija LP-jev in da ima doma več kot dvajset tisoč plošč. Nekaj takega se je dalo razbrati tudi iz njegovih tokratnih besed: »Od vseh plošč, ki jih sedaj prodajam, imam doma še najmanj eno kopijo, skupno pa jih hranim vsaj desetkrat več, kot jih je tukaj na voljo.« Sam kupuje plošče, ki jih še nima v svoji kolekciji, na sejmiših v tujini: »V nekdanji domovini se jih je dalo dobiti na srbohrvaškem trgu ali pa sem jih naročal po pošti iz Anglije. Sedaj pa hodim na sejme predvsem v Italijo in Avstrijo. V Italiji sta najboljše sejma gramofonskih plošč, ki nista daleč od nas, v Pordenoneju in Veroni, potem pa so še dobri v Coneglianu, Padovi, Codroipo, Vidmu in Bologni. V Avstriji pa je

Roman Pavlin: »To je bil prvi format, na katerem sem začel poslušati glasbo, in zame je še vedno najboljši.«

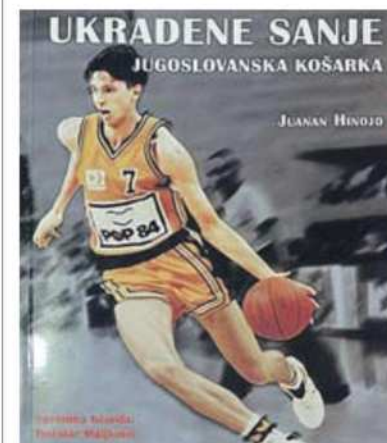
največji na Dunaju, omenil pa bi še tista v Dornbirnu in Innsbrucku.« Pavlin se pri prodaji strogo drži svojega pravila: »Nikoli ne bi mogel prodajati obtolčene in umazane plošče, kakor to vidim pri nekaterih drugih prodajalcih. Vprašanje je potem tudi, kakšno kakovost si sploh želi kupec takšnega izdelka. Vse moje plošče so kot nove, urejene in brezhibno čiste.« In zakaj je še vedno tako zaljubljen v plošče: »To je bil prvi format, na katerem sem začel poslušati glasbo, in zame je še vedno najboljši, predvsem kar se kakovosti in topline zvoka tiče.« Organizatorji so že napovedali, da bo mednarodni sejem gramofonskih plošč v Mariboru postal tradicionalen.

Tomo Koleč

knjigober

Ukradene sanje – jugoslovanska košarka

Juanan Hinojo

Kaj imajo skupnega imena, kot so Ivo Daneu, Krešimir Ćosić, Mirza Delibašić, Dražen Petrović, Saša Đorđević, Jure Zdovc? Vsi so legende oziroma v nekaterih primerih preminule legende jugoslovanske košarke. Knjiga *Ukradene sanje*, ki je nastala pod peresom španskega oboževalca jugoslovanske košarke Juanana Hinoja, je gotovo po meri vseh košarkarskih sladokuscev in romantikov. Hinojo je sicer diplomirani učitelj športne vzgoje, ki ima tudi licenco za košarkarskega trenerja, kar še potrjuje njegovo ljubezen do te igre. Prav zato se je odločil, da vse svoje znanje in navdušenje nad omenjenimi igralci združi v knjigo, ki bo nekakšno popotovanje skozi čase, ko je bila Jugoslavija v vrhu svetovne košarke. Knjiga bralca popelje čisto na začetek, ko so se pod košem podili Dražen Dalipagić, Dragan Kićanović in drugi, ter se dotakne generacije »nepremagljivih«, v kateri so bila imena, kot so Toni Kukoč, Vlade Divac in Dino Rada. Špančevo delo je razdeljeno v več sklopov, ki zajemajo družbenopolitično-zgodovinski okvir, uspehe reprezentance, dotakne se državnega prvenstva med letoma 1983 in 1991 ter postreže s podrobnim opisom zvezdnikov tistega časa. Prav tu avtor naniza razne zanimivosti in anekdote, ki knjigi dajejo pristnost in čar. Slovenci smo svoj prevod dobili po zaslugi košarkarice Katje Temnik, svoje navdušenje nad knjigo in znanjem Hinoja pa je med drugim izrazil tudi zdajšnji selektor slovenske reprezentance Božidar Maljković. Za vse, ki so imeli privilegij spremljati omenjene zvezdnike, je knjiga *Ukradene sanje* obvezno čtivo. Sicer pa naj bi knjiga dobila svoje nadaljevanje, njena predstavitev pa bo menda pred evropskim košarkarskim prvenstvom, ki ga bo prihodnje leto gostila Slovenija.

Smiljan Kuhar

Roman Pavlin iz Kranja je verjetno najbolj strasten zbiralec vinilnih plošč v Sloveniji, saj jih ima doma menda več kot 20 tisoč: »Nikoli ne bi mogel prodajati plošče, ki je obtolčena ali umazana.« FOTOGRAFIJA TOMO KOLEŠ

Peti festival kratkega filma

OŠ I: Što kradne bilice?

Nagrada tudi Dečku s svetilko

V Mladinskem informativnem in kulturnem klubu v Murski Soboti je minuli petek potekal tradicionalni, že peti festival kratkega filma za osnovnošolce, imenovan Mikrofيلم. Prijavljenih je bilo kar 29 kratkih filmov iz petnajstih kulturno-izobraževalnih institucij iz vse Slovenije, sodelovale so tudi pet pomurskih osnovnih šol in porabska osnovna šola iz Stevanovca, kar je skupno pomenilo rekordno število prijavljenih osnovnošolcev. »Kakovost letošnjih prijavljenih filmov je zelo visoka, tako da bi si skoraj vsi zaslužili kakšno nagrado,« je ob koncu festivala dejal programski vodja Mikrofيلma Janez Žlebič. A nagradi sta bili podeljeni le dve.

Prvi zmagovalac festivala po izboru tričlanske strokovne žirije je kratki film *Deček s svetilko*, ki so ga ustvarili učenci Osnovne šole Apače (na fotografiji) pod mentorstvom znanega radgonskega filmarja, scenarista in režiserja Vasje Rovšnika (v ozadju). Drugi zmagovalec festivala, in sicer po izboru občinstva, pa je kratki film *Što kradne bilice?* (kdo krade jajca), delo učencev Osnovne šole I iz Murske Sobotice pod mentorstvom Mateja Kolmanka in Simona Hauka. Glavni cilj festivala Mikrofيلم je spodbujanje osnovnošolske filmske ustvarjalnosti in izvirnih idej mlade filmske kulture.

Tomo Koleč

Učenci OŠ Apače so prejemniki nagrade za najboljši kratki film po izboru strokovne žirije. FOTOGRAFIJA TOMO KOLEŠ

Prva državna odbojcarska liga

Velik spodrsrljaj Pucončank

Nepričakovan poraz z zadnjimi na lestvici – Grosupeljčanke presenetile s svojo nepopustljivostjo

Čeprav se je Pucončankam pred tekmo 11. kroga 1. DOL za ženske nasmihala že peta zmaga, saj je v goste prišla ekipa ATK Grosuplje, ki je na repu prvenstvene lestvice, niso izkoristile lepe priložnosti, ampak so morale priznati poraz z 1 : 3 (-22, -24, 16, -21).

Športna dvorana Ekonomske šole Murska Sobota, 200 gledalcev, sodnika: Tomaž Melavc (Šempeter pri Celju) in Matjaž Lihteneker (Topolšica).

Kema Puconci: Koler 1, Praprotnik 6, Vidonja 10, Franko, Škraban 8, Banfi, Donša, Borko 14, Frumen 6, Sakovič 7, Topolovec 1.

ATK Grosuplje: Sirk 9, Uršič 1, Pene 8, Premože 5, Verbole 17, Seitl, Crnjac 9, Mehle 3, Kocjan 5, Fabjan.

Že v prvem nizu so gostje pokazale, da se ne mislijo vdati v usodo. Povedle so namreč s kar 8 : 2, domačinke pa so prvič izenačile šele pri 14. točki. Nato so gostiteljice celo povedle s 17 : 16, vendar pozneje naredile več nepotrebnih napak in Grosupeljčanke so povedle z 22 : 20. Čeprav je Pucončankam uspelo izenačiti na 22 : 22, so gostje dobile niz po nekaj odličnih začetnih udarcih Marine Crnjac. Gostiteljicam je bolje kazalo v drugem nizu, saj so ob prvem tehničnem odmoru vodile z 8 : 6, ob drugem pa je bilo 16 : 14. Žal niti prednost 23 : 20 ni bila dovolj, saj je gostjam uspel preobrat. Naprej so izenačile na 23 : 23, nato pa izkoristile drugo sklepno žogo. Tretji niz je popolnoma pripadel Pucončankam, ki so povedle z visokih 18 : 10 in po dveh uspešnih začetnih udarcih kapetanke Ane Praprotnik niz sklenile s 25 : 16. Ko so v četrtem nizu domačinke povedle z 19 : 17, je Grosupeljčankam uspel nov preobrat in so se veselile nenadejane zmage v Murski Soboti. Tokrat so Pucončanke popolnoma odpovedale pri sprejemu, ki je bil zares slaba točka, pridružila pa se je še neučinkovita igra v napadu.

Drugi izidi: Luka Koper – Aliansa 2 : 3, UOK Vital Ljubljana – Zgornja Gorenjska 0 : 3, Hit Nova Gorica – Formis 0 : 3. Še vedno ostaja v vodstvu Aliansa (26) pred Koprankami (22), tretja pa je Zgornja Go-

Tudi v igri ob mreži so bile uspešnejše Grosupeljčanke. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

renjska (18). Pucončanke (12) ostajajo na petem mestu. Že jutri bo ob 19. uri v športni dvorani Ekonomske šole Murska Sobota zaostala tekma 10. kroga Kema Puconci – Luka Koper.

9. krog 2. DOL vzhod (ž): Nova KBM Branik II – Murska Sobota 3 : 1 (19, 22, -22, 21). Vodijo Braslovče (27), šesta je Murska Sobota (11). 12. krog 3. DOL vzhod (ž): Vuzenica – ZM Ljutomer 3 : 0 (17, 15, 9). Vodi Kajuh Šoštanj (33), osma je ZM Ljutomer (17).

Sobočani še devetič

V zadnjem letošnjem kolu pred premorom so Sobočani gostovali pri Krki in No-

vem mestu in že devetič zmagali. Bilo je 3 : 1 (16, 21, -22, 28).

Športna dvorana Marof v Novem mestu, 150 gledalcev, sodnika: Adrovič in Perčič (oba Kamnik).

Krka: Brulac 17, Ožbalt, Erpič 1, Urh, Zalar 1, Kastavec, Čuk, Vesel, Kos 7, Pucelj, Longar 1, Strnad 2, Žlajpah 12, Turk 14.

Panvita Pomgrad: Ajlec 9, Vogrinčič, Pavlovič 8, Mijalkovič 13, Čolovič 4, Flisar 20, Tot 14, Topovšek, Vrabl, Grabar, Drvarič, Perhavec.

Po slabših začetnih udarcih igralcev Krke so gostje hitro dobili uvodni niz. Čeprav so domačini ta element igre popravili v drugem nizu, so tudi tega izgubili.

Popolnoma drug obraz je Krka pokazala v tretjem nizu, ki ga je dobila in znižala zaostanek v nizih na 1 : 2. Še najboljšo in izenačeno igro sta obe moštvi prikazali v četrtem nizu. Končne zmage v podaljšan končnici so se veselili Sobočani, ki ostajajo edini resnejši tekmeč vodilnemu Salonitu Anhovo.

Drugi izidi: UKO Kropa – Salonit Anhovo 0 : 3, Šoštanj Topolšica – Maribor 3 : 1, GO Volley – Astec Triglav 1 : 3. Na vrhu lestvice je še naprej Salonit Anhovo, ki je zbral 26 točk, z dvema točkama manj pa mu sledi Panvita Pomgrad. Tretji je Maribor (21).

Milan Jerše

Strelstvo

Markoja spet briljiral

Prvi v državnem merilu z zračno puško

V Ljubljani je potekalo 3. kolo državnih lig streljanja z zračno puško in pištolo, ki je prineslo nov uspeh slovenskemu reprezentantu Robiju Markoji (SD Štefana Kovača Turnišče). Z zračno puško je v 1. A-ligi z izidom 496,5 (396) ugnal vso konkurenco. Gorazd Kocbek (SD Janka Jurkoviča Videm) je bil s 390 krogi deseti. V ekipni konkurenci so bili turniški strelci četrtri (1167), zmagalo pa je SD Grosuplje (1176). V 1. B-ligi je zmagala Živa Muhič (SD Postojna), 391, četrtri je bil Žan Kelenc (SD Črenšovci), 389, šesti pa Rajko Robnik (SD Mesto Ljutomer), 387. Ekipno je slavila Hotinja vas (1160), tretji so Črenšovci (1143), četrtri pa Ljutomerčani (1141). Še zračna pištola – 1. A-liga: 1. Rožle Repič (SD Kamnik), 485,9 (387), 8. Dominik Vnuk (SD Štefana Kovača Turnišče), 413,0 (375). Ekipno: 1. Rečica pri Laškem (1117), 3. Turnišče (1115).

V Ormožu pa je bil 3. turnir 2. državne lige severovzhod. Med posamezniki je slavil Mitja Černi (SD Gančani), 393, tretji je bil Gregor Maučec (Turnišče II), 385, četrtri Bruno Peric (Varstroj Lendava), 384, peti pa Valter Pajič (Tišina II), 383. Ekipno je zmagal Ormož (1153) pred Tišino II (1142), Turnišče II (1131) je bilo četrto, Gančani (1129) pa peti.

M. J.

Sobota ob 9. uri pri cimprachi Društva vinogradnikov Strehovci: Drugi pohod generacij in spominov. Pot, dolga okrog 10 km, poteka mimo Bukovniškega jezera do Voglerjeve kočice in nazaj. Organizator: Zveza združenj borcev za vrednote NOB. Informacije: 031 744 514 Edi Vogrinec.

Več informacij o prireditvah in vadbi na www.migajznami.si, kjer lahko tudi vpišete svojo prireditev ali vadbo.

teden v številkah

Rokoborba

Božični turnir grško-rimskega sloga za dečke, Zagreb (168 udeležencev iz sedmih držav) – do 35 kg: 3. Denis Kočar; do 66 kg: 1. Aljaž Zadravec (oba RD Sobota). (M. J.)

Karate

Mednarodni turnir v Trbovljah (467 tekmovalcev iz 12 držav) – borbe, dečki, do 30 kg: 2. Nejc Skotnik. Deklice, nad 35 kg: 3. Eva Jurinec. ML. dečki, do 40 kg: 3. Sani Skotnik; nad 45 kg: 1. Matevž Jurinec (vsi KK Radenci). (M. J.)

Rokomet

Povratna četrtfinalna tekma poljskega pokala: Wisla Plock – Pogori 33 : 20 (prva tekma 26 : 26). S tem se je Wisla, za katero je Boštjan Kavaš skupno dosegel šest zadetkov, uvrstila na sklepni turnir. (T. G.)

12. krog 2. DRL: Arcont Radgona – Črnomelj 29 : 28 (15 : 13; M. Žunič 7, D. Petraš in G. Radovič po 5), Pomurje – Ajdovščina 36 : 37 (19 : 18; Ž. Silovšek 9, M. Kozelj in M. Jankovič po 7). Vodi Loka 2012 (19), 9. Arcont Radgona (7), 13. Pomurje (2). (N. K., M. J.)

Košarka

10. krog 1. avstrijske lige: Fürstenfeld (Blaž Črešnar 6) – Wels 95 : 93. (T. G.)

1. SKL vzhod, mladinke: Pomurje – AJM Maribor 60 : 56 (N. Rebrica 23, U. Juteršnik 13, T. Kerčmar 11). Z drugim mestom so se Sobočanke uvrstile med šest najboljših v Sloveniji.

6. krog Pomurske lige: Paloma-Alfa Sladki Vrh – PŠK Ljutomer II 82 : 51, Sobota – Radenci 77 : 59, PŠK Ljutomer III – Ljutomer 45 : 71, GMT Beltinci – Lin-

dau 73 : 64, prosta Picerija Nova Lenart. Vrstni red: Lindau, Paloma-Alfa Sladki Vrh, Sobota, Radenci in GMT Beltinci po 8. (M. J.)

Automobilizem

Na slovesni razglasitvi rezultatov Mednarodne avtomobilске zveze Madžarske v Budimpešti je Igor Kovačič, član kluba Street race team Murska Sobota, prejel štiri pokale za odlične rezultate na letošnjih dirkah na Madžarskem, kjer je zmagal v štirih kategorijah. Igor Kovačič je s svojo opel corso v dirki na čas na 402 km dolgi progi dosegel slovenski rekord 9,52 s, kar znaša 254,4 km na uro. To je šesti najhitrejši čas z avtomobilom na sprednji pogon v Evropi. (T. G.)

Strelstvo

3. turnir državnih lig za mlade (214 tekmovalcev), Ljubljana – pionirji: 6. Mitja Lovenjak, 179; pionirke: 2. Melisa Žalik (oba Tišina), 179; ekipno: 2. Tišina (510), 3. Črenšovci (495), 4. Turnišče (489). Kade- ti: 1. Žan Kelenc (Črenšovci), 388, 4. Sani Režonja (Turnišče), 376, 6. Jan Nagy (Črenšovci), 375; ekipno: 1. Črenšovci, 1133, 3. Tišina, 1103. Kadetinja: 2. Nastja Ozvatič (Tišina), 382, 5. Tamara Černi (Gančani), 370. Mladinci: 6. Primož Seršen (Turnišče), 383; ekipno: 3. Turnišče, 1145.

4. krog regijske lige: Ljutomer mesto – Gederovci 993 : 1059, Radgona – Gančani 1024 : 1022, Janko Jurkovič – Strelec Andrejci 1062 : 1057, First M. Sobota – Domajinci 1068 : 1013, Graničar Cankova – Bakovci 1030 : 1089. Vrstni red: Bakovci (4335) in Gederovci (4235) po 12 točk, First M. Sobota (4249) in Janko Jurkovič (4237) po 10. Posamično: 1. Goran Maučec, 1461, 2. Matjaž Čor (oba Bakovci), 1451, 3. Anton Kocbek (J. Jurkovič), 1440. (M. J.)

Namizni tenis

3. veteranski turnir NZS, Kidričevo – kategorija nad 60 let: 1. Jože Žekš (M. Sobota); dvojice: 1. Žekš-Šemrov (LJ); do 60 let: 2. Igor Vinčec (M. Sobota), dvojice: 1. Vinčec-Günter (Koroška). (T. G.)

6. krog rekreativne lige SZ Puconci: Kema veterani – Spin Mala Nedelja 8 : 2, Animus Markišavci – News caffè Beltinci 0 : 10, Jelenov hram – Alf M. Sobota 8 : 2, ŠD Polana – Sobota veterani 5 : 5. 7. krog: Sobota veterani – Kema veterani 6 : 4, Alf M. Sobota – ŠD Polana 7 : 3, News caffè Beltinci – Jelenov hram 2 : 8, Spin Mala Nedelja – Animus Markišavci 9 : 1. Vrstni red jesenskega dela: 1. Sobota veterani, 11 (47 : 23), 2. Jelenov hram, 11 (45 : 25), 3. Kema veterani, 9 (43 : 27), 4. Polana, 9 (40 : 30), 5. News caffè Beltinci, 6, 6. Alf M. Sobota, 5 (30 : 40), 7. Spin M. Nedelja, 5 (29 : 41), 8. Animus Markišavci, 0. (M. J.)

Šah

Šahovska zveza Slovenije je priznala višji kategoriji dvema mladima šahistoma ŠD Radenska Pomgrad. Barbara in Jernej Skuhala sta dobila prvo kategorijo.

Posamično srednješolsko državno prvenstvo v Ljubljani – fantje (29 tekmovalcev): 1. Severin Mejač (Gimnazija Bežigrad Ljubljana), 8, 5. Nino Cmor, 5,5, 9. Andrej Lapoš (oba Gimnazija Murska Sobota), 5; dekleta (15): 1. Lara Janželj (Gimnazija Ledina Ljubljana), 7,5, 6. Barbara Skuhala (Ekonomska šola Murska Sobota), 6.

Pomursko posamično osnovnošolsko prvenstvo, M. Sobota (najboljši na finalni turnir DP): D-15: Hana Nemec (OŠ Bogojdina); F-15: Boris Markoja (OŠ Turnišče); D-12: Tina Plej (OŠ Bogojdina); F-12: Jaka Meglič (OŠ I M. Sobota); D-9: Alina Lukač

(OŠ I M. Sobota); F-9: Enej Meglič (OŠ I M. Sobota).

Mesečni hitropotezni turnir ŠD Radenska Pomgrad (8 igralcev): 1. Denis Gjuran, 5,5, 2. Boris Kovač, 5, 3. Danilo Hari, 4, 4. Mitja Kovač, 3,5, 5. Robi Radosavljevič, 3. Skupni vrstni red po 10 turnirjih (22 igralcev s točkami): 1. Denis Gjuran 99, 2. Boris Kovač 89, 3. Danilo Hari 67, 4. Igor Kos 61, 5. Robert Radosavljevič 57, 6. Mitja Kovač 56. Mladinci (24 igralcev s točkami): 1. Andrej Kegljevič (ŠD G. Radgona), 89, 2. Hana Nemec 76, 3. Jaka Meglič 71, 4. Matej Grah 69, 5. Andrej Lapoš 51, 6. Ivan Kegljevič 37. (M. J.)

Odprto občinsko prvenstvo v Serdici, SZ Rogašovci in ŠD Ledava Serdica: 1. Mihael Železen (Serdica), 2. Marjan Ošljaj (Sv. Jurij), 3. Andrej Kisilak (Serdica); osnovnošolci: 1. Nejc Hanc (Rogašovci). (T. G.)

Bowling

7. kolo 2. slovenske lige, M. Sobota: Maxi-mus – Nova generacija LJ 5 : 7 (R. Čor 1073, A. Celec 1041, A. Durič 1031; Ž. Kalan 1192).

7. kolo 3. slovenske lige vzhod: Ptuj II – Lendava 2 : 0 (Tomažič 1144).

4. kolo pomurske gospodarske lige: 1. Kema Puconci 931, 2. Panvita 884, 3. Saubermacher Komunala 843. Skupno: 1. Saubermacher Komunala, 2. SGP Pomgrad, 3. Panvita. (T. G., F. H. M.)

Pikado

3. kolo slovenske lige vzhod B: Top Gun Grlava – Avto Režonja Nemčavci 17 : 0, Pančor Domajinci – Goričanec Radovci 10 : 7. Vrstni red: Top Gun 9, Pančor in Al Capone po 6. (M. J.)

2. kolo slovenske lige vzhod C: Bar Matko Kapca – Pinocchio Ivanjkovci 6 : 11, Ozon Sodinci – Gabrijelov barček Vu-

čja vas 8 : 9, Top Gun Grlava mladi – Vavtar team Spodnja Hajdina 16 : 1. Vodi Pikado klub Pinocchio Ivanjkovci s šestimi točkami.

8. kolo pomurske lige: Čarne vrane Ižakovci – Viktorija Filovci 19 : 6, Nočne laufarke Vanča vas – Pajdaši Dokležovje 3 : 22, Bar Tiffany Črenšovci – ŠD Dokležovje 12 : 13, Osa Radomerje – Pico Me-linci 10 : 15. Vrstni red: Pico 16, Osa in ŠD Dokležovje po 12. (T. G.)

3. kolo regijske lige Goričko: Trnjar G. Slaveči – Pančor XL Domajinci 9 : 8, Rajsar Grad – R-club G. Slaveči 3 : 13, Ana Mari Klara Petanjci – Friend's team Sv. Jurij 14 : 2. Vrstni red: Ana Mari Klara Petanjci 8, Friend's team Sv. Jurij 6, R-club G. Slaveči 4.

5. kolo občinske lige Križevci, prva liga: LO-KO bar Baza – Kasač 7 : 3, Naš ovinek – Berkovci 8 : 2, Bar Spomin – Gabrijelov barček 2 : 8, Boreški veterani – Boosters Boreci in Naš ovinek Logarovci po 9, Gabrijelov barček Vučja vas 7.

Druga liga, 5. kolo: Nomis plus – LO-KO Kauboyi 2 : 8, Taxi bar Frč – ŠD Grabe 1 : 9, MRD Shooters – MRD Kapučinke 7 : 3. Vrstni red: MRD Kapučinke Križevci 8, MRD Shooters Križevci in LO-Ko Kauboyi po 7. (M. J.)

Tenis

Odprto prvenstvo za dečke in dekleta do 14 let, Ljubljana – 1. kolo: Iva Gabor (Krog) – Nika Albreht (Radovljica) 6 : 4, 6 : 2; 2. kolo: Gabor – Urška Arzenšek (Sentjur) 6 : 0, 6 : 3; četrtfinale: Gabor-Lara Prosenjak (ŽTK Maribor) 2 : 6, 1 : 6.

Turnir v midi tenisu (od 8 do 11 let) v Mariboru: 1. Marsel Žnuderl; mini tenis: 3. do 4. Anamari Žnuderl iz Murščka; tenis 10: 2. Marsel Žnuderl (oba TŠ Jakopi-na M. Sobota). (M. J.)

Turnir KK Tromejnik Kuzma za slovenski pokal

Prekmurcem tri zlata odličja

Domačini uspešni organizatorji in tekmovalci – Nastopilo je kar 144 karateistov iz vse Slovenije

Karate klub Tromejnik Kuzma je v te-
lovadnici osnovne šole pripravil tradi-
cionalni 20. pokal Tromejnika v šoto-
kan karateju. To je bil letošnji zadnji
turnir, ki je štel tudi za slovenski pokal.
Prejšnja sta bila v Rušah in Domžalah.
Na tokratnem tekmovanju je nastopilo
144 karateistov iz vse Slovenije.

V katah so se izkazali tudi mla-
di Prekmurci. Tako je med ženska-
mi zmagala Polonca Hüll (Tromejnik
Kuzma), med starejšimi deklicami Pa-
tricija Horvat, med malčicami do 8 let
pa Tanisa Lovenjak (obe KK Cankova).
Druga sta bila mlajši dečko Aleš
Korpič in malčica do 8 let Sara Serec
(oba KK Cankova), tretji pa mladinka
Lara Recek (KK Cankova), starejši
dečko Boris Horvat, mlajši dečko
Dušan Sukič (oba KK Tromejnik Kuz-
ma), mlajša deklica Maja Sukič, ki je
bila najboljša tudi med malčicami od
8. do 10. leta, malčica Maša Sukič in
malček Filip Horvat (vsi KK Cankova).
Četrta mesta so zasedli mladinki Špe-
la Kisilak in Tamara Šlemer, mladinec
Kevin Šarkezi (vsi KK Tromejnik Kuz-
ma), malčica Tanisa Lovenjak, malček
Nejc Kozar in malčica Nuša Kozar (vsi
KK Cankova).

M. J.

Zmagovalka Patricija Horvat med akcijo FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Judo

Pomurci v ospredju dveh močnih turnirjev

Številna visoka mesta v mladinski konkurenci in mlajših kategorijah

Mladi pomurski judoisti so se v močni
konkurenci spet izkazali na dveh veli-
kih tekmovanjih, ki sta potekali v Cel-
lju. Najprej za pokal Iva Reye, na kate-
rem je nastopilo 43 tekmovalcev iz 15
klubov. V mladinski konkurenci je imel
po pričakovanju največ uspeha celjski
klub Z'čezele Sankaku, na odličnem
tretjem mestu pa so bili predstavniki
Ljutomerskega kluba. Med njimi sta se
s prvima mestoma v svojih kategorijah
odlikovala Žiga Šendlinger (do 60 kg)
in Patrik Vojsk (do 90 kg), srebrna odli-
čja pa so si nadeli Grega Novak (do 55

kg) ter mladinki Hana Prelog (do 57 kg)
in Betina Ivajnšič (do 70 kg).

Na novoletnem turnirju pa je sode-
lovalo 164 tekmovalcev iz 23 klubov.
Tudi tu so bili judoisti iz pokrajine ob
Muri zelo uspešni. Pa si podrobneje
poglejmo njihove dosežke – starejši
dečki, do 38 kg: 1. Aljaž Farkaš (Len-
dava); do 55 kg: 3. Uroš Vozlič (Ljuto-
mer); nad 73 kg: 3. Niko Gorjan (Len-
dava). Starejše deklice, do 48 kg: 2.
Maja Adanič (Lendava); do 57 kg: 3.
Hanna Mazouzi (Beltinci). Mlajši deč-
ki, do 27 kg: 1. David Žido (M. Sobota);

do 30 kg: 1. Gabriel Zadravec; do 34
kg: 1. Mitja Virag (oba Beltinci), 2. Mi-
tja Ferencek; do 38 kg: 3. Gašper Za-
dravec; do 42 kg: 2. Nejc Mlinarič (vsi
Lendava); do 46 kg: 1. Gašper Rudolf
(Ljutomer), 2. Domen Kotnjek (Len-
dava); do 50 kg: 1. Jan Grah; do 55 kg:
1. Aleksander Ferenčak (oba M. Soba-
ta), 3. Benjamin Kerman (Beltinci);
nad 60 kg: 1. Klemen Bejek (M. Soba-
ta). Še mlajše deklice, do 32 kg: 1. Ta-
mara Ferencek (Lendava); do 52 kg: 2.
Nina Magdič (Ljutomer).

Milan Jerše

Velik uspeh Dušana Fistra

FOTOGRAFIJA IZ OSEBNEGA ARHIVA

Kolesarstvo

Bakovčanu trije pokali

Zmagovalec v kategoriji
Amater A na vzponih in
v cestnih preizkušnjah

V hotelu Planja na Rogli je potekala
slovesna razglasitev rezultatov pokala
Slovenije v kolesarstvu za amaterske
kategorije. V pokalu so se točkovale
uvrstitve v treh kolesarskih discipli-
nah: štirje kronometri, osem vzponov
in šest cestnih preizkušenj. Po-
merilo se je več kot 300 tekmovalcev
iz 42 slovenskih kolesarskih klubov.
V kategoriji Amater A je sodeloval
tudi 19-letni Dušan Fister iz Bakovec,
član Teama Korak naprej, ki je pre-
jel kar tri pokale, saj je bil najboljši
na vzponih in v cestnih preizkušnjah,
na kronometrih pa je zasedel drugo
mesto. Tako je Dušan Fister že tre-
tje leto zapored postal skupni zma-
govalec slovenskega pokala. Klubski
uspeh je dopolnil Primož Kaučič, ki
je bil drugi na cestnih preizkušnjah, v
skupnem seštevku pa je bil peti.

M. J.

Množičen obisk na smučarskem sejmu v Ljutomeru

Smučarska sekcija TVD Partizan Ljutomer je v športni dvorani ŠIC Ljutomer organizirala tradicionalni smučarski sejem
zimске športne opreme. Bila je bogata ponudba rabljene opreme in raznovrstnih zimskih rekvizitov, prevladovali so kompleti
za smučarje. Ob zelo ugodnih cenah, saj so dobro ohranjeno celotno smučarsko opremo prodajali za od 60 do 150 evrov, je
bil odziv obiskovalcev množičen. M. J. FOTOGRAFIJA MILAN JERŠE

Namizni tenis

Mrtvi tek
na vrhuO jesenskem prvaku bo
odločal derbi neporaženih

V 8. krogu 1. SNTL za člane je bila od
pomurskih ekip uspešna le prva eki-
pa Keme. Pucončani so na gostova-
nju v Novem mestu visoko prema-
gali rezervno ekipo domačinov brez
najboljših igralcev Slatinška in Kar-
kovića. Izgubili so le tri nize. V na-
slednjem krogu bodo gostili Maribor
in ta tekma bo odločala o jesenskem
prvaku. Druga ekipa Keme je tokrat
zaigrala presenetljivo slabo, zato sta
jih 50-letni Pavič in Slodej zaneslji-
vo premagala. V naslednjem krogu
igrajo v derbiju s Soboto. Sobočani
so na gostovanju v Mariboru z osla-
bljeno ekipo doživeli visok poraz. Le
Ožbej Poročnik je osvojil tri nize.

Krka – Kema I Puconci 0 : 5 (Šmaj-
celj – Ropoša 0 : 3, Novak – Škraban
2 : 3, Hrovat – M. Horvat 0 : 3, Novak
– Ropoša 1 : 3, Šmajcelj – M. Horvat
0 : 3), Kema II Puconci – Ptuj 1 : 5 (G.
Horvat – Pavič 2 : 3, Sukič – Krušič 3
: 1, Pelcar – Slodej 0 : 3, Sukič – Pavič
1 : 3, G. Horvat – Slodej 1 : 3, Pelcar –
Krušič 2 : 3), Zavarovalnica Maribor
– Sobota 5 : 0 (Zafoštnik – Poročnik
3 : 1, Komac – Štrotl 3 : 0, Črepnjak
– Farič 3 : 0, Komac – Poročnik 3 :
2, Zafoštnik – Farič 3 : 0). Zaostala
tekma: Kema I Puconci – Letrika 5 :
0 (Ropoša – Pejakič 3 : 0, M. Horvat
– K. Peršolja 3 : 0, Škraban – L. Per-
šolja 3 : 0, M. Horvat – Pejakič 3 : 0,
Ropoša – L. Peršolja 3 : 0).

Druga izida: Tempo – Ilirija 5 : 3,
Letrika – Mengeš 3 : 5. Vrstni red:
Zavarovalnica Maribor in Kema I
Puconci po 16, Krka 10, Ilirija in Le-
trika po 8, Kema II Puconci in Tem-
po po 6, Ptuj in Mengeš po 4, Soba-
ta 2. 2. SNTL: Sobota II – Križe 5 : 1
(Kolbl 2, Dolamič 2, Pečnik), Sobota
II – Presejse 5 : 2 (Kolbl 3, Dolamič,
Pečnik). 2. SNTL, ženske: Ljutomer
– Križe 1 : 5 (Matjašič).

Slabše uvrstitve Pomurcev

V Logatcu je bil 2. odprti držav-
ni turnir za člane, na katerem je na-
stopilo 45 igralcev iz 22 klubov, tudi
osem Pomurcev. Razen državnih re-
prezentantov Tokiča, Žibrata in La-
sana so nastopili vsi najboljši slo-
venski igralci. Pomurci so dosegli
manj od pričakovanj. Najboljši je bil
Mitja Horvat, ki je zasedel tretje me-
sto. Med osmerico sta se uvrstila Bo-
jan Ropoša in Tomaž Pelcar, med 16
Dominik Škraban in Ožbej Poročnik,
v finalno skupino pa Mario Kolbl.
Mirko Unger

Mlade odbojkarice

Sobočanke
končno druge

Zadnje so Lendavčanke

Končano je kvalifikacijsko tekmo-
vanje mladih odbojkaric v skupini L,
kateri je nastopilo pet ekip starej-
ših deklic.

Zadnja izida: Lendava – Lagev bar
M. Sobota 0 : 2 (-0, -7) in Turbina
Selnica ob Dravi – Lendava 2 : 0 (11,
9). Končni vrstni red: 1. Nova KBM
Branik I, 16, 2. Lagev bar M. Sobota,
12, 3. Turbina, 8, 4. Nova KBM Bra-
nik II, 4, 5. Lendava, 0.

F. H. M.

Postojna klonila v Murski Soboti

Osma zmaga za tretje mesto

Domača klop odigrala vidno vlogo – Z gorenjskim Šenčurjem za mesto višje na prvenstveni lestvici

V 11. krogu 2. SKL je Radenska Creativ Sobotica s 76 : 68 (15 : 10, 20 : 21, 24 : 15, 17 : 22) ugnala Postojno in se utrdila na tretjem mestu. Najboljši strelci so bili Škornik 22, Štruc 13 in Novak 12 pri domačinih ter Milovič 15, Markus in Podboj po 11 pri gostih. Soboški košarkarji pod vodstvom Primoža Slaviča nadaljujejo dobre predstave v letošnji sezoni. Srečanje pred nekaj manj kot stotimi gledalci v Murski Soboti je v prvih dveh četrtinah ponudilo dokaj izenačeno in borbeno igro, v kateri so bili vseskozi v prednosti domači košarkarji. Ti so na odmor odšli s štirimi točkami prednosti in obetalo se je izenačeno nadaljevanje tekme.

Odmor med polčasoma je očitno precej bolj koristil Sobočanom, saj so v tretji četrtini popolnoma prevladovali na igrišču. Gostom so v slabih sed-

Iz statistike: Najvišja prednost domačinov je bila pri izidu 21 : 2; točke pod košema 46 : 28 v korist Sobočanov.

Soboški košarkarji (svetli dresi) iščejo pot do drugega mesta. FOTOGRAFIJA SMILJAN KUHAJ

mih minutah dovolili doseči zgolj dve točki, sami pa so jih na drugi strani dosegli devetnajst in si priigrali ključno prednost, ki je nekaj več kot tri minute pred koncem znašala visokih 21

točk. Tudi zaradi tega se je domači strateg odločil, da nekaj minut nameni mlajšim igralcem, gostujoči košarkarji pa so to izkoristili. Prednost so do konca tretje četrtine skoraj

da prepolovili, slabi dve minuti pred koncem pa so zaostajali le še za tri. Toda domači se niso dali zmešati in so z uspešnim izvajanjem prostih metov poskrbeli, da je zmaga ostala doma. V

naslednjem krogu Radenska Creativ gostuje pri četrtouvrščenem Šenčurju, z morebitno zmago pa bi se povzpela celo na drugo mesto razpredelnice. **Smiljan Kuhar**

Dvoranski nogomet

Murini selekciji prednjačili

Zanesljivi zmagi U-8 in U-10 v Sladkem Vrhu

Mladi nogometaši Mure 05 so na močnem turnirju v Sladkem Vrhu dokazali, da v svoji starostni konkurenci spadajo v vrh. Selekcija U-8 (trener Jožek Špilak) je v predtekmovalju premagala Tezno in Slatino s 5 : 0, Radgono s 3 : 0, Maribor Tabor II z 2 : 1 in Jarenino Pesnico z 1 : 0. V polfinalu so bili z 2 : 0 (Rok Škrilec, Žiga Legen) boljši od moštva Maribor Tabor I, v finalu pa so po šestmetrovkah (Rok Škrilec, Uroš Smodiš) z 2 : 0 (0 : 0) še enkrat premagali Jarenino Pesnico. Poleg tega je Matic Benko izbran za najboljšega vratarja, Nenad Ignjič za najboljšega igralca, Rok Škrilec (11 zadetkov) pa za najboljšega strelca turnirja. Še prepričljivejša je bila Murina selekcija U-10 (trener Damjan Ošlaj), ki je v predtekmovalju z 12 : 0 premagala Palomo II, s 7 : 0 Slatino, s 4 : 0 Tezno in z 2 : 1 Pobrežje. Četrfinale: Mura 05 – Radgona 5 : 0; polfinale: Mura 05 – Pobrežje II 7 : 0; finale: Mura 05 – Pobrežje I 3 : 0. Najboljši strelac (12) je Tio Cipot, Aljaž Antolin pa najboljši igralec turnirja.

1. krog ZOLMN trojk na odboj ŠZ Križevci, prva liga: Vaška mafija – Top Finedika 1 : 2, Montaža Vrbnjak – Berkovci 4 : 5, Picerija MBM – 100+ 3 : 2, Flor Mont – Aries-IT 6 : 3. Druga liga: Vald Bučevčevci – ŠD Bunčani 5 : 1, Medicinski prevozi Nedeljko – Black Energy 2 : 9, Slaptinci – MRD Cocktail bar 3 : 6.

1. krog zimske lige Lendava: Bar Ela (Hotiza) – Irish Pub (Lendava) 4 : 2, Bar Drvarnica (Lendava) – Bar West (Pince) 5 : 0, Team Belucci (Lenti) – Dnevni bar Škafar (Odranci) 5 : 4.

1. krog zimske lige Turnišča: Elbo – Tuš Žalik Zelene beretke 7 : 1, KMN Turnišče – Black Jaks 2 : 3, Glavno ka se družimo – ND Renkovci 1 : 4.

M. J., F. H. M.

13. DP v pospešenem šahu

Prvakinji Lea Števanec in Barbara Skuhala

Zmagovalec turnirja je vele mojster Robert Ruck, tretji Jernej Buzeti

Državni prvaki: Barbara Skuhala, Janez Barle, Matej Šebenik, Jernej Špalir in Lea Števanec v družbi predsednika ŠD Radenska Pomgrad Ludvika Titana FOTOGRAFIJA TIMOTEJ MILANOV

ŠD Radenska Pomgrad, ki je v nedeljo v prostorih hotela Terme Vivat v Moravskih Toplicah pripravilo že tradicionalni 23. turnir v pospešenem šahu, je šahovska zveza Slovenije zaupala hkratno organizacijo 13. državnega prvenstva v pospešenem šahu za leto 2012. Igrali so devet kol po švicarskem sistemu s časom razmišljanja 10 minut + 5 sekund za potezo na igralca. Najbolje uvrščeni član, članica, senior, seniorka (oboje nad 60 let), mladinec in mladinka (oboje do 20 let) so postali državni prvaki, za kar so prejeli pokal.

Prireditve je bila dobra promocija za ŠD Radenska Pomgrad v slovenskem prostoru.

Na turnirju je nastopilo 82 šahistov in šahistk, zmagal pa je madžarski vele mojster Robert Ruck, član ŠD Radenska Pomgrad, ki je zbral 8,5 točke. S pol točke manj je bil drugi slovenski vele-

mojster Matej Šebenik (ŠK Vrhnik), ki je hkrati tudi letošnji državni prvak v pospešenem šahu. Na visokem tretjem mestu je Jernej Buzeti (ŠD Radenska Pomgrad) s sedmimi točkami. Po šest točk sta zbrala domačina Matej Titan (12.) in Denis Gjurjan (13.). Še preostali državni prvaki – članice: Lea Števanec iz Rankovec (ŠK Kranj), 5,5 točke; mladinci: Jernej Špalir (ŠK Sl. Gradec), 6; mladinka: Barbara Skuhala (ŠD Radenska Pomgrad), 5; veterani: Janez Barle (ŠD dr. Milana Vidmarja Ljubljana), 6. **Milan Jerše**

Odločitev do božiča

Možnosti so polovične

Stefanović si želi pomoči lokalnega okolja

V Murski Soboti se te dni nekoliko manj govori o nogometu, kar pa ne pomeni, da se okrog Mure 05 nič ne dogaja. Nasprotno. Nedavno se je na Nizozemskem mudil predsednik SPINS-a Dejan Stefanović, ki se je želel prepričati o kredibilnosti podjetja Readen Holding. »Lahko potrdim, da gre za finančno stabilno in zaupanja vredno podjetje, ki ima za seboj kar nekaj milijonov denarja,« so bile njegove prve besede, ko smo ga poklicali in povprašali glede njegovega obiska. Ob tem dodaja, da se bodo Nizozemci v teh dneh ponovno sestali in se dokončno odločili, ali bodo nadaljevali načrtovani projekt. »Glavni razlog, da pogodba še ni bila podpisana, je seveda to, da bi bilo treba v Muro vložiti nekaj več denarja, kot je bilo sprva dogovorjeno oziroma predvideno. Znesek je višji za 250 tisoč evrov,« pove in v isti sapi nadaljuje, »možnosti, da bi nizozemski investitorji vendarle prišli v Mursko Sobotico, so 50 : 50. Svojo odločitev bodo sporočili do božiča, kar je nekoliko prej, kot je bilo načrtovano.«

Predsednik SPINS-a nam je povedal, da je vseskozi »na liniji« s prvim moštem soboškega prvoligaša Miroslavom Topičem, v prihodnjih dneh pa naj bi se sestal tudi z murskoso-boškim županom Antonom Štičcem. »Iščemo možnosti, s katerimi bi Nizozemcem pomagali, da se kljub vsemu odločijo investirati v Muro. Dobrodošla bi bila pomoč lokalnega okolja in prav zato sestanek z županom,« razloži Stefanović in pove še, »če se bo zgodba razpletla v pozitivni smeri, bodo predstavniki nizozemskih investitorjev v klubu zaposlili svojega človeka, ki bo budno spremljal stanje soboškega prvoligaša.«

Kaj pa bi se zgodilo, če Nizozemcem ne bo? Mnenje našega sogovornika je, da so »tulipani« v tem trenutku edina rešilna bilka za Muro. »Upajmo na pozitiven razplet zgodbe z Nizozemci, saj drugih alternativ za rešitev kluba v tem trenutku ni,« sklene Stefanović. Navijači črno-belih torej lahko začnejo pisati Božičku in ob tem upajo, da se bo njihova želja po rešitvi kluba uresničila.

Smiljan Kuhar

Nogomet

Novi datumi tekem

Pokalna obračuna konec februarja

Ljubitelji slovenskega nogometa bodo po zimskem počitku prišli na svoj račun že konec februarja z večnimi pokalnima derbijema v Stožicah in Ljudskem vrtu. Na seji izvršnega odbora Nogometne zveze Slovenije so bile sprejete odločitve o novih datumih četrtnih pokalnih dvobojev med Olimpijo in Mariborom. Žreb je odločil, da se bosta za zadnje mesto v polfinalu potegovala najboljša slovenska kluba. Pokalna obračuna za polfinale bosta odigrana 23. februarja (v Stožicah) in 27. februarja (v Ljudskem vrtu). Med štiri najboljše so se uvrstili Aluminij, Celje in Triglav. Ker so zimske razmere preprečile izvedbo že enkrat preložene tekme 17. kroga 1. SNL med Rudarjem in Mariborom, je novi datum dvoboja na velenjskem stadionu Ob jezeru 6. marec 2013.

M. J.

besede mode

Lakasta čarobnost

Naj bodo majhne stvari opazne in občudovane

Lepo oblikovani nohti vedno privlačijo poglede. Vsak barvni odtenek je svoja zgodba, vsaka dodana nalepka pa pika na i. Če smo oblečeni v črna oblačila, se skrijemo, a odkrijemo svoje roke, predvsem pa nohte. Govorica rok postane močen atribut. Vsak lepo polakiran noht je lahko posebno veselje. Naj bodo majhne stvari opazne in občudovane.

Nežne snežinke

Čeprav ob posebnih priložnostih radi posežemo po rdečih odtenkih, včasih to niti ni potrebno. Če so nam všeč diskretni barvni odtenki laka na nohtih, s tem ni nič narobe. Tudi laki v barvi kože ali popolnoma prozorni laki lahko naredijo lepo oblikovan noht posebno očarljiv. Morda si izberemo lak z več bele osnove, dodamo bleščice ali nalepke v obliki snežink.

Zelena jelka

Z nekaj spretnimi gibi si lahko polakiramo nohte v obliki jelke. Vse, kar

potrebujemo za to, je predvsem zadosti časa, lak v zeleni in zlati barvi ter zvezdico v obliki nalepke.

Rdeča barva

Večerni dogodki privlačijo v močnih barvnih odtenkih. Rdeča je prepričljiva v barvnem odtenku malin, jagod in rdečih pomaranč. Potrebujemo še prosojni lak za podlago in končni sloj.

Natančnost je vrlina, ki se pri barvanju rdečih nohtov obrestuje z občudovanjem. Pri vseh bleščicah, nalepkah in umetnih nohtih se zdi lepo rdeče polakiran noht več kot prepričljiv.

Tudi nohti potrebujejo nego. Podarimo jim malo več časa in tudi kakšno kremo, posebej primerno za nohte. Dobro počutje je zapletena zadeva, če ne vemo, kaj nam prija. Drugače pa si lahko velikokrat pomagamo kar sami.

Tatjana Kalamar Morales

minutka za zavedanje

Pismo Božičku – zaupajmo mu srčne želje

»Za srčne želje je vedno upanje, da bodo enkrat uresničene« Alenka Rebula

Tole pisanje ni namenjeno le otrokom, ampak predvsem otroku v odraslih. Otrok v nas se prebudi tudi v decembrskem prazničnem času, ko nas zajame poseben val magičnosti ob opazovanju lučk, ki okrasijo zimsko noč. Če pokrajino v belino odene še sneg, je idila popolna. V tem času je v zraku čutiti tudi mnogo želj, takih, o katerih sanjamo in po katerih hrepenimo že dolgo, in takih čisto vsakdanjih. Če opazujemo otroke, vidimo in se od njih lahko učimo navdušenosti nad življenjem in hkrati brezpogojnega zaupanja, da bodo njihove želje uslišane. Tako pišejo Božičku, dedku Mrazu in drugim dobrim možem, brez trohice dvoma, da njihove želje ne bi bile uresničene. To so tiste prave otroške želje in mnogokrat jim jih odrasli tudi uresničimo. A ko odrasčamo in spoznavamo svet, se kdaj zgodi, da smo tudi razočarani, vse ne gre po naših načrtih, vse želje in sanje se niso uresničile, življe-

nje je šlo v drugo smer od začetne... Tako počasi zapiramo srce. Ne verjamemo več, da je še kje kdo, ki nas bo slišal, komur bi lahko zaupali, kaj si zares želimo iz svoje globine. In tako živimo naprej, brez pravega navdušenja, brez upanja, da je mogoče uresničiti tisto, kar je srčno v nas. Tako je december pravi čas, da spet malo odpremo srce, pokukamo, kaj se skriva v njem, čeprav nas bo najprej morda nekoliko strah. A nikoli ni prepozno, pa najsi bomo stari 20, 30, 50 ali 80 let. Vsak dan je lahko nov začetek, vsak dan na novo čaka na nas, ali mi bomo zaupali, kaj si želimo. Učimo se v tem prazničnem času od otrok, naj bodo tudi oni kdaj naši učitelji, ne le mi njihovi. Ko pišejo pisma Božičku, napišimo še mi svojega. Ne nasedajmo notranjemu kritiku, da ne znamo prav pisati in da je to smešno, otroško in nesmiselno. Ni nesmiselno, otroško pa je morda res. In s tem ni nič narobe. Pustimo svojo igrivost in razigranost na plan, vzemimo v roke svinčnik in papir ter začnimo: Dragi Božiček, ... Presenečeni bomo, kaj vse mu bomo napisali in kaj vse si želimo. In najpomembneje je, da verjamemo, da je še vedno čas za nas. Da je še vedno življenje tisto, ki čaka na nas, da nam bo pomagalo uresničiti, kar si zares želimo. Le poskusiti je treba. Jaz že hitim pisati Božičku, na koncu se mu še zahvalim za vse, kar mi je pomagal letos uresničiti.

Tatjana Baligač

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti

Motnje razpoloženja

Otožnosti, utrujenosti in nemoči ne moremo in ne smemo zamenjevati z depresijo

Motnje razpoloženja, imenovane tudi afektivne motnje, so med najpogostejšimi motnjami v psihiatriji. Kot pove ime, motnje vplivajo predvsem na razpoloženje in s tem na človekovo zmožnost delovanja v vsakdanjem življenju. Med motnje razpoloženja uvrščamo patološke skrajnosti določenih razpoloženj, od globoke žalosti do vznepenosti.

Motnje razpoloženja zajemajo mnogo težav, ki so lahko blage ali hude in jih v grobem delimo na depresijo, manijo, hipomanijo ali katero koli kombinacijo teh (bipolarna motnja ali manična depresija). Med najpogostejšimi motnjami razpoloženja je depresija.

Znaki depresije

Eden izmed prvih znakov depresije je izrazito pomanjkanje volje. Depresivna oseba je kot ohromela. Mučijo jo brezup, neizmerna žalost in malodušje. Velikokrat joče, izgubi voljo do življenja, do izpolnjevanja drobnih zahtev vsakdanjega življenja in se pravzaprav ničesar več ne razveseli. Nastopijo motnje v zbranosti in mišljenju, takšna oseba kar naprej kopiči po sebi, občuti neko krivdo, a venomer naleti na praznino. Ima slabo samopodoba in lahko pomisli tudi na samomor. Naraščata notranji nemir in strah. Prav tako se depresija kaže kot organska motnja (zato velikokrat govorimo o psihosomatskih boleznih): načet je želodec, skrbi preženejo spanec ali pa je spanje prekomerno, preobremenjenost pa zrahlja živce. Prav tako se zmanjša ali poveča tek - oseba zato hujša ali pridobi težo (tudi 5 % na mesec) ... Znakov je veliko, vendar morajo trajati vsaj dva tedna vsak dan ali skoraj vsak dan. Velikokrat namreč pojem depresije preveč posplošujemo in z depresijo označimo tudi kratkotrajno otožnost, utrujenost in nemoč, ki jih ne moremo in ne smemo zamenjevati z depresijo.

Vzroki

Natančnega vzroka za depresijo ne poznamo. Gotovo depresijo povzroči prepletanje več mogočih dejavnikov, sklop vzrokov pa se razlikuje od posameznika do posameznika. V grobem ločimo notranje dejavnike (genetski, fiziološki, psihološki) in zunanje dejavnike (travmatični dogodki, kot so

izguba službe, partnerja, otroka, čustveno neustrezni odnosi v otroštvu, zdravstvene težave, alkohol, zdravila in mamila, življenje z depresivno osebo ...).

Poudariti je treba fiziološko teorijo, ki pravi, da je vzrok za depresijo neravnotežje nevrotansmitterjev (serotonin, dopamin, noradrenalin ...), prav tako pa ne smemo spregledati depresije, ki se pogosto pojavi ob hudih in kroničnih boleznih, kot so rak, srčne bolezni, Alzheimerjeva bolezen ...

Dognanja nakazujejo, da so celo diete, zlasti tiste, ki povzročijo pomanjkanje omega 3 maščobnih kislin in vitaminov skupine B, lahko sprožilni dejavnik.

Pomoč

Pomoč je vsekakor potrebna, čeprav veliko ljudi še vedno misli, da lahko depresijo pozdravijo sami. Pogosto tudi okolica prigovarja takšni osebi, naj skuša na težave pogledati s svetle strani. A zavedati se je treba, da to ne bo dovolj. Tudi poškodovana noga v mavcu zahteva pomoč bergel, zato zgolj prigovarjanje k hoji brez šepanja ni zadostna pomoč.

Če gre za blažjo obliko depresije, lahko poskusimo s samozdravljenjem. V lekarni je na voljo nekaj pripravkov, ki izboljšajo razpoloženje. To so pripravki iz šentjanževke, ki izboljša razpoloženje, odpravlja potrtost, brezvoljnost, nespečnost in drugo simptomatiko. Prav tako ljudje velikokrat posežejo po pripravkih iz hmelja, pasijonke in baldrijana. Ta pomoč bo dobrodošla, kadar so prisotne tudi težave z nespečnostjo, kajti ti pripravki pomirjajo. K izboljšanju razpoloženja pomagata tudi aminokislina trip-

tofan, ki spodbuja nastajanje serotonina (hormona sreče) v našem telesu, ter žafran, ki ju vsebuje prehransko dopolnilo Saframyl, ki se dobi v lekarni brez recepta.

Pozornost lahko namenimo tudi prehrani, ki naj bo bogata predvsem z aminokislino triptofan ter vitamini B6 in B3 ter mineraloma magnezij in cink. Največ triptofana najdemo v mleku, skuti, bananah, mesu in orehih. Tudi zato pogosto svetujemo, naj se zvečer zaužije mleko z banano. Tudi čokolada v splošnem prepričanju velja za izboljševalca razpoloženja, kar tudi drži, saj vpliva na boljše delovanje serotonin. Vsekakor bodimo pozorni na vnos teh hranil, vendar se zavedajmo, da zgolj s prehrano ne moremo ublažiti hujših depresij.

Če so depresije hude in trajajo že dalj časa, takšnemu človeku svetujemo, naj poišče dodatno pomoč zdravnika, ki se ponavadi odloči za zdravljenje z antidepresivi.

Obstaja tudi

»praznična depresija«

Kadar je poslabšanje razpoloženja kratkotrajno in se precej hitro spet izboljša, ne moremo govoriti o depresiji, temveč gre ponavadi le za kratkotrajno motnjo razpoloženja. Predvsem se to izrazi ob praznikih in po njih ter po dopustu. Oboje sodi med kratkotrajne, nebolezenske motnje razpoloženja in je odvisno od tega, kako uspešni so naši prilagoditveni mehanizmi. Pogost vzrok praznične depresije so stiske in osamljenost. Predvsem pri starejših in pri ljudeh, ki so utrpeli izgubo, ter seveda pri vseh tistih, ki z umikom v delovno okolje zapolnjujejo svoje stiske in nesoglasja. Še vedno pa so najočitnejši vzrok, ki lahko pripelje do poslabšanja razpoloženja med prazniki, nerealna pričakovanja praznikov. Kajti vse prevečkrat se pehamo za tem, da bi nekaj imeli, kot pa da bi ves svoj trud vložili v to, da bi nekaj bili - zase in za sočloveka.

Naj bo ob letošnjih praznikih drugače! Vse dobro želim!

Polonca Fiala, mag. farm.

z našega štedilnika

Nadevane piščančje prsi s špinačo in medom v jurčkovi omaki

72 dag piščančjih prsi, 1 jajce, 8 dag kuhane šunke, 60 g špinacnih listov, 20 g belih drobtin, sol, poper, majaron, 50 g medu. Za jurčkovo omako potrebujemo: 5 cl olja, 50 g čebule, 12 dag jurčkov, 10 cl bele vina, 20 cl vode, 15 g masla, 10 g moke, 10 cl kisle smetane, sveži peteršilj.

Piščančje prsi narežemo na rezine, jih rahlo potolčemo in popramo ter premažemo z razžvrkljanim jajcem. Na premazane zrezke položimo rezino šunke, še enkrat premažemo z jajcem, potresemo z drobtinami, prekrijemo z blanširanimi špinacnimi listi, pokapljamo z raztopljenim medom in potresemo z drobtinami. Zvijemo v rulade, ki jih zašpilimo z zobotrebci. Na segretem olju rulade v ponvi popečemo in preložimo v drugo kozico. V prvi posodi na preostanku maščobe prepražimo nasekljano čebulo in dodamo na lističe narezane jurčke. Pražimo toliko časa, da zadiši, nato dolijemo belo vino in vodo ter prevremo.

V omako položimo piščančje ruladice in jih dušimo do mehkega. Omako zgostimo z zmesjo moke in masla in zamešamo med gobe. Dodamo še kislo smetano in sesekljan peteršilj. Na krožnik položimo narezane nadevane piščančje prsi in jih oblijemo z jurčkovo omako in postrežemo z izbrano prilogo.

Zeljni retaš

40 dag svežega zelja, 20 dag vlečenega testa, olje, 15 g drobtin, 20 cl kisle smetane, 1 jajce, sol, poper

Sveže zelje naribamo in v kozici z malo vode počasi dušimo, dokler voda ne izhlapi in se zelje zmešča. Vlečno testo razprostremo, premažemo z oljem, potresemo z dušenim zeljem, solimo, popramo in potresemo z drobtinami. Kislo smetano zmešamo z razžvrkljanim jajcem in polijemo po nadevu. Testo zvijemo, premažemo s preostankom smetane in jajca ter pečemo 30 minut pri 170 stopinjah. Ko je pečeno, še toplo postrežemo h glavni jedi ali kot samostojno vegetarijansko jed.

Mandljevi piškoti

115 g moke, 175 g sladkorja v prahu, ščepec soli, 50 g drobno sesekljanih mandljev, pol žličke vaniljeve esence, ščepec cimeta, 115 g na koščke narezanega masla ter 50 g sladkorja v prahu za posip

Pečico segrejemo na 180 stopinj. V večjo posodo stresemo mandlje, moko, sladkor v prahu, cimet in ščepec soli. Sestavine dobro premešamo, nato pa dodamo vaniljevo esenco. V zmes s prsti vmešamo maslo in vse skupaj zgnetemo v testo. Na pomokani delovni površini ga razvaljamo približno 3 cm na debelo in iz njega z večjim okroglim modelčkom izrežemo približno 23 večjih okroglih piškotov.

Pekač obložimo s papirjem za peko, nanj razporedimo piškote, tako da bo med njimi vsaj 2 cm prostora, nato pa pekač potisnemo v pečico. Piškote pečemo približno 30 minut, da rahlo porjavijo.

Ko so piškoti pečeni, jih ohladimo na mrežici, nato pa jih posujemo s sladkorjem v prahu in postrežemo. Matej Lukač, Restavracija Maximo

Martina Sabotin, vaditeljica meditativne veščine gibanja taj či

»Taj či te pripelje iz ekstrema v ravnovesje«

Farmacevtka, ki so jo že od nekdaj privlačile starodavne borilne veščine – Bolj kot samoobramba se pri taj čiju poudarja zdravilski namen

Martina Sabotin je po izobrazbi farmacevtka. A že med študijem je ugotovila, da vsakodnevno napenjanje malih sivih celic ni dovolj, ampak je treba aktivirati tudi telo, da človek ostane v ravnovesju. Že od nekdaj so jo privlačile starodavne borilne veščine, kot sta karate in ajkido, ampak na koncu je njena strast postal taj či, starodavna kitajska vadba, ki se lahko uporablja za samoobrambo, vendar se vedno več ljudi odloča zanj zaradi ugodnih učinkov na telo in počutje.

Sama si predstavljam farmacijo kot nekaj zelo razumskega, kot področje, kjer je treba natančno slediti pravilom, zakonitostim in formulam, brez izjeme. Taj či pa je zame popolno nasprotje, gre za področje, ki ga razumsko ni mogoče

škimi načeli, tudi drugače gledam na zahodnjaško medicino.«

»Pri taj čiju gre za gibanje po načelu jing-jang. Gibanju navzgor sledi gibanje navzdol.«

Martina se s taj čijem ukvarja že sedmo leto. Pripoveduje mi tudi o formah. Ker ne vem, kaj to je, mi razloži: »Forma je sklenjena vaja, ki jo izvedeš. Gre za različne zahtevnosti. Za začetnike ena forma obsega štiriindvajset figur, torej zaporedje neprekinjenega gibanja od prve do štiriindvajsete figure. Ko narediš eno figuro, greš naprej k drugi. Gre za gibanje po načelu jing-jang, to je gibanje nasprotij. Npr. koraku naprej sledi korak nazaj, gibanju navzgor sledi

ki izboljšuje kondicijo, poveča se fizična sposobnost telesa, pravilno se obremenjujejo sklepi in hkrati okrepijo vezi. S tovrstno vadbo se človek lahko ukvarja vse življenje, saj ni kot večina aerobnih vadb, s katerimi se lahko ukvarjamo do neke starosti, potem pa več ne zmoremo.« Poudarja, da tudi pri vadbi taj čija tako kot pri vseh drugih vadbah z leti postajaš boljši: »Dlje vadiš, bolje izvajaš forme, gibi so bolj tekoči, zbrani in umirjeni. Kar naprej se izpopolnjuješ in gradiš. Ne samo fizično, ampak takšna vadba spreminja celotnega človeka, saj od tebe zahteva nekaj volje. Postaneš bolj potrpežljiv in prideš v lastno ravnovesje. Taj či umiri ljudi, ki so bolj nemirne narave, tisti, ki so bolj pasivni, pa se s tako vadbo odprejo. Tako

Martina Sabotin: »Taj či delam zase in za druge. To znanje želim prenašati naprej. Če sem jaz v tem, kar počnem, srečna in zadovoljna, vem, da bodo tudi drugi našli nekaj v tem in jim bo nekako pomagalo. Nekdo bo bolj zadovoljen, ker bo fizično razgiban, drugi se bo bolje počutil na duševni ravni, lahko bo izklopil misli ali našel v tem neki globlji smisel.« FOTOGRAFIJA IZ OSEBNEGA ARHIVA MARTINE SABOTIN

dojeti, med vadbo tudi um postaja vse tišji. Tako me je med pogovorom zanimalo tudi, kako je potekala Martinina odločitev za ukvarjanje s taj čijem. Tako pravi: »Vedno sem z zanimanjem opazovala nekoga, ki je izvajal karate ali ajkido. Očitno sem bila že podzvestno naklonjena temu. Med študijem farmacije sem ugotovila, da je skrajni čas za delo z lastnim telesom, za njegovo razgibavanje in aktiviranje, saj smo večinoma močno napenjali le možgane, telo je ostajalo pasivno.« Tako jo je najprej prepričal ajkido, a si je ravno v tistem času poškodovala koleno. Ugotovila je, da je s poškodbo sposobna vaditi le počasne vaje taj čija: »Počasni sem spoznala to vadbo in jo vzljubila. Morda je komu mlajšemu to prepočasna vadba. A če svojega telesa nimam pripravljene za hitre gibe, težko delaš oblike taj čija, ki so aktivnejše. Zato se za to vadbo bolj odločajo tudi starejši. Dostikrat te življenje pripelje do odločitve, da se začneš ukvarjati s čim podobnim. Vsem, ki jih tovrstna vadba zanima, svetujem, naj najprej poskusijo in če jim bo všeč, je to super. Taj či je tudi ena od terapevtskih tehnik in kot taka del vzhodne medicine. Vendar sama ne delam povezav med farmacijo in taj čijem kot dvema poloma medicine. Je pa res, da odkar se ukvarjam z vzhodnja-

gibanje navzdol. Po usvojenem zaporedju določene forme, ni več treba toliko razmišljati, kaj sledi določeni figuri, saj imaš znanje že ponotranjeno, tako se lahko bolj posvetiš podrobnostim: kako stojim, ali imam zravnane hrbet, sem sproščen. Vse to je treba upoštevati, da je telo v pravilnem ravnovesju. Tudi da krepiš noge in jih ne preobremenjuješ.« Tako skozi Martinino pripovedovanje spoznam, da je v taj čiju vse povezano, da ima vse svoj smisel, tudi dihanje je povezano z gibanjem: »Pozoren si na to, kam je usmerjen tvoj pogled. Izdih pomeni spuščanje, vdih dvigovanje, vse je zelo povezano, saj je tai ji quan – kot se izvorno imenuje – starodavna kitajska meditativna veščina. Na podlagi opazovanja narave, predvsem živali, ki v svojem naravnem okolju tako redko zbolijo, so bili zasnovani gibi, ki naj bi pomagali tudi ljudem pri ohranjanju prožnosti in zdravja. To je bilo skrito znanje, ki ga je kitajski zdravilec Hua Tuo prinesel med ljudi, da bi si ti lahko sami pomagali. Iz tega so tudi izšle druge podobne veščine.«

Taj či danes bolj kot svoj samoobrambni vidik borilnih veščin poudarja svoj zdravilski namen, katerega glavno sporočilo je, da je gibanje zdravo, mi še pove Martina: »Vidik gibanja pri taj čiju poudarja, da je to način telovadbe,

gre človek iz določenega ekstrema, ki mu prevladuje, v ravnovesje, saj je vsak ekstrem po eni strani moteč in nas dela nezadovoljne.« Seveda je tudi na Martinino osebnost vplivala dolgoletna vadba taj čija: »Vedno sem bila bolj tiha in v vase zaprta, večkrat slabe volje kot dobre. Sedaj sem veliko raje v družbi kot prej, ne vidim več le črno-belo, ampak življenje doživljam v barvah. Svet se je v tem času zame spremenil na bolje, postal je lepši.« iskreno pripoveduje.

Martina je tudi vaditeljica taj čija, vendar pravi, da se vseskozi učiš, saj še po letih redne vadbe včasih pride na kak seminar in spozna, koliko neosvojenega znanja jo še čaka. A to jemlje kot izziv: »Včasih se je treba pomakniti korak nazaj in z razdalje pogledati, ali še vedno delam pravilno ali postajam površna v malenkostih, ki pa so najbolj ključne.« Da postaneš vaditelj tako kot Martina se je treba naučiti in usvojiti določeno število form. Svoje znanje in izkušnje posreduje naprej enkrat tedensko na skupinski vadbi, in sicer v Celju, kjer živi in dela: »Taj či se je po Sloveniji razširil pred približno petindvajsetimi leti. Nekateri, ki so začeli takrat, so še sedaj aktivni. Tako je taj či za mnoge način življenja. Imajo službo, takoj za njo je na vrsti taj či. Isto velja zame.«

Tatjana Baligač

Tukaj in zdaj

KONEC SVETA

Tatjana Baligač

Izkazano nezaupanje vladajočim elitam in tudi že napoved novih protestnih shodov po vseh slovenskih mestih sta pokazala, da imamo Slovenci vsega dovolj. Razumljivo. Saj ne, da bi to veljalo šele od včeraj, dovolj imamo že dolgo, sedaj je le prekipelo. Vrelo je že dolgo. Pred dvajsetimi leti si nobeden ni predstavljal, da bomo živeli v tako skorumpirani in egocentrično usmerjeni državi, ki jo vodijo patološki narcisi brez vsakršnega občutka za moralo, etiko in razumevanje sočloveka. Kaj je namen države – to, da se kraje vseprek, kolikor se more in zna, vsi stebri države s pravnim na čelu pa to podpirajo ... Žalostno. Kdo od mlajše generacije si je predstavljal, da bo šel študirat in bo potem mesece ali leta brez službe, ko jo bo dobil, pa bo zanjo prejel slabega tisočaka. Nobeden. Tudi noben mladi znanstvenik z ogromnim znanjem svetovnega kova si ni mislil, da bo, če bo želel izživeti svoje poslanstvo in prispevati k današnji civilizaciji, moral zapustiti matično državo, saj ga ta ne podpira, ampak mu samo jemlje. Pa vendarle se to dogaja. Dogaja se tudi to, da se država, namesto da bi skrbela za socialno varnost, kar je ena od njenih temeljnih nalog, igračka kot majhni otročki v peskovniku: malo z orožjem, malo s prodajanjem podjetij tujcem, malo s prevzemi, malo s tajkuni, s patriami in tako naprej. Raja pa naj zbira denar za otroke, ki nimajo česa jesti. Sramota za družbo. Včasih se je zbiral denar za Afriko, danes se zbira na naše otroke. Kdo si je tega želel? Pa vendarle, najpomembnejše pri vsem je, da smo sami izvolili to oblast. In da jo sami vzdržujemo na prestolu. Morda se res bliža konec sveta, stvari prihajajo na dan, ničesar več se ne da skriti, ker je pritisk tako velik, da ne omogoča več take poti naprej. Proteste sicer podpiram, vendar mislim, da niso rešitev. Izražajo nestrinjanje in zahtevajo spremembe, vendar je treba imeti vizijo. Kaj sploh želimo? Ali želimo živeti še naprej kot pred krizo? Potem bomo slej ko prej spet na istem. Treba se je zamisliti, zakaj smo tukaj. Zakaj smo prišli na ta planet in kaj je naše poslanstvo? Vsak od nas ima svoje poslanstvo. In sistem nam je lagal o tem, da je to čim daljše izobraževanje in potem varno sedenje v službicah, v katerih vlečemo denar, brez nekega resnejšega prispevka k razvoju družbe kot celote. Teh časov je konec. To nam kaže zdajšnji položaj. Treba se je poglobiti vase, spustiti svoj ego, opustiti sanje o bogatstvu na račun drugih, ozaveštevati samega sebe in zaživeti svoje poslanstvo. In ustvarjati, v korist sebe, svoje družine, sosedov, okolja, pokrajine, narave, celotne družbe, države in planeta. Konec je časa: jaz imam to in sem boljši od tebe. Zdaj je čas za sodelovanje in povezovanje znanj. Ni treba izumljati novih znanj, znanja že imamo in premoremo. Le povezati se je treba in začeti sodelovati na vse mogoče načine v ustvarjanju skupnega najvišjega dobrega. In ko bo tak vzporedni svet dovolj razširjen in močan, ne bo več potrebe po kradljivem sistemu, kot ga poznamo danes. Veliko skupin že obstaja, tudi v Sloveniji, ki živijo drugače, na novih (starih) načelih in moralnih ter etičnih vrednotah. To so ljudje, ki so stvari vzeli v svoje roke, mimo sistema, ki ne čakajo, kdaj bodo Janša & company rešili krizo ter jim spet omogočili službe, kjer bodo varno čikali in čakali denarčke in malo jemali kredite in se afnali. Ker to smo do sedaj počeli. Kdo potrebuje hišo v dveh nadstropjih in vsak svoj avto? Če je to naš življenjski namen, da se vse življenje bojujemo za to in utrjeno umremo, ne da bi zares vedeli, kaj je bil namen našega obstoja, potem naj bo konec sveta. Vendar mislim, da imamo čas, da se odločimo za drugačno pot. Pot povezovanja. A najprej začnimo pri sebi. Uredimo odnos s sabo, s svojo družino, sosedmi, okolico, sodelavci, prijatelji, pustimo afnanje, zavist, prikrivanje, krajo, stremušvo. Začnimo ustvarjati iz sebe in zaživimo svoje poslanstvo. Ker človeka, ki ustvarja, ne more nadzorovati noben sistem. Ker človek, ki ustvarja, je svoboden. In ko bomo to dojeli, bo konec vlade, kot jo poznamo danes, ker je takšne več ne bomo potrebovali kot ogledalo samim sebi.

namig

Nasvet Martine Sabotin za bolj dejaven življenjski slog

»Najpomembnejše je, da si v gibanju, najhuje pa, da se usedeš pred TV-sprejemnik, obsediš in/ali samo razmišljaš o problemih. Človek se lahko ukvarja s katero koli aktivnostjo. Važno je, da najde nekaj zase, da poleg službe in vseh drugih obveznosti ne pozabi na svoje telo. Veliko že naredimo zase, če gremo z avtobusa eno postajo prej ali pa peš po stopnišču.« FOTOGRAFIJA IZ OSEBNEGA ARHIVA MARTINE SABOTIN

DVD o ljudskih plesih na Dolinskem in Ravenskem

Šege in navade ob gostüvanju

Avtor knjige je Sebastijan Rous, DVD-ja z 41 plesi pa prof. Mirko Ramovš

V beltinskem kulturnem domu je bila v soboto prireditev Gostüvanje se slüži, ki so jo v Kulturno-umetniškem društvu Beltinci pripravili ob koncu projekta z enakim naslovom.

Na prireditvi je o brošuri Gostüvanje se slüži – šege in navade ob poroki med obema vojnama na območju Beltinec govoril njen avtor Sebastijan Rous. O plesih Ravenskega in Dolinskega pa je ob nastopih beltinskih folkloristik govoril prof. Mirko Ramovš, ki je tudi avtor DVD-ja, ki so ga izdali.

Ob Kulturno-umetniškem društvu Beltinci, ki je bil vodilni partner, so pri projektu sodelovali še Kulturno društvo Miška Kranjca Velika Polana, murskosoboška območna izpostava JSKD, Občina Beltinci, Društvo za ohranjanje ljudskega izročila Kulač Gančani, podjetje Muramar in Zavod za turizem in kulturo Beltinci. Med drugim so po vaseh opravili raziskavo o ljudskih plesih in gostüvanjskih navadah v prejšnjem stoletju. Na podlagi strokovne raziskave so izdelali folklorna oblačila, med aktivnostmi pa je bila tudi organizacija skupnih prireditev partnerskih folklornih skupin in društev.

Predsednica KUD-a Beltinci Elizabeta Zadravec je povedala, da so projekt izvajali od julija lani v okviru načrta izvedbenih projektov Lokalne akcijske skupine LAS Pri dobrih ljudeh in ga je sofinanciral Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. Vrednost projekta je 17.530 evrov, z njim pa želijo prispevati k ohranjanju kulturne dediščine. V filmu na DVD-ju je tako predstavljeno 41 plesov, 21 ravenskega ter 20 dolinskih, namenjen pa bo tudi izobraževanju folkloristik.

Na odru beltinskega kulturnega doma so predstavili ples Ravenskega in Dolinskega ter gostüvanje. FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

Sebastijan Rous, ki je po Beltincih in okoliških krajih zbiral gradivo o gostüvanju, je dodal, da zbrani podatki, ki so objavljani tudi v knjižici, dokazujejo, koliko je dejansko ljudem pomenilo gostüvanje. Ohranjen je tudi zapis iz leta 1807 z nagovori starešine in svatov: »Zapis nagovorov, kakršen je iz leta 1807, so si prepisovali v zvezke in so jih uporabljale tudi naslednje generacije. V brošuri so predstavljeni dogajanje in nagovori ob tem vse od snubitve – ogledov pa do poroke. Be-

sedila nagovorov so zapisana v prekmurskem narečju (stari prekmurščini) in poleg še prevedena v slovenski knjižni jezik.« Pri tem pa si je Rous pomagal tudi z gradivom, ki ga je zbral Boris Žalik, ko je pripravljaval gostüvanje za odrski nastop.

Na zgoščenki so, kot je povedala Valerija Žalik, med drugim plesi bekslin, sotiš, drmač, Marko skače in drugi. Pri pripravi jim je pomagala tudi Marta Horvat, ki je že sodelovala pri izdaji podobnega DVD-ja o plesih Gorič-

kega, vsi ti plesi pa so predstavljeni v knjigi prof. Mirka Ramovša. Za glasbeno spremljavo na DVD-ju je poskrbel Marko banda, s folkloristi pa je sodeloval tudi harmonikar Danilo Lebar. Predsednik KUD-a Miška Kranjca Velika Polana Boris Ostrc je povedal, da so naredili tudi folklorne kostume na podlagi strokovne raziskave oblačil z začetka 19. stoletja, ki jih bodo predstavili na prireditvi v Veliki Polani 28. decembra.

Jože Gabor

Tesnejša turistična povezanost severovzhodne Slovenije in avstrijske Štajerske

Kolesarjenje, pohodništvo in nordijska hoja

S prepoznavnima tržnima znamkama I feel Slovenia in Steiermark ter s številnimi promocijskimi aktivnostmi so uspešno izoblikovali prepoznavno območje ponudbe

Da je bila promocija rekreacije in turizma na tem območju brez mej - torej na severovzhodu Slovenije in v avstrijski Štajerski - v letih od 2009 do decembra 2012 zares temeljita in učinkovita, dokazuje podatek, da so marketinške aktivnosti dosegle kar 140 milijonov morebitnih turistov iz Avstrije, Slovenije, Nemčije, Madžarske, Češke, Slovaške, Nizozemske in Italije.

To je bil prav gotovo eden največjih projektov v tem delu Evrope s polnim naslovom Rekreacija v naravi – pohodništvo in kolesarjenje brez meja – Hiking & Biking, pa če govorimo o finančnem znesku v višini 2,9 milijona evrov, za kar so 85 odstotkov zagotovili iz Operativnega programa Slovenija Avstrija 2007–2013, ali o ozemeljskem območju, številu opravljenih aktivnostih ali sodelujočih partnerjih. Projekt sta vodila Center za zdravje in razvoj Murska Sobota ter Steiermark Tourismus. V zadnjih treh letih jim je uspelo, da so z objavami na spletnih straneh, v lokalnih časopisih ali specializiranih revijah za pohodništvo in kolesarjenje ter s ponudbo različnih poti, znamenitosti, prenočitvenih objektov in krajev seznanili veliko ljudi v Evropi. Ključno vlogo je pri tem odigral prav E-marketing. Najpomembneje pa je, da so za ponudbo izvedeli res tisti, ki jih zanimajo kolesarjenje, pohodništvo in nordijska hoja.

V zadnjih treh letih so v okviru projekta Hiking & Biking skupaj promovirali možnosti kolesarjenja, pohodništva in nordijske hoje po severovzhodni Sloveniji in avstrijski Štajerski. FOTOGRAFIJA SILVA NEMES

Kdo je imel od te promocije več koristi, kam bodo turisti raje zahajali, pa je najprej odvisno od iznajdljivosti ponudnikov in zadovoljstva prvih gostov

– rekreativcev. Vsekakor pa drži, da sta se z izbranimi navezovalnimi potmi in skupno promocijo ti dve pokrajini še tesneje povezali, Pomurje pa je postalo

še bolj prepoznavno kot pokrajina čudovitih rekreativnih možnosti v omejenih evropskih državah.

Bernarda B. Peček

turistične prireditve

Radenci – V četrtek, 20. decembra, ob 20. uri bo na terasi hotela Radin v Zdravilišču Radenci Apokaliptični predvečer – odštevaje ali dan potem ... z opazovanjem neba skozi teleskope, sprehodom z baklami, spoznavanjem mitoloških zgodb in drugim. Organizatorja sta Astra ad Astra in Zdravilišče Radenci.

Strehovske gorice – V soboto, 22. decembra, ob 9. uri se bo pri cimprachi začel drugi Pohod generacij in spominov. Ob 13. uri bosta proslava in srečanje pri Trajberjevi zidnici v Strehovskih gorah. Organizatorja sta Združenje borcev za vrednote NOB in Občina Dobrovnik.

Moravske Toplice – Od petka, 21. decembra, do nedelje, 23. decembra, bo v parku pred evangeličansko cerkvijo decembrska turistična tržnica s pestro izbiro izdelkov ljudske obrti in predstavitev lokalnih ponudnikov, ki jo pripravlja TIC Moravske Toplice. V petek bo tržnica med 14. in 17. uro, v soboto in nedeljo pa med 9. in 13. uro. Na zelenici pred vrtcem Moravske Toplice je na ogled razstava Pravljična dežela z liki iz pravljic, ki jo je pripravil zavod Vrtci Občine Moravske Toplice.

Stročja vas – V četrtek, 20. decembra, se bo pri Vrtcu Stročja vas začel pohod z lučkami, pripravili pa bodo tudi čajanko.

Radenci – V soboto, 22. decembra, bodo med 16. in 20. uro v Zdravilišču Radenci praznične stojnice domače obrti.

Ljutomer – V soboto, 22. decembra, od 9. do 13. ure bo na Glavnem trgu Božični bazar s prihodom Božička v organizaciji LTO Prekija Ljutomer, Občine Ljutomer in Vrtca Ljutomer. Na božični tržnici bodo tudi izdelki ljudske obrti in domače dobrote. Božični bazar bo tudi v ponedeljek, 24. decembra, med 11. in 15. uro.

Krog – V nedeljo, 23. decembra, ob 15. uri se bo pri vaško-kulturnem domu začel Božični pohod v organizaciji SKTD Koroške tikvi.

Razkrižje – V ponedeljek, 24. decembra, ob 19. uri bo pri Ivanovem izviru kulturno-verska predstava Božična noč po svetopisemskem izročilu Kristusovega rojstva, ki jo Turistično- narodopisno društvo Razkrižje uprizarja že petnajsto leto.

Lipa – V ponedeljek, 24. decembra, ob 18. uri bo ob cimprani hiši postavitve jaslic s kulturnim programom v organizaciji KD Lipa.

Bratanci – V ponedeljek, 24. decembra, ob 23. uri bo pri kapeli pohod z baklami k polnočnici v organizaciji Turističnega društva Bratanci. V torek, 25. decembra, ob 19. uri bo otroški božični koncert z gosti in razglasitev naj... domačije Bratonec.

Ljutomer – V sredo, 26. decembra, bo ob 15.30 na Glavnem trgu začetek Štefanovega pohoda z baklami v Jeruzalem, kjer se bodo pohodniki ob 18. uri udeležili sv. maše v cerkvi Žalostne Matere božje. Pred pohodom, ob 15. uri, bo na Glavnem trgu proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti.

Babinci – V sredo, 26. decembra, ob 18. uri bosta prihod dedka Mraza in nastop otroške folklorne skupine v organizaciji TKD Babinci.

Veržej – V Puščenjakovi dvorani Centra DUO je na ogled 5. razstava slovenskih jaslic, družinskih jaslic Ane Korenč in jaslic otrok. Razstava bo odprta do 3. februarja vsak dan od 9. do 17. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih pa je ogled mogoč po dogovoru.

Radenci – Od srede, 19. decembra, do sobote, 22. decembra, so pred zdravstvenim domom božične stojnice v organizaciji TD Radenci.

Moravske Toplice – Do 23. decembra bo v Termah 3000 na ogled božično-novoletna razstava.

Radenci – V Dosorju je na ogled razstava del fotografa Leona Gobca Moji pogledi.

Martjanci – Vsak ponedeljek ob 18. uri do konca junija organizira Turistično društvo Martin Martjanci v dvorani vaškega doma rokodelske ustvarjalne delavnice.

oglasi@vestnik.si
tel.: 02 538 17 20

živali

KUPIM BIKCE za nadaljnjo rejo. Tel.: 031 566 881. v8334

posesti

MANJŠI VINOGRAD, 220 trsov, v bližini Moravskih Toplic, prodam za 1500 evrov (trse), parcelo, ki je na gradbenem območju, primerno tudi za stanovanjsko hišo, pa po dogovoru. Tel.: 030 694 984. v8070

PARCELO, 6,5 ara, s staro hišo v Partizanski ulici v M. Soboti, 200 m od središča, primerno za gradnjo stanovanjske hiše ali manjših poslovnih prostorov, prodam. Tel.: 527 17 50. v8301

PARCELO na lepi sončni legi v središču M. Sobote prodam. Tel.: 041 713 713. v8351

ENOSOBNO STANOVANJE in GARSONJERO v središču M. Sobote dam v najem. Tel.: 041 713 713. v8351

kmetijska mehanizacija

KUPIM TRAKTOR in kmetijsko mehanizacijo. Tel.: 041 679 937. v8314

razno

PRODAJA Z DOSTAVO: kamen skrilavec, različnih barv in debelin. Tel.: 041 678 966, J. Mernik, s. p., Tepanje 1 a, S. Konjice. v8155

PREMOG IN PELETE zelo ugodno z dostavo in premični tehtalni sistem prodam. Tel.: 041 279 187. v8282

BETONSKA REŠETA - hlevska, še neuporabljena, prodam za 23 evrov. Tel.: 720 52 21. v8328

KAKOVOSTNO SVEŽO SVINJSKO MAST prodam. Tel.: 051 682 608. v8284

delo

Zaposlimo pomočnika voznika prodajalca za delo na terenu. Iščemo komunikativno, vestno in odgovorno osebo. Prijave na Hlebček, d. o. o., Ptujška c. 74, 2331 Pragersko ali na elektronski naslov sandi@hlebcek.si v8325

Cenik malih
oglasov

do 80 znakov*	8,35 €
81	8,50 €
82	8,65 €
83	8,80 €
84	8,95 €
85	9,10 €
86	9,25 €
87	9,40 €
88	9,55 €
89	9,70 €
90	9,85 €
91	10,00 €
92	10,15 €
93	10,30 €
94	10,45 €
95	10,60 €
96	10,75 €
97	10,90 €
98	11,05 €
99	11,20 €
100	11,35 €
101	11,50 €

Mali oglasi do 80 znakov 8,35 evra, vsak naslednji znak (*znak je vsako ločilo, presledek ali znak) 0,15 evra.

Sporočamo, da je umrla
naša upokojena sodelavka

Franciška Bogša

čistilka na pošti 9240 Ljutomer

Slovo od naše upokojene sodelavke je bilo v soboto, 15. decembra 2012, na pokopališču v Cezanjevcih.

Delavci Pošte Slovenije, d. o. o.,
Poslovna enota Murska Sobota

*Tujina tebe dragi k sebi je zvabila,
a pot nazaj te je vedno znova
k nam domov vodila.
Ko pa te črna zemlja je pokrila,
nikdar več te ni vrnila.
Nam ostala grozna je praznina,
v srcu pa globoke rane, bridka bolečina.*

V SPOMIN

23. decembra bo minilo dve leti od takrat, ko je legel k svojemu večnemu počitku naš dragi

Vladimir – Jožef Menciger

s Pertoče 81

Hvala vsem, ki ga še ohranjate v spominu, se z lepo mislijo radi ustavite ob njegovem grobu, položite cvet ali prižgete svečko. Vsem hvala.

Vsi tvoji

*Ko bi vedel, da te več domov ne bo,
bi vsaj od svojih najdražjih vzel slovo.
Vsi smo verjeli, da boš nazaj prišel,
a usoda je hotela, da si za vedno odšel.
Ostali so nam boleča praznina
in sledovi tvojih pridnih rok.*

ZAHVALA

V 66. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedi, brat, tast, stric in svak

Jožef Kociper

iz Male Polane 57

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence, sveče in za svete maše.

Hvala g. župniku Simonu Slani za pogrebni obred, pevkam za odpete žalostinke in pogrebnemu podjetju Ferenčak.

Lepa hvala osebju pljučnega oddelka UKC Maribor, predstavniku Zveze borcev Lendava g. Jožetu Vidiču za besede slovesa, gospe Aranki, Društvu upokojencev Velika Polana in PGD Mala Polana.

Zahvala je namenjena tudi sodelavcem iz ZD Lendava ter Beltinke Beltinci.

Žalujoči vsi njegovi najdražji

*Pred kratkim še vedra in upanja polna,
s tegobami v zdravju,
a ne zares bolna,
je naša ljubljena mama bila,
potem pa čez noč od nas je odšla.*

ZAHVALA

V 78. letu je prenehalo biti plemenito srce naše drage mame, babice, tašče, botre, sestrične in sorodnice

Frider Krpič

iz Dolnjih Slaveč 152

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče in za cerkev ter nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Hvala gospe duhovnici Simoni Prosič Filip za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, društvu upokojencev Grad ter pogrebnemu podjetju Banfi.

Vsem še enkrat – iskrena hvala.

Žalujoči: sin Miran z Olgo,
vnukinja Leja in drugo sorodstvo

*Ko zarja zjutraj se razgrinja,
si naša misel, Igor, ti.
Podoba tvoja pred očmi
nam vedno miljena stoji.*

V SPOMIN

Danes, 20. decembra, mineva deset žalostnih let od takrat, ko nas je zapustil naš najdražji

Igor Rous

z Ivanec 70

Iskrena hvala vsem, ki se ga z lepo mislijo spominjate, mu prižigate sveče in položite cvetje.

Njegovi najdražji

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč, daleč je ...*

V SPOMIN

Te dni je minilo dvajset let od takrat, ko ni več med nami drage

Cvetke Vargazon

roj. Pušenjak
s Krapja

Hvala vsem,
ki se je z lepo mislijo spominjate.

Tvoji najdražji

*Solze lahko skrijemo,
bolečino zatajimo,
le praznine, ki ostaja,
ne nadomestimo.*

V SPOMIN

21. decembra mineva leto žalosti od takrat, ko nas je zapustil dragi mož, oče, dedek, brat in stric

Bela Zorger

od Grada

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu in s prižgano svečo počastite spomin nanj.

Njegovi najdražji

*Ko pomislim nate,
me prevzame bolečina.
Skrijem obraz v dlani
in jočem, ker več te ni.*

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila
draga žena, mama in stara mama

Kristina Kovačec

iz Šulinec 32

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali v dobre namene, nam pa izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo g. duhovniku Štefanu Beznecu, pevcem, godbi ter pogrebnemu podjetju Hozjan.

Žalujoči njeni najdražji

*Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno.
A kar ni njeno, nam ne more vzeti.
In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.
(S. Makarovič)*

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila
draga mama, babica, tašča, sestra in sorodnica

Matilda Lapoš

iz Kroga

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, darovali sveče in v dobrodelne namene.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici in pogrebnemu podjetju Banfi.

Žalujoči: hčerka Anica z možem Jožefom, vnukinja Lara,
sestra Marička in drugo sorodstvo

V SPOMIN

Maja Antalič - Novak

iz Radencev

21. 12. 2002–21. 12. 2012

Hvala ti

draga prijateljica in sodelavka

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 48. letu za vedno zapustil dragi brat in stric

Jožef Puhan

iz Bogojine 25

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti in nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Žalujemo sestri Klara in Anica z družinama ter drugo sorodstvo

Bolečina se da skriti,
pa tudi solze ni težko zatajiti,
le ljube, skrbne mame in ome
nihče nam ne more vrniti.

V SPOMIN

Minilo je leto od takrat, ko nas je zapustila naša najdražja mama in babica

Ema Čerpnjak

iz Gerlinec 37

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi, sedaj pa stojite ob njenem grobu, ji namenite lepo misel ali prižgete svečko v spomin.
Ohranili te bomo v večnem spominu.

Vsi njeni najdražji

Življenje brez tebe je težko,
tvoj prostor v hiši je prazen,
kljub temu nismo sami,
v naših srcih ostajaš
za vedno z nami.

ZAHVALA

V 67. letu nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, dedek in brat

Slobodan Lazić

iz Černelavec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče in v druge namene, nam pa izrekli sožalje.

Hvala zdravniku Janosu Vöröšu, dr. med., g. župniku Goranu Kuharju za pogrebni obred, pevcem in pevkom ter pogrebni podjetju Banfi.

Žalujemo vsi tvoji najdražji

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

V 97. letu nas je po kratki bolezni zapustila naša draga

Rozalija Huber

iz Kuzme 25

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali sveče in druge prispevke ter nam izrazili sožalje.

Iskrena hvala duhovnici gospe Simoni Prosič Filip za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebni podjetju Hozjan.

Iskrena hvala družinam Hajdinjak in Gaberšek, patronažni službi Grad ter dr. Čurčiču za vso pomoč.

Žalujemo vsi njeni

V SPOMIN

Danes mineva osem žalostnih let od takrat, ko smo zadnjič slišali tvoj plemeniti glas in nasmeh. Življenje naše se je spremenilo, ni več veselja, ostajajo le spomini, draga naša

Romica Hari Matek

iz Murske Sobote

20. 12. 2004–20. 12. 2012

V naših srcih ostajaš vedno z nami!
Za vsak podarjen cvet, svečko in lepo misel ob njenem grobu najlepša hvala!

Tvoji najdražji

Rože vse so ovenele,
ker tvoje jih ne zre oko,
kako rade bi cvetele,
Rudina, a tebe več nazaj ne bo.

V SPOMIN

25. decembra bo minilo pet let žalosti od takrat, ko nas je po težki in hudi bolezni zapustila naša ljuba hčerka, sestra, sestrična, nečakinja in botrica

Rudina Časar

iz Beltinec

Draga hčerka in sestra. Že pet let počivaš v tem hladnem grobu in naši klici te ne zdramijo, solze ne zbudijo. Napis na tvojem grobu pa nas spominja, da tu naša Rudina leži.

Hvala vsem, ki se jo z lepo mislijo spominjate in ji prižigate sveče.

Žalujemo sestra Melita, mamica in Ante

Draga mama, ljuba babica in prababica,
ti zdaj mirno spiš,
na grobu tvojemu svečka zdaj gori,
v naših srcih pa žalost,
in ne veš, kako pogrešamo te mi.
Spočij si trudne zdaj oči,
za vse še enkrat hvala ti.

ZAHVALA

V 77. letu nas je zapustila naša draga mama, tašča, babica, prababica, botra in teta

Marija Ritlop

roj. Lebar

iz Žižkov 15

V tihi žalosti se z bolečino v srcu iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali sveče, cvetje, za svete maše ter v druge namene. Posebna zahvala ZD Črenšovci, g. župniku Ivanu Krajncu za obiske med boleznijo ter za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici gospe Minki Hozjan, g. Ervinu Hozjanu za odigrano Tišino ter pogrebni podjetju Ferenčak.

Žalujemo vsi njeni

Ni te več na vrtu ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši.
Spočij si žuljave dlani,
za vse še enkrat HVALA TI.

ZAHVALA

V 83. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica, sestra, tašča, teta in sorodnica

Angela Šinček

iz Stanjevec 81

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, znancem od blizu in daleč, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in v dobre namene.

Posebna zahvala je namenjena prijateljem - družinam dr. Daniela Grabarja, Horvat iz Dolnjih Slaveč in Vere Herceg iz Radenec.

Hvala sodelavcem hčerke Zlatice 325. brigade AHA Mura, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter pogrebni podjetju Hozjan.

Žalujemo vsi njeni najdražji

Draga moma, najbolj te bo pogrešala tvoja vnukica Katja, ki te bo ohranila v najlepšem spominu.

KOMUNALA

Javno podjetje, d. o. o., Kopališka ul. 2
Murska Sobota, N. C. 521 37 00

DE POGREBNISTVO

Panonska ulica 3
Murska Sobota

POGREBNE STORITVE UREDITE
VSE NA ENEM MESTU
PO ZELO UGODNIH CENAH!
24-URNA DEŽURNA SLUŽBA:
GSM: 041 631 443

POGREBNE STORITVE,
OPREMA, VZDRŽEVANJE
POKOPALIŠČ IN ZELENIC
ALEKSANDRA VUČKIČ BANFI s. p.,
Veščica 17, 9000 M. Sobota

V TEŽKIH TRENUTKIH
VAM SVETUJEMO IN
POSKRBIAMO ZA CELOTNO
ORGANIZACIJO IN
IZVEDBO POGREBA
PO KONKURENČNIH
CENAH.

24 UR NA DAN:
02 534 80 60, 041 681 515

KOMPLETNE
POGREBNE
STORITVE

UREJANJE
POKOPALIŠČ
IN ZELENIC

Vladimir Hozjan, s. p., Šulinci 87 a,
tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

POGREBNE
POTREBŠČINE,
PREVOZI
POKOJNIKOV IN
UREJANJE ZELENIC
JURE JURIC, s. p.
9231 Beltinci
Poljska pot 8 a

GSM: 070 288 288
24-urno dežurstvo:
051 318 113
www.ppji.si

Cenik osmrtnic

1 kolona x 13 cm	84,50 evra
2 koloni x 7 cm	91,00 evrov
2 koloni x 8 cm	104,00 evre
2 koloni x 9 cm	117,00 evrov
2 koloni x 10 cm	130,00 evrov
2 koloni x 11 cm	143,00 evrov
2 koloni x 12 cm	156,00 evrov
2 koloni x 13 cm	169,00 evrov

Doplačilo za fotografijo 16.75 evra.
Naročniki imajo ob naročilu in plačilu pri blagajni 20 % popusta.

Ko je hudo, me pokliči!

telefon

Samarijan

080 1113

Nepredvijska naš in dan!
Kliči je brezplačno, omagala ga
Telekom

OZARA

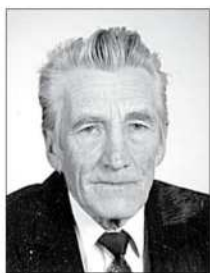
SLOVENIJA

NACIONALNO ZDRUŽENJE
ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA

OZARA SLOVENIJA,
PISARNA ZA INFORMIRANJE
IN SVETOVANJE,
MIKLOŠIČEV TRG 3,
9240 LUTOMER

Kontaktna številka
070 550 665

Ponujamo pomoč in podporo osebam
s težavami v duševnem zdravju, ljudem
v duševni stiski in njihovim svojcem.

Ni te na vrtu ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši.
Če lučko na grobu upihnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.

ZAHVALA

Po hudi in težki bolezni nas je v 78. letu za vedno zapustil
naš dragi mož, oče, zet, dedek in pradedek

Dezider Koltaj

iz Berkovec 1

Ob boleči in nenadni izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem od blizu in daleč, posebno družinam Kočiš, Lanjšček, Berden in Konkolič, ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali sveče, cvetje in za mrliško vežo ter nam izrazili pisno in ustno sožalje.

Posebna zahvala je namenjena duhovniku g. Aleksandru Balažicu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebniemu podjetju Banfi.

Žalujoči:

žena Ema, sinova Vlado s Silvo, Štefan z ženo Zdenko, vnuki Blanka, Boštjan in Saša z družinami ter pravnukinji Manca in Ana

V samoti tiho, tiho srce bridko joče,
to srce še zdaj verjeti noče,
da od tam, kjer zdaj si dragi ti,
nazaj domov nikjer ni več poti.
Upanje le eno še živi,
da vidimo se v večnosti.

18. decembra je minilo žalostno leto od takrat, ko nas je zapustil naš dragi

Zoltan Prosič

iz Otovec 36

Pogrešamo te in zmeraj te bomo nosili v svojih srcih.
Hvala vsem, ki mu namenite lepo misel ali prižgete svečko.

Njegovi domači

Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraka ne noči,
tam sonce sreče ti ne ugasne,
resnice sonce ne stemni.
(Simon Gregorčič)

V SPOMIN

Pavel Domitrica

1952–2012

Živeti je začel v topli, vseh generacij polni domačiji,
kjer sta vladala človeška toplina in pravi red za delo, igro ...
Še mlad je kot ptiček odletel iz gnezda, z velikimi upi odšel
v njemu neznani in nepričakovani svet.

Kot velik svetovni popotnik je hodil po zemlji pisani vseh barv
in poln novih doživetij z vsem svojim telesom, dušo in mišljenjem.
V svojem srcu je nosil ljubezen do sv. Janeza Boska, zavetnika mladine ...
neusahljivi vrelec ljubezni do vsega na tem svetu, veliko željo po spravi
in miru ter večno in trdno upanje v vse najboljše.

Na svoji življenjski poti je vedno in povsod sprejemal ves svet
z vsemi svojimi čutili in jih še z dodatnimi tudi v svet oddajal.

Mati narava ga je bogato obdarila z izredno sposobnostjo,
tako kot jo je imel tudi naš največji slovenski pesnik France Prešeren
– to je BISTROST. S ponosom je želel ta dar s preveliko mero na svoji
življenjski poti izkazovati z vsemi človeškimi vrednotami.

Za vse to si zasluži veliko pohvale in zahvale.

Sodobna civilizacija, hiter tehnološki napredek, posebno prehiter
tempo življenja so vodili njegovo majavo barko ob ostre, za njega
usodne čeri in povzročali visoke napetosti. Zato se je njegova
življenjska baterija prehitro izpraznila, ura pa ustavila in s svojim
zadnjim gongom še vse pozdravila, da nismo ostali sami.

Cenjeno TELO se je povrnilo v prah, plemenita DUŠA našega
popotnika, vsa njegova DELA in SPOMINI nanj bodo z nami in mi z
njim večno živeli v miru. Vse to je za nas dober in NAJBOLJŠI KAŽIPOT.
Vsi bomo enkrat, ne samo zaradi sebe, deležni tudi te velike Slave.

Nadvse je ljubil svojo toplo prekmursko ravnico, njene stezice,
domačo hišo s svojo zibelko, male ljudi ... Njegov rod gre naprej
in ne bo nikoli obstal.

Zato se mu je izpolnila največja želja: Topla in lahka rodna izakovska
zemlja je s svojo mehko sprejela sleherno celico njegovega
preutrujenega telesa.

Prisrčna hvala vsem ljudem, ki so ga imeli radi
in za njega kar koli naredili.

Katarina

Skromno in pošteno si živel,
za nas si delal in trpel.
Zdaj pa dragi mož in oče
mirno spi, prav za vse hvala ti.

ZAHVALA

V 67. letu nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče in zet

Janez Horvat

iz Šalamenec 14 a

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili
na njegovi prerani zadnji poti, darovali cvetje, sveče
in prispevke za dobrodelne namene.

Posebna hvala sosedom iz Šalamenec in Dankovec, pogrebniemu
podjetju Banfi, g. župniku, pevcem za odpete žalostinke ter govornici
Slavici za izbrane besede ob uri slovesa.

Žalujoči tvoji najdražji!

Dedi, pogrešata te tvoja vnuka Nejc in Tilen

Hospic

Slovensko društvo

OPORA – SOČUTJE
v hudi bolezni in smrti
OO Murska Sobota
Z ŽALUJOČIMI
vsak zadnji četrtek v mesecu ob 17. uri na
Slovenski ulici 42
Tel.: 051 456 470

Umetna gnojila po zelo ugodnih cenah

Agrocorn, d. o. o.,
Ulica Štefana Kovarja 2 a, 9224 Turnišče
Informacije: 02 577 38 10

SANTRA, reševalni
prevozi, d. o. o.
PE Murska Sobota
Grajska ulica 11
9000 Murska Sobota
tel.: 02 530 10 03
GSM: 031 646 797

Prevoze opravljamo z osebnimi in reševalnimi
vozili z nalogom za prevoz.

Pridemo po vas domov.

Pomagamo vam urediti dokumentacijo za
pregled, sprejem ali terapijo.

Z vami počakamo do konca pregleda.

Po pregledu vas odpeljemo domov.

Pokličite in se prepričajte o naši kakovosti.

Za vse, ki imate urejeno dodatno zavarovanje,
so naše storitve brezplačne.

Umrl je naš upokojeni sodelavec

Maksimiljan Rauter

iz Ljutomera,
Ormoška cesta 31

Od upokojenega sodelavca smo se poslovili v sredo,
19. decembra 2012, na pokopališču v Ljutomeru.

S hvaležnostjo ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Sodelavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, d. d., Novo mesto

SANITETNI PREVOZI V BOLNIŠNICE IN ZDRAVILIŠČA V SLOVENIJI IN TUJINI

IZVAJAMO TUDI SAMOPLAČNIŠKE PREVOZE
DOMA IN V TUJINI 041 67 44 67

prispevki za nakup opreme v murskosoboški bolnišnici

Družina Olge Hari iz Martjanec namesto cvetja za pokojnega Franca Ciguta iz Martjanec 20; družina Štefana Lukača iz Puconec namesto cvetja za pokojno Terezijo Šoštarec iz Puconec 30; Marija Morec iz M. Sobote namesto cvetja za pokojno Marijo Ščančar iz M. Sobote 30; družini Koren in Petric iz M. Sobote namesto cvetja za pokojnega Štefana Totha iz M. Sobote 100; Stanislav Sedonja iz Vaneče namesto cvetja za pokojno Heleno Vrečič iz Vaneče 30; družina Štefana Makoterja iz Moravskih Toplic namesto cvetja za pokojnega Franca Ciguta iz Martjanec 30; družina Vrečič iz Strukovec namesto cvetja za pokojnega Evgena Berkeja 40; družina Vučak iz Strukovec namesto cvetja za pokojnega Evgena Berkeja 40; družina Feher iz Rakičana namesto cvetja za pokojno Mirjam Horvat iz Šalovec 20; nečak Jožek in nečakinji Mateja in Nadič namesto cvetja za pokojno Marijo Sabotin iz Lipovec 30; Občina Šalovci in Javno komunalno podjetje Šalovci namesto cvetja za pokojno Mirjam Horvat 120; Panvita Kmetijstvo in proizvodnja hrane, d. d., Rakičan namesto cvetja za pokojnega Franca Poredoša 42; Generacija 1972 OŠ Šalovci namesto cvetja za pokojno Mirjano Horvat iz Šalovec 50; namesto cvetja za pokojno Mirjam Horvat iz Šalovec so darovali: sin Dejan z družino 50; Angela in Tomi 20; družina Štefana Žiška iz Šalovec 20; družina Prelec iz Šalovec 20; Marija Svetec iz Šalovec 20; Milena Vukan iz Šalovec 20; učenci generacija 1999–2007 60; gostišče pri Rudiju iz Šalovec 30; Oskar Pintar iz Nemčavec 20; Anica Pintar iz Nemčavec 20; Trezika in Dani iz Gaberja 20; družina Ščančar iz Gaberja 50; družina Šlebič iz Lendave 20; Marija Zakojč iz Gaberja 30; družina Hozjan - Bukovec iz Bevc 40; delavci OŠ Beltinci namesto cvetja za pokojnega Franca Poredoša iz Beltincev 70; družina Marjana Horvat iz Šulincev namesto cvetja za pokojno Mirjam Horvat iz Šalovec 20; sodelavci inšpekcijskih služb M. Sobota namesto cvetja za pokojno Milico Korošec 93; družina Marte Žilavec iz Vanče vasi namesto cvetja za pokojno Ano Mari Pismjak iz Gentorovec 20; družina Ludvika in Štefana Novaka iz Puconec namesto cvetja za pokojnega Belo Dervariča iz Lemerja 40; sodelavci pokojne Marije Horvat iz Šalovec 210; družina Ladislava Poka iz Murske Sobote namesto cvetja za pokojno Magdaleno Kalamar iz M. Sobote 30; družina Cigut iz Bratonec namesto cvetja za pokojnega Matjaža Kermana iz Bratonec 50.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Prispevke zbiramo na računu št. 0110 0603 0278 282, »za nakup medicinske opreme«.

Splošna bolnišnica Murska Sobota

KURILNO OLJE, PREMOG

UGODNE CENE IN MOŽNOSTI
PLAČILA! Tel.: 57 88 200

KURIVO - PREVOZ, Bojan Jakšič, s. p., G. Bistrica 51

Andrejev dom – Pajk
na Mariborskem Pohorju – ZIMA 2012/2013;
zimski vikend paket s polpenzionom
od petka do nedelje – samo
32,00 EUR po osebi.
Info na tel.: 02 603 21 41,
GSM: 051 719 531
Andrejev dom – Pajk, Kozja Kamenica, s. p., Slovensko Pohorje 24 A, Pohorje

ODPLAČAMO LIZING
za vaše VOZILO
in vam uredimo
UGODNEJŠE FINANCIRANJE
z izplačilom razlike v gotovini
ali vozilo samo odkupimo.
Posredujemo za več posojilodajalcev.
AVTOMOBILI P. R.,
Industrijska ul. 9, MB, 02 228 30 20

glasbene lestvice na radiu murski val

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE GLASBA NAŠEGA SRCA

- 1. MOJA JE IN MOJA BO – Gadi
- 2. PRVA SOLZA – Prleški kvintet
- 3. KO BI TI VEDELA- Zreška pomlad
- 4. NE IGRAJ DEKLE SE Z OGNJEM – Golte
- 5. NOCOJ ŠE ZADNJIČ BOM PRIŠEL – Ansambel Petra Finka

PREDLOGA

MELODIJA ZAME – Ansambel Stanka Petriča
BOŽIČNA ŽELJA – Ansambel Rubin

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

- 1. TI SE LJUBIŠ – Tinkara Kovač
- 2. SAMA V MESTU – Alma Merklin
- 3. ŠE MALO – Rudi Bučar
- 4. POPOLNO – Flirrt
- 5. SUPERFAJN – Manouche

PREDLOGA

MALO FANTAZIJE – Demetra Malalan
SAJ SVA SKUPAJ – Nina Pušlar

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU NSTSNMV

- 1. WHAT COULD HAVE BEEN LOVE – Aerosmith
- 2. FEEL AGAIN – OneRepublic
- 3. DOOM AND GLOOM – The Rolling Stones

- 4. CARRY ON – Fun.
- 5. FIRE IT UP – Joe Cocker

PREDLOGA

LOCKED OUT OF HEAVEN – Bruno Mars
PARKING LOT – Nelly Furtado

Majico Murskega vala dobi: **Franc Sukič iz Vidoncev 132.**
Nagrada čaka v naročniški službi Podjetja za informiranje.

Kupon št. 51

Glasujem za skladbo

Domača plošča:

Glasba našega srca:

7 Veličastnih:

NSTSNMV:

Ime in priimek, naslov:

Izpolnjen kupon pošljite do torka, 25. decembra 2012, na naslov: Murski val, Ul. arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Petek, 21. decembra:

- 11.15 Zamurjenci, ekipa že zavija darilca za vnuke in nečake, Božičkova in od dedka Mraza, saj smo vendar pluralni!
- 20.00 Zimzelenčki, tudi Nataša Špindler je že ovita v praznično razpoloženje

Sobota, 22. decembra:

- 10.15 Potepajte se z nami: nasveti za tiste, ki so preživel konec sveta
- 14.30 Oddaja tedna: Božično v waldorfskem vrtcu v Soboti

Nedelja, 23. decembra:

- 10.30 Nedeljska kuhinja: dr. Aleksander Doplihar, vodja ambulate pro bono za osebe brez urejenega zdravstvenega zavarovanja
- 13.00 Oddaja za kmetovalce, redaktorica Lidija Cer Magdič

Ponedeljek, 24. decembra:

- 20.00 Sveti večer na radiu, z božičnimi poslanicama katoliškega škofa dr. Petra Štumpfa in evangeličanskega škofa mag. Geze Erniše (voditelj Milan Zrinski)
- 23.55 Vklp v prenos polnočnice iz cerkve svetega Nikolaja v Murski Soboti (škof Peter Štumpf, župnik Goran Kuhar, kaplan Goran Merica, zborovodja Marjan Potočnik), reporter Bojan Rajk

Torek, 25. decembra:

- Ves dan: praznični program na Murskem valu, z glasbo, ki ustvari primerno razpoloženje, in nekaterimi programskimi stalnicami
- 20.00 Jukeboks z mladim novim voditeljem Jernejem Šavlom

Sreda, 26. decembra:

- 11.15 Trn v peti na dela prost dan!
- 19.15 Dedek Mraz na Murskem valu: vabimo predšolske otroke, da ga pokličejo in mu pokažejo, kaj so se naučili v zadnjem letu, darila so kajpada del tega dogodka!

Četrtek, 27. decembra:

- 13.15 Prva oseba ednine dežurne novinark Petre Kranjec
- 19.15 Bilo je nekoč, se spominja Milan Zrinski

DRUŠTVO ANONIMNIH ALKOHOLIKOV SLOVENIJE

Anonimni alkoholiki smo skupnost moških in žensk, ki si delimo izkušnje, moč in upanje, da bi lahko rešili svoj skupni problem in pomagali drugim iz alkoholizma.

Na območju Pomurja se srečujemo v

- Murski Soboti vsak torek ob 19. uri v prostorih veroučnih učilnic pri RK cerkvi sv. Nikolaja (kont. št.: 031 548 875) in
- Gornji Radgoni vsak ponedeljek ob 16. uri v Domu dr. Antona Trstenjaka (kont. št.: 040 627 946).

napovednik prireditev

Koncert

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 20. decembra, ob 19. uri bo gledališču Park koncert gospel glasbe: South Carolina Mass Choir iz Združenih držav Amerike.

V nedeljo, 23. decembra, ob 19. uri bo v gledališču Park praznični koncert Pihalnega orkestra Murska Sobota.

V četrtek, 20. decembra, ob 21. uri bo v Mikku dobrodelni koncert. Nastopili bodo Pissing in the Wind, Unicum in Beno.

V soboto, 22. decembra, ob 21. uri bo v Mikku koncert ob 15-letnici delovanja skupine INxSA-NE (Gornja Radgona).

RADENCI

V četrtek, 20. decembra, ob 16.30 bo v kongresni dvorani hotela Radin Zdravilišča Radenci tradicionalni božično-novoletni koncert Glasbene šole Gornja Radgona.

V soboto, 22. decembra, ob 18.30 bo v cerkvi sv. Cirila in Metoda božični koncert vokalne skupine Violinke.

V torek, 25. decembra, ob 10. in 18. uri bo v cerkvi sv. Cirila in Metoda božični koncert domačih glasbenih skupin.

BODONCI

V soboto, 22. decembra, ob 19. uri bo v evangeličanski cerkvi koncert Moškega vokalnega kvinteta Aeternum. V drugem delu večera bodo zapeli skupaj z otroškim pevskim zborom Evangeličanske cerkvene občine Bodonci.

LJUTOMER

V nedeljo, 23. decembra, ob 18. uri bo v cerkvi sv. Janeza Krstnika koncert MePZ sv. Janeza Krstnika in OPZ Kresnički Ljutomer. V sredo, 26. decembra, ob 18. uri pa bo božični koncert Ljutomerskega okteta.

LENDAVA

V petek, 21. decembra, ob 18. uri bo v gledališki in koncertni dvorani božično-novoletna prireditev S pesmijo v novo leto.

V sredo, 26. decembra, ob 18. uri bo v cerkvi sv. Katarine božični koncert Komornega pevskega zbora Vita iz Lendave.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor,
Direktorat za prostor in Direktorat za energijo s tem

JAVNIM NAZNANILOM

obveščata javnost o javni razgrnitvi študije
variant s predlogom najustreznejše rešitve
za prenosni plinovod M 9 Lendava–Kidričevo
ter okoljskega poročila

I.

Javna razgrnitev bo potekala od 27. decembra 2012 do 31. januarja 2013:

- na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor, Direktoratu za prostor, Tržaška cesta 19 a, Ljubljana,
- na spletnih straneh Ministrstva za infrastrukturo in prostor na naslovu: http://www.mzip.gov.si/si/delovna_podrocja/prostor/prostorski_nacrti/drzavni_prostorski_nacrti/javne_razgrnitve_in_seznaitve/,
- v prostorih Občine Lendava, Glavna ulica 20, 9220 Lendava,
- v prostorih Občine Velika Polana, Velika Polana 111, 9225 Velika Polana,
- v prostorih Občine Črenšovci, Ulica Prekmurske čete 20, 9232 Črenšovci,
- v prostorih Občine Razkrižje, Šafarsko 42, 9246 Razkrižje,
- v prostorih Občine Ljutomer, Vrazova ulica 1, 9240 Ljutomer,
- v prostorih Občine Sveti Tomaž, Sveti Tomaž 37, 2258 Sveti Tomaž,
- v prostorih Občine Juršinci, Juršinci 3 b, 2256 Juršinci,
- v prostorih Občine Dornava, Dornava 135 a, 2252 Dornava,
- v prostorih Mestne občine Ptuj, Mestni trg 1, 2250 Ptuj,
- v prostorih Občine Hajdina, Zgornja Hajdina 44 a, 2288 Hajdina,
- v prostorih Občine Videm, Videm pri Ptuj 54, 2284 Videm pri Ptuj 54,
- v prostorih Občine Kidričevo, Ulica Borisa Kraigherja 25, 2325 Kidričevo.

II.

Javne obravnave bodo potekale:

- 8. 1. 2013 z začetkom ob 16.00 v sejni sobi Občine Lendava, Glavna ulica 20, 9220 Lendava,
- 14. 1. 2013 z začetkom ob 16.00 v Domu krajanov Velika Polana, Velika Polana 111, 9225 Velika Polana,
- 9. 1. 2013 z začetkom ob 18.00 v sejni sobi Občine Črenšovci, Ulica Prekmurske čete 20, 9232 Črenšovci, za občini Črenšovci in Razkrižje,
- 10. 1. 2013 z začetkom ob 17.00 v sejni sobi Občine Ljutomer, Vrazova ulica 1, 9240 Ljutomer,
- 15. 1. 2013 z začetkom ob 16.00 v Kulturni dvorani Sveti Tomaž, Sveti Tomaž 44, 2258 Sveti Tomaž,
- 16. 1. 2013 z začetkom ob 15.00 v sejni sobi Občine Juršinci, Juršinci 3 b, 2256 Juršinci,
- 16. 1. 2013 z začetkom ob 18.00 v sejni sobi Občine Dornava, Dornava 135 a, 2252 Dornava,
- 17. 1. 2013 z začetkom ob 17.00 v sejni sobi Mestne občine Ptuj, Mestni trg 1, 2250 Ptuj,
- 22. 1. 2013 z začetkom ob 18.00 v sejni sobi Občine Hajdina, Zgornja Hajdina 44 a, 2288 Hajdina,
- 23. 1. 2013 z začetkom ob 16.00 v Osnovni šoli Borisa Kidriča, Kajuhova ulica 10, 2325 Kidričevo, za občini Kidričevo in Videm.

IV.

Javnost ima med javno razgrnitvijo do 31. januarja 2013 možnost dati pripombe in predloge k razgrnjenemu gradivu, in sicer:

- pisno na mestih javne razgrnitve,
- po pošti na naslov: Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Direktorat za prostor, Langusova ulica 4, Ljubljana, s pripisom »ŠV plinovod M 9«,
- elektronsko na naslov: gp.mzip@gov.si, s pripisom »ŠV plinovod M 9«.

Obrazec za pripombe je na voljo na mestih javne razgrnitve in na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo in prostor.

MZIP bo v 60 dneh preučil pripombe in predloge in do njih zavzel stališče, ki bo objavljeno na spletni strani MZIP in posredovano udeleženi občinam. Osebe, ki ne želijo, da se v stališču objavi njihovo ime in priimek, morajo pri dajanju pripomb in predlogov to posebej navesti.

mag. Tanja Bogataj
GENERALNA DIREKTORICA
DIREKTORATA ZA PROSTOR

Julijan Fortunat
GENERALNI DIREKTOR
DIREKTORATA ZA ENERGIJO

BOGOJINA, MORAVSKE TOPLICE

V petek, 21. decembra, ob 19. uri bo v vaško-kulturnem domu božično-novoletni koncert MePZ Cantate. Pred koncertom bo božični bazar z izdelki bogojinskih osnovnošolcev. V nedeljo, 23. decembra, ob 10. uri bo koncert zbora v evangeličanski cerkvi v Moravskih Toplicah.

BELTINCI

V soboto, 22. decembra, ob 19. uri bo v cerkvi sv. Ladislava predbožični koncert, na katerem bosta nastopila Henrik Šimunkovič – basbariton in Mario Perestegi – orgle.

GORNJA RADGONA

V sredo, 26. decembra, ob 17. uri bo v kulturnem domu tradicionalni novoletni koncert Pihalnega orkestra Gornja Radgona.

Gledališče

LJUTOMER

V nedeljo, 23. decembra, ob 14. uri bo v domu kulture premiera predstave otroške gledališke skupine z naslovom Snežna kraljica. Ob 14.30 pa bo premiera predstave mladinske gledališke skupine z naslovom Janko in Metka nekoliko drugače.

V četrtek, 27. decembra, ob 19.30 bo v kulturnem domu premiera predstave gledališke skupine KD Ivana Kavčiča Ljutomer Ministrov sin v režiji Srečka Centriha.

MURSKA SOBOTA

V petek, 21. decembra, ob 21. uri bo v Mikku Standup za konec sveta, na katerem bodo nastopili standup komik Jernej Celec iz Murske Sobote ter Klemen Mauhier in Domagoj Pintarič iz Hrvaške.

CANKOVA, ROGAŠOVCI

V soboto, 22. decembra, ob 19. uri bo v vaško-gasilskem domu na Cankovi predstava Macho in Mejke Show vol 2. V nedeljo, 23. decembra, ob 17. uri bo predstava v kulturnem domu v Rogošvih.

Literatura

BELTINCI

V petek, 21. decembra, ob 18. uri bo v poročni dvorani gradu Večer poezije in glasbe z avtorjema poezije Ines Cergol in Tinetom Mlinaričem Med Muro in morjem. V glasbenem programu bo nastopil doc. na Akademiji za glasbo v Ljubljani pianist Vladimir Mlinarič. Moderator večera bo Danijel Škafar.

RADENCI

V nedeljo, 23. decembra, ob 16. uri bo v Dosorjevi knjižnici literarni večer Ure naših dni.

Dogodek

MURSKA SOBOTA – Hiša sadeži družbe

V okviru medgeneracijskih delavnic bo v četrtek, 20. decembra, ob 16. uri likovna delavnica za otroke – izdelava novoletne jelke z barvanji (Ana Svetec). V petek ob 14. uri bo trening socialnih veščin za moške, ki izvajajo nasilje nad ženskami, ob 16.30 pa potopisno predavanje Pariz in Bruselj skozi oko dijaka Marka Lenarčiča. V soboto ob 8. do 16. ure bo družanje z družabnimi igrami, branjem časopisov... V četrtek, 27. decembra, ob 10. uri bo kuharska delavnica – peka medenjakov (Živa Špilak, Zala Maček), ob 16. uri pa prednovoletno rajanje prostovoljcev in uporabnikov Hiše sadeži družbe.

PUCONCI

V nedeljo, 23. decembra, ob 17. uri bo pred občinsko zgradbo prireditev Božično-novoletne iskrice z Zborom društva vinogradnikov Goricko.

TURNIŠČE

V petek, 21. decembra, ob 16. uri bo pred Občino Turnišče Božičkovanje z božično-novoletnim bazarjem.

LIPA

V soboto, 22. decembra, ob 18. uri bo v vaškem domu božično-novoletni koncert.

MELINCI

V nedeljo, 23. decembra, ob 17. uri bo v vaškem domu dobrodelni koncert za Karitas.

BEZNOVCI

V sredo, 26. decembra, ob 13. uri bo v vaški kapeli tradicionalno srečanje konjerejcev občin Puconci, Cankova in Grad blagoslovitev konj na štefanovo.

DOKLEŽOVJE

V soboto, 22. decembra, ob 17.30. uri bo v vaškem domu prireditev ob dnevu samostojnosti in enotnosti.

BELTINCI

V nedeljo, 23. decembra, ob 18. uri bo v kulturnem domu osrednja občinska proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti.

LIPOVCI

V torek, 25. decembra, ob 18. uri bosta pri kapeli Božični večer in obdaritev novorojencev v Lipovcih tega leta.

PROSENJAKOVCI

V nedeljo, 23. decembra, ob 12.30 bo v zadružnem domu praznični kulturni program.

Napovedi kulturnih in turističnih prireditev pošiljajte na elektronski naslov: joze.gabor@vestnik.si.

Četrtek:
pretežno jasno,
megla
-3 | 3

Petek:
pretežno
oblačno
-2 | 1

Sobota:
zmerno oblačno,
megla
0 | 3

Nedelja:
pretežno oblačno,
rahel dež s snegom
-1 | 2

Ponedeljek:
pretežno
jasno
0 | 3

vreme

Andrej Velkavrh

V ponedeljek sonce

Vreme bo v naslednjih dneh sicer razmeroma spremenljivo, a se ne bo dogajalo kaj dosti. V četrtek bo precej jasno, zjutraj in dopoldne bo megla ali nizka oblačnost, ki se lahko zadrži večji del dneva. V petek bo pretežno oblačno in večinoma suho. Do sobote zjutraj se bo delno zjasnilo, zato bo jutro ponekod spet megleno. Ponovno bo več oblačnosti v nedeljo. Do večera bo suho, nato se bodo začele pojavljati rahle padavine. Po nižinah bo deloma snežilo deloma deževalo. Ponedeljek bo spet prinesel sončno vreme. Jutranja megla bo le, če se bo prehitro zjasnilo, na kar pa za zdaj ne kaže.

Na vtis o vremenu
vpliva tudi vrsta oblakov

Decembra so dnevi najkrajši. A kljub vsemu se najde kakšen dan, ki je svetel in vesel, pa čeprav sonce pozno vziđe in zgoda zaide. Vtis o vremenu je precej odvisen od vrste oblačnosti, ki nam prekriva nebo. Predvsem so najbolj moreči oblaki z nizko bazo (baza oblaka je tista višina, merjena od tal, ko se oblak začneja). Nizki oblaki, kot jim pravimo, so gosti in tudi praviloma dokaj »vodnati«, se pravi, da nosijo v sebi veliko vode. Seveda sto ali dvesto metrov debela plast oblakov ne more imeti v sebi toliko vode kot recimo štiri kilometre debel nimbostratus na vremenski fronti, a če je oblak dovolj gost, je že skoraj vseeno, ali je debel štiri kilometre ali pa nekaj sto metrov in lebdi nizko nad tlemi. Skozenj prodre le malo sončne svetlobe in občutek dobimo, da je mračno. Tudi megla daje podoben občutek, čeprav je debela recimo dvesto metrov. Svoje naredi še to, da je decembra sonce nizko na obzorju in morajo sončni žarki pod kotom opraviti še večjo pot do tal. Po drugi strani so kopasti oblaki dobesedno »svetilniki«. Dvigajo se v višino in obsijani od sonca s strani so svetli in ta svetloba še dodatno osvetli tla oz. prihaja do naših oči. A kopasti oblaki so pozimi res redki oz. večinoma plitvi, če sploh kdaj nastanejo.

vestnikov
koledar

Vestnikov koledar

Č – 20. december	JULIJ
P – 21. december	TOMAŽ
S – 22. december	MITJA
N – 23. december	VIKTORIJA
P – 24. december	EVA
T – 25. december	BOŽIČ
S – 26. december	ŠTEFAN, d. samostoj. in enotnosti

V petek, 21. decembra, sonce vziđe ob 7. uri in 41 minut, zaide ob 16. uri in 19 minut. Tako bo dan dolg 8 ur in 38 minut. V četrtek, 20. decembra, ob 6. uri in 19 minut bo na nebu nastopil prvi krajec.

Znanost ima mlade vsak mesec

Vračanje doktorjev
znanosti v Ljutomer

Nekdanji dijaki, ki so doktorirali, predstavljajo
svoje delo sedanjim gimnazijcem in širši javnosti

Na Gimnaziji Franca Miklošiča Ljutomer enkrat na mesec gostijo nekdanje dijakinje in dijake, ki so, odkar so zapustili šolske klopi, postali doktorji in doktorice znanosti. Idejo, ki so jo poimenovali Znanost ima mlade, so začeli uresničevati v minulem šolskem letu. Prihodnje leto oziroma še v tem šolskem letu pa jo bodo nadgradili.

Vodja projekta je profesor Franc Čuš, ki pojasnjuje, da je namen mesečnih obiskov doktorjev znanosti, da bi ti svoje izkušnje in svoje področje predstavili sedanjim gimnazijcem. »Nam je predvsem v interesu, da ti doktorji znanosti postanejo in ostanejo povezani z našo šolo in tudi regijo.« Vsak mesec poskrbijo, da je na vrsti drugo in drugačno področje znanosti kot v prejšnjem mesecu. V dopoldanskem času doktorji znanosti pripravijo učno uro za dijake pri tistem predmetu, ki je najbližje področju, na katerem so strokovnjaki, popoldanski pogovor pa je namenjen širši javnosti.

Ta mesec so denimo gostili Mašo Serec, ki je po diplomu iz psihologije doktorirala iz biopsihologije. »Do sedaj smo gostili približno trideset doktorjev in doktoric znanosti in še nismo izčrpali možnosti. Poleg tega je precej nekdanjih dijakinj in dijakov tik pred zagovorom doktorata, tako da nam gostov še dolgo ne bo zmanjkalo,« pravi Čuš. Po njegovih opažanjih je med nekdanjimi dijaki mor-

Znanost ima mlade bo v tem šolskem letu dobila nadgradnjo – Znanje za mlade, ko bodo ljutomerski dijakinje in dijaki pripravili delavnice za učenke in učence 8. in 9. razreda.

da nekoliko več doktorjev s področja naravoslovnih znanosti, vendar ne manjka niti humanističnih in jezikoslovnih strokovnjakov.

Odzivi na Znanost ima mlade so različni. Učenci so nad projektom matematične gimnazije navdušeni, saj imajo poleg drugačne šolske ure možnost, da iz prve roke spoznajo določen študij in se tudi pozanimajo o možnostih zaposlitve po študiju. Popoldanski del pa do zdaj še ni pritegnil večjega števila ljudi. Bo pa Znanost ima mlade še v tem šolskem letu dobila nadgradnjo – Znanje za mlade, ko bodo ljutomerski dijakinje in dijaki s svojimi mentorji pripravili delavnice za učenke in učence 8. in 9. razreda pomurskih osnovnih šol, ki bodo tako spoznali potek pouka in dela na ljutomerski gimnaziji.

J. Domajnko

Decembra so na Gimnaziji Franca Miklošiča Ljutomer gostili nekdanjo dijakinjo Mašo Serec, ki je po diplomu iz psihologije doktorirala iz biopsihologije. FOTOGRAFIJA JERNEJA DOMAJNKO

fotografija tedna

Decembra znajo biti dnevi turobni, megleni, depresivni ... A to mračno razpoloženje lahko preženejo iskreni nasmehi in iskrice, ki svetijo v očeh in jih prižgejo najrazličnejše stvari. Le katerega otroka denimo ne veseli okraševanje božične oziroma novoletne jelke? Naj bodo svetleči ali naravni in doma narejeni okraski, prav vsi pričarajo nasmeške na obraze tistim, ki še poznajo čar druženja ob okraševanju drevesca. Med njimi so tudi Anej, Jakob in Tilen Trbuc (na fotografiji) iz Grabšinec, ki so pomagali očetu Darku pred njihovo hišo postaviti pravo pravljичno deželo. Kajti, ko se novoletnim okraskom na drevesu pridružijo še drobne lučke, lahko postanejo tudi decembrske noči čarobne. J. D. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Konec koledarja

Bo spet konec sveta?

Od milenijskega hrošča do jutrišnje apokalipse

Za vse niti ne vemo, vendar je verjetno zadnji bolj poznan konec sveta, ki smo ga preživeli brez posledic, 1. januar 2000. Pred vstopom v novo tisočletje je vladala skoraj množična histerija, da bodo računalniki eksplodirali ali povzročili vsaj manjši električni mrk, če ne že pravega konca sveta, ker bodo imeli težave pri preklapljanju z letnice 99 na 00. A tako imenovani milenijski hrošč ni napadel računalnikov in ponovno smo začeli čakati nov konec sveta. Ena od bolj poznanih napovedi za naslednji konec sveta pa cilja na jutrišnji dan, 21. 12. 2012.

po katerem se bo končalo naše bivanje na tem planetu z zadnjim dnem, ki so ga v svoj koledar zapisali Maji. Z jutrišnjim dnem se sicer končuje več kot 5000 let star koledar, a to še ne pomeni, da Maji (če bi še živeli) ne bi mogli narediti novega. Bolj miroljubna razlaga konca sveta pa je ta, ki pravi, da bomo dočakali konec sveta, kot ga poznamo. To ne pomeni naše smrti, ampak samo preoblikovanje vrednot. Kar resnici na ljubo niti ne bi bilo tako slabo, kajne?

Tako jutrišnji dan ni ne prvi niti zadnji datum, ko naj bi se zgodil ko-

Naročite svoj izvod časopisa Vestnik

narocnina@vestnik.si

Cena izvoda časopisa za naročnika je 1,75 evra. Naročilo velja do pisnega preklica.

Naročnino bom plačeval za obdobje: ☐ trimesečno, ☐ polletno, ☐ letno.

Po prejemu položnice se lahko oglasite v vaši banki, kjer uredite plačevanje z mesečnimi obremenitvami.

☐ Obvezujem se ostati naročnik časopisa vsaj eno leto. Za nagrado prejmem Vestnikovo majico.

Ime in priimek:	Rojstni podatki:
Naselje, kraj, številka:	Davčna številka:
	Datum:
Poštna številka:	
Pošta:	Podpis:

Podjetje za informiranje, d. o. o., spoštuje vašo zasebnost in zagotavlja visoko raven varovanja podatkov. Podjetje za informiranje se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranilo in jih uporabljalo samo z namenom analiziranja naročnikov, tržnih raziskav ter predstavitev izdelkov in storitev Podjetja za informiranje, d. o. o., ter jih brez vaše privolitve ne bo posredovalo tretjim osebam. Posameznik lahko po 73. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov kadarkoli zahteva, da Podjetje za informiranje, d. o. o., trajno ali začasno preneha uporabljati njegove osebne podatke za namene neposrednega trženja. Podjetje za informiranje, d. o. o., je dolžno v 15 dneh ustrezno preprečiti uporabo osebnih podatkov za namen neposrednega trženja in o tem v nadaljnjih 5 dneh obvestiti registrirane uporabnike, ki je to zahteval. Stroške vseh dejavij v zvezi s tem poravnava Podjetje za informiranje, d. o. o.

VESTNIK

Šaljiva vremenska napoved, ki na svoj način interpretira jutrišnji dan kot konec sveta.

Čeprav je razlogov in razlag, zakaj naj bi se to zgodilo prav jutri, več, med njimi prednjači tisto pojasnilo,

nec sveta. Morda pa ga bo konec prihodnje leto, in sicer 13. 13. 2013 ... J. D.